

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ – ΤΟΜΕΑΣ ΙΙ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

**Μελέτη των προσδιοριστικών παραγόντων
της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων
με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ειρήνη Μπέλση

Επιβλέπων καθηγητής:

Άγγελος Τσακανίκας, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΜΠ

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2023

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «Προσδιοριστικοί παράγοντες επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές» εκπονήθηκε στο Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας (ΕΒΕΟ) του Τομέα ΙΙ της σχολής Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, υπό την επίβλεψη του αναπληρωτή καθηγητή του Ε.Μ.Π. κ. Άγγελου Τσακανίκα κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2022-2023. Με την ολοκλήρωσή της, δράττομαι της ευκαιρίας προκειμένου να ευχαριστήσω τα άτομα που ήταν καθοριστικά στην συγγραφή της, αλλά και σε όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον καθηγητή, κ. Άγγελο Τσακανίκα για όλη την υποστήριξη και την βοήθεια του από την αρχή έως και την ολοκλήρωση αυτής της διπλωματικής. Τον ευχαριστώ θερμά για την προθυμία του να διαμορφώσουμε ένα θέμα της διπλωματικής πάνω στο θέμα που θα ήθελα να μελετήσω και για την καθοριστική καθοδήγηση του με παροχή χρήσιμων συμβουλών σε όλη την διάρκεια της συγγραφής, αλλά και στην διαμόρφωση του υπολογιστικού μέρους.

Επιπλέον, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στον υποψήφιο Διδάκτορα του Εργαστηρίου Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας των Χημικών Μηχανικών του Ε.Μ.Π., κ. Δημήτρη Σταμόπουλο, για την πολύτιμη συνδρομή του στην εκπόνηση του εμπειρικού μέρους της διπλωματικής. Μέσω της διαρκούς διαθεσιμότητάς του να βοηθήσει και του πάντα θετικού κλίματος απέναντί μου, συνέβαλε κομβικά στην ολοκλήρωση της διπλωματικής και την αντιμετώπιση προβλημάτων και ήταν χαρά μου να συνεργαστώ μαζί του. Θα ήθελα να ευχαριστήσω επίσης την κ. Σοφία Τανταλου Τσαρούχα για την βοήθειά της στο θεωρητικό κομμάτι της εργασίας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στις φίλες μου και στους συμφοιτητές μου, για την υποστήριξη αλλά και για όλες τις όμορφες στιγμές που περάσαμε μαζί αυτά τα 5 χρόνια.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά την οικογένειά μου, για τη συνεχή συμπαράσταση κατανόηση και υποστήριξή τους.

Σας ευχαριστώ πολύ όλους.

Περίληψη

Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από τον αυξανόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό και τις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, ο προσδιορισμός των κρίσιμων παραγόντων που οδηγούν στην ενίσχυση των αναπτυξιακών προοπτικών των νεοφυών επιχειρήσεων είναι υψίστης σημασίας. Μέσω μιας εκτεταμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης και εμπειρικής ανάλυσης, η παρούσα μελέτη εμβαθύνει στην περίπλοκη αλληλεπίδραση παραγόντων όπως οι συνθήκες επιχειρηματικότητας, η καινοτομία, η δυναμική της αγοράς, τα εξωτερικά συστήματα υποστήριξης και τα χαρακτηριστικά του επιχειρηματία. Αναλύοντας τις εμπειρίες και τα αποτελέσματα των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων, η παρούσα έρευνα στοχεύει να παράσχει πολύτιμες πληροφορίες για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους επενδυτές

και τους επίδοξους επιχειρηματίες που επιδιώκουν να προωθήσουν και να αξιοποιήσουν το δυναμικό των καινοτόμων εγχειρημάτων στο σημερινό δυναμικό επιχειρηματικό τοπίο.

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «**Μελέτη των προσδιοριστικών παραγόντων της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές**» αξιοποιεί δεδομένα από πρόσφατη έρευνα του GEM (Global Entrepreneurship Monitor) μέσω των οποίων εξετάζει τους προσδιοριστικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις αναπτυξιακές προοπτικές επιχειρηματικών εγχειρημάτων αρχικών σταδίων. Η εργασία βασίζεται στο διεθνές APS (Adult Population Survey) ερωτηματολόγιο, που έχει διεξαχθεί στον ευρύτερο τομέα της επιχειρηματικότητας. Με τη βοήθεια διαφόρων μεθόδων στατιστικής ανάλυσης (SPSS) η εργασία οδηγεί σε συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με τους κρίσιμους παράγοντες που καθορίζουν τις προοπτικές ανάπτυξης για την επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων εστιάζοντας στις διαφοροποιήσεις που εντοπίζονται ανάμεσα στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες.

Αρχικά προσδιορίζεται ο ορισμός της επιχειρηματικότητας, εστιάζοντας στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων. Στα πλαίσια αυτά εξετάζονται οι διαφορετικοί τύποι επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Ύστερα από την αναφορά σε διάφορες βιβλιογραφικές μελέτες εξηγείται πως μετράται, στα πλαίσια της εργασίας αυτής, η ανάπτυξη και επιτυχία της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Στο κεφάλαιο 2.3 γίνεται εκτεταμένη θεωρητική ανασκόπηση των προσδιοριστικών παραγόντων που θεωρούνται ως πιο πιθανό να επηρεάζουν επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι παράγοντες αυτοί συμπεριλαμβάνουν τη χώρα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το φύλο του επιχειρηματία, το μορφωτικό του επίπεδο, τις δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρίες του επιχειρηματία, την κοινωνική δικτύωσή του με άλλους επιχειρηματίες, τη δημιουργικότητά του, το αίσθημα φόβου αποτυχίας του εγχειρήματος, τα κίνητρα και αντιλήψεις του, την ύπαρξη ή όχι κάποιου πλάνου για μελλοντική σταδιοδρομία, αλλά και τη δυνατότητα αναγνώρισης και εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών. Ακόμη, το επίπεδο της τεχνολογικής ανάπτυξης εντός της επιχείρησης, ο κλάδος στον οποίο εντάσσεται η νέα επιχείρηση αλλά και η χρήση ή όχι καινοτόμων διαδικασιών ή τεχνολογιών για την παραγωγή της υπηρεσίας/ του προϊόντος της νέας επιχείρησης, παίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόβλεψη της προοπτικής της επιχείρησης. Παράλληλα, κοινωνικό-οικονομικοί παράγοντες όπως είναι το ΑΕΠ και η φορολογία της κάθε χώρας λαμβάνονται υπόψη.

Στη συνέχεια, ακολουθεί εμπειρική ανάλυση με χρήση στατιστικών μοντέλων για την πρόβλεψη της επίδρασης των παραπάνω παραγόντων στις αναπτυξιακές προοπτικές της επιχείρησης αρχικών σταδίων. Πρώτα, πραγματοποιείται ανάλυση chi-square που δείχνει τη στατιστική σημαντικότητα και κατεύθυνση των παραγόντων προς την πρόβλεψη των αναπτυξιακών προοπτικών. Προχωρώντας, γίνεται γραμμική και λογιστική παλινδρόμηση για τις μεταβλητές που θεωρούνται στατιστικά σημαντικές από την ανάλυση chi-square. Με λίγα λόγια φαίνεται να παίζουν σημαντικό ρόλο οι μεταβλητές περί χρήσης καινοτόμων διαδικασιών ή τεχνολογιών για την παραγωγή της υπηρεσίας/ του προϊόντος της νέας επιχείρησης, τεχνολογικού επιπέδου της επιχείρησης, επιχειρηματικού κλάδου, φύλου δεξιοτήτων, εμπειριών, δημιουργικότητάς του επιχειρηματία, ύπαρξη ή όχι καλών ευκαιριών για ίδρυση επιχειρήσεων και γνωριμίας με άλλους επιχειρηματίες.

Έπειτα από διάφορες παλινδρομήσεις (γραμμική και λογιστική παλινδρόμηση), στα πλαίσια νότιων ευρωπαϊκών χωρών, κεντρικών ευρωπαϊκών χωρών και μεμονωμένα για την

Ελβετία, την Ελλάδα και την Αυστρία, συμπεραίνεται πως ο παράγοντας περί χρήσης καινοτόμων διαδικασιών ή τεχνολογιών για την παραγωγή της υπηρεσίας/ του προϊόντος της νέας επιχείρησης παίζει καθοριστικό ρόλο για τις αναπτυξιακές προοπτικές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Αυτό ισχύει για όλες τις χώρες που μελετήθηκαν στα μοντέλα παλινδρόμησης, υποδεικνύοντας πως όσο πιο νέες και καινοτόμες είναι οι διαδικασίες ή τεχνολογίες για την παραγωγή της υπηρεσίας/ του προϊόντος της νέας επιχείρησης τόσο πιο πιθανό είναι αυτή να αναπτυχθεί και να πετύχει στο μέλλον.

Παράλληλα για τη νότια Ευρώπη, το γυναικείο φύλο και η γνωριμία με άλλους επιχειρηματίες προωθούν τις αναπτυξιακές προοπτικές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Για την κεντρική Ευρώπη, παράγοντες όπως η διοίκηση της επιχείρησης από το αντρικό φύλο, η υψηλή τεχνολογική ανάπτυξη της επιχείρησης, η ένταξη της επιχείρησης στον κλάδο παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών, η ύπαρξη καλών ευκαιριών ίδρυσης επιχείρησης, η δημιουργική φύση και οι δεξιότητες του επιχειρηματία φαίνεται να υποστηρίζουν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Βέβαια τα στοιχεία αυτά λαμβάνονται από το 2020, μία χρονιά που θεωρείται ασταθής λόγω της πανδημίας COVID-19, κι έτσι προτείνεται περαιτέρω ανάλυση των παραπάνω συμπερασμάτων υπό καλύτερες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες για την εξαγωγή πιο αντιπροσωπευτικών συμπερασμάτων.

Abstract

In an era characterized by increasing global competition and rapid technological developments, identifying the critical factors that lead to the prosperity of high growth and successful businesses is of paramount importance. Through an extensive literature review and empirical analysis, this study delves into the complex interplay of factors such as entrepreneurial characteristics, innovation, market dynamics, external support systems and individual characteristics. By analyzing the experiences and outcomes of early-stage entrepreneurs, this research aims to provide valuable insights for policymakers, investors and aspiring entrepreneurs seeking to foster and harness the potential of innovative ventures in today's dynamic entrepreneurial landscape.

This thesis entitled "A study of the determinants of early-stage entrepreneurship with strong growth prospects" utilizes data from a recent GEM (Global Entrepreneurship Monitor) survey through which it examines the determinants that influence the growth prospects of early-stage entrepreneurial ventures. The paper is based on the international APS (Adult Population Survey) questionnaire, which has been conducted in the broader field of entrepreneurship. With the help of various methods of statistical analysis (SPSS) the paper leads to specific conclusions on the critical factors that determine the development prospects for early-stage entrepreneurship focusing on the variations identified between different European countries.

First, the definition of entrepreneurship is defined, focusing on early-stage entrepreneurship. In this context, the different types of early-stage entrepreneurship operating in the market are examined. After referring to various literature studies, it is explained how the development and success of early-stage entrepreneurship is measured in the context of this thesis.

Chapter 2.3 provides an extensive theoretical review of the determinants that are considered most likely to influence entrepreneurial activities. These factors include the country of entrepreneurship, the gender of the entrepreneur, the entrepreneur's educational level, the entrepreneur's skills, knowledge and experience, social networking with other entrepreneurs, creativity, the entrepreneur's fear of failure, motivation and perceptions, the existence or otherwise of a plan for a future career, and the ability to identify and exploit entrepreneurial opportunities. Furthermore, the level of technological development within the firm, the sector in which the firm belongs and whether or not innovative processes or technologies are used to produce the service/product of the new firm, play an important role in predicting the prospects of the firm. At the same time, socio-economic factors such as the GDP and taxation of each country are considered.

This is followed by an empirical analysis using statistical models to predict the impact of the above factors on the growth prospects of the early-stage firm. First, a chi-square test is conducted to show the statistical significance and direction of the factors towards predicting growth prospects. Moving forward, linear and logistical regression is performed for the variables that are considered statistically significant by the chi-square analysis. In short, the variables on the use of innovative processes or technologies to produce the service/product of the new firm, technological level of the firm, business sector, gender skills, experience, creativity of the entrepreneur, existence or not of good business start-up opportunities and acquaintance with other entrepreneurs seem to play a significant role.

After various regressions (linear and logistic regression), in the context of southern European countries, central European countries and individually for Switzerland, Greece and Austria, it is concluded that the factor of using innovative processes or technologies for the production of the service/product of the new enterprise plays a decisive role for the growth prospects of early-stage entrepreneurship. This is true for all countries studied in the regression models, indicating that the more new and innovative the processes or technologies used to produce the service/product of the new venture, the more likely it is to grow and succeed in the future.

At the same time, for Southern Europe, female gender and getting to know other entrepreneurs promote the growth prospects of early-stage entrepreneurship. For central Europe, factors such as male gender, high technological development of the business, the integration of the business into the business services industry, the availability of good start-up opportunities, the creative nature and skills of the entrepreneur seem to support the development of early-stage entrepreneurship.

Of course, these data are taken from 2020, a year considered unstable due to the COVID-19 pandemic, and thus further analysis of the above findings under better economic and social conditions is suggested to draw more representative conclusions.

Πίνακας περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη.....	2
Abstract.....	4
Ευρετήριο Πινάκων.....	9
Ευρετήριο Διαγραμμάτων.....	12
1 Εισαγωγή.....	14
1.1 Επιχειρηματικότητα.....	14
1.2 Επιχειρηματικότητα σε περιόδους κρίσης.....	16
2 Θεωρητικό μέρος.....	19
2.1 Τύποι Επιχειρηματικότητας.....	19
2.2 Επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης.....	21
2.3 Παράγοντες που επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα.....	21
2.3.1 Φύλο.....	21
2.3.2 Ανθρώπινο κεφάλαιο (εργασιακή εμπειρία και επίπεδο εκπαίδευσης).....	24
2.3.3 Κοινωνικό περιβάλλον.....	28
2.3.4 Κίνητρα και αντιλήψεις.....	37
2.3.5 Φόβος αποτυχίας.....	41
2.3.6 Κοινωνική δικτύωση με άλλους επιχειρηματίες.....	44
2.3.7 Αναγνώριση και εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών.....	45
2.3.8 Βαθμός καινοτομίας.....	48
2.3.9 Δημιουργικότητα επιχειρηματία.....	48
2.3.10 Επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης.....	49
2.3.11 Επιχειρηματίας με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του.....	50
3 Έρευνα μέσω Ερωτηματολογίου.....	52
3.1 Σκοπός και γενικά στοιχεία ερωτηματολογίου.....	52
3.1.1 Επιχειρηματικές δραστηριότητες αρχικών σταδίων.....	53
3.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ερωτηματολογίου και Εμπειρική Ανάλυση.....	58
3.2.1 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της χώρας.....	58
3.2.2 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του φύλου.....	60
3.2.3 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του μορφωτικού επιπέδου.....	62
3.2.4 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών.....	63
3.2.5 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της ύπαρξης καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών.....	65

3.2.6	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δυνατότητας εκμετάλλευσης μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας	67
3.2.7	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του φόβου αποτυχίας.....	70
3.2.8	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης.....	71
3.2.9	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση.....	73
3.2.10	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία	77
3.2.11	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων.....	78
3.2.12	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης.....	81
3.2.13	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει των κινήτρων του επιχειρηματία	82
3.2.14	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ξεκινήσει μια νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια	91
3.2.15	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του κατά πόσο οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του	93
3.2.16	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του δείκτη οικονομικής ανάπτυξης της χώρας (ποσοστό ΑΕΠ)	95
3.2.17	Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της φορολογίας της χώρας	96
4	Παρουσίαση αποτελεσμάτων με μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης.....	99
4.1	Θεωρητικό υπόβαθρο γραμμικής παλινδρόμησης.....	99
4.2	Μοντέλα πρόβλεψης της επίδρασης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.....	99
4.2.1	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει των χωρών που είναι ευνοϊκές οι συνθήκες ανάπτυξης μιας επιχείρησης	102
4.2.2	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της Ελλάδας, της Ελβετίας και της Αυστρίας	110
4.2.3	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της οικονομικής ανάπτυξης των χωρών	118
4.2.4	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της Σουηδίας και των χωρών κεντρικής Ευρώπης	128
5	Παρουσίαση αποτελεσμάτων με μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης.....	133

5.1	Θεωρητικό υπόβαθρο λογιστικής παλινδρόμησης.....	133
5.2	Μοντέλα πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει των χωρών νότιας και κεντρικής Ευρώπης.....	135
5.2.1	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει χωρών νότιας Ευρώπης.....	135
5.2.2	Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει χωρών κεντρικής Ευρώπης.....	138
6	Συμπεράσματα και Προτάσεις για Περαιτέρω Έρευνα.....	141
6.1	Συμπεράσματα Έρευνας.....	141
6.2	Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	145
7	Βιβλιογραφία.....	146

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 2-1: Βαθμολογία της Γερμανίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	35
Πίνακας 2-2: Βαθμολογία της Αγγλίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	35
Πίνακας 2-3: Βαθμολογία της Ελβετίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	36
Πίνακας 2-4: Κατάταξη από τις καλύτερες προς τις χειρότερες ευρωπαϊκές χώρες για τις νεοφυείς επιχειρήσεις ^[26]	37
Πίνακας 3-1: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά χώρα.....	52
Πίνακας 3-2: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τον βαθμό εξαγωγών της επιχείρησης....	54
Πίνακας 3-3: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά την τάση τους για εξαγωγές.....	54
Πίνακας 3-4: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τις προοπτικές απασχόλησης που δημιουργεί η επιχείρηση.....	55
Πίνακας 3-5: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά τις προοπτικές απασχόλησης που δημιουργούν.....	55
Πίνακας 3-6: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τον βαθμό καινοτομίας της επιχείρησης.	56
Πίνακας 3-7: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά το βαθμό καινοτομίας προϊόντος ή υπηρεσίας που παρέχουν.....	56
Πίνακας 3-8: Εξατηρήμενη μεταβλητή που αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησης.....	57
Πίνακας 3-9: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά το τις προοπτικές ανάπτυξής τους.....	58
Πίνακας 3-10: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με τη χώρα.....	59
Πίνακας 3-11: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με το φύλο.....	60
Πίνακας 3-12: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο.....	62
Πίνακας 3-13: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών.....	64
Πίνακας 3-14: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την ύπαρξη καλών ευκαιριών για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών....	66
Πίνακας 3-15: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών.	68
Πίνακας 3-16: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με τον φόβο αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας ίδρυσης επιχείρησης.....	70
Πίνακας 3-17: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του ενήλικα για την ίδρυση επιχείρησης.....	72
Πίνακας 3-18: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση.....	74
Πίνακας 3-19: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία.....	77

Πίνακας 3-20: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων	79
Πίνακας 3-21: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης	81
Πίνακας 3-22: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να κάνει τη διαφορά στον κόσμο	83
Πίνακας 3-23: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να αποκτήσει πλούτο ή υψηλό εισόδημα.....	85
Πίνακας 3-24: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης.....	87
Πίνακας 3-25: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως της οικονομικής επιβίωσης ως κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης.....	88
Πίνακας 3-26: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως της κοινωνικής δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια.....	91
Πίνακας 3-27: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως της συσχέτισης των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας.....	93
Πίνακας 3-28: Δημογραφική κατανομή της μεταβλητής που αφορά τη συσχέτιση των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας.....	95
Πίνακας 3-29: Δείκτης οικονομικής ανάπτυξης (ΑΕΠ) ανά χώρα.....	95
Πίνακας 3-30: Φορολογία ανά χώρα.....	96
Πίνακας 4-1: Συγκεντρωτικός περιγραφικός πίνακας μεταβλητών μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης	100
Πίνακας 4-2: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία Σουηδία.....	104
Πίνακας 4-3: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία - Σουηδία.	105
Πίνακας 4-4: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο	106
Πίνακας 4-5: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο	107
Πίνακας 4-6: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Σουηδία – Λουξεμβούργο	108
Πίνακας 4-7: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Σουηδία – Λουξεμβούργο	108
Πίνακας 4-8: : Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία	112
Πίνακας 4-9: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία	112
Πίνακας 4-10: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Αυστρία	114
Πίνακας 4-11: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Αυστρία.....	114
Πίνακας 4-12: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελλάδα	116
Πίνακας 4-13: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελλάδα.....	116

Πίνακας 4-14: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελλάδα - Ιταλία.....	120
Πίνακας 4-15: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελλάδα - Ιταλία..	121
Πίνακας 4-16: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία - Γερμανία	122
Πίνακας 4-17: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία - Γερμανία	123
Πίνακας 4-18: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Αυστρία - Γερμανία	125
Πίνακας 4-19: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Αυστρία - Γερμανία	125
Πίνακας 4-20: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Σουηδία.....	129
Πίνακας 4-21: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Σουηδία.....	129
Πίνακας 4-22: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Αυστρία	131
Πίνακας 4-23: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Αυστρία	131
Πίνακας 5-1: Συγκεντρωτικός περιγραφικός πίνακας μεταβλητών λογιστικών μοντέλων..	133
Πίνακας 5-2: Classification table για λογιστική παλινδρόμηση στις χώρες της νότιας Ευρώπης.....	136
Πίνακας 5-3: Πρόβλεψη παραμέτρων του λογιστικού μοντέλου στις χώρες της νότιας Ευρώπης.....	137
Πίνακας 5-4: Classification table για λογιστική παλινδρόμηση στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης.....	138
Πίνακας 5-5: Πρόβλεψη παραμέτρων του λογιστικού μοντέλου στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης.....	139

Ευρετήριο Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 2-2-1: Μονοτονικά αυξανόμενη σχέση μεταξύ της επιχειρηματικής δημιουργικότητας και του βαθμού ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας	49
Διάγραμμα 3-1: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά χώρα δραστηριοποίησης.....	60
Διάγραμμα 3-2: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με το φύλο.....	61
Διάγραμμα 3-3: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με το μορφωτικό επίπεδο	63
Διάγραμμα 3-4: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών.....	65
Διάγραμμα 3-5: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την ύπαρξη καλών ευκαιριών για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών.	67
Διάγραμμα 3-6: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών	69
Διάγραμμα 3-7: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με τον φόβο αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας ίδρυσης επιχείρησης.....	71
Διάγραμμα 3-8: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του ενήλικα για την ίδρυση επιχείρησης.....	73
Διάγραμμα 3-9: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής.....	76
Διάγραμμα 3-10: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία	78
Διάγραμμα 3-11: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων	80
Διάγραμμα 3-12: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης.....	82
Διάγραμμα 3-13: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να κάνει τη διαφορά στον κόσμο.....	84
Διάγραμμα 3-14: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος	86
Διάγραμμα 3-15: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης.....	88

Διάγραμμα 3-16: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της οικονομικής επιβίωσης ως κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης.....	90
Διάγραμμα 3-17: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της κοινωνικής δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια.....	92
Διάγραμμα 3-18: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της συσχέτισης των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας.....	94

1 Εισαγωγή

1.1 Επιχειρηματικότητα

Η έννοια της επιχειρηματικότητας είναι πολυσυζητημένη και αμφιλεγόμενη. Συναντιέται από την αρχαιότητα σε πλήθος μορφών, ωστόσο δεν έχει διατυπωθεί ένας ορισμός αποδεκτός από όλους. Μπορούν να βρεθούν πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί για την λέξη αυτή, όσοι είναι και οι συγγραφείς που προσπάθησαν να ερμηνεύσουν αυτή την έννοια. Παρά το ότι έγιναν προσπάθειες ορισμού της επιχειρηματικότητας, στους κύκλους των ακαδημαϊκών δε φαίνεται να μπορεί να επιτευχθεί συναίνεση γύρω από έναν συγκεκριμένο ορισμό. Για τον λόγο αυτό ορισμένοι θεωρούν ότι η προσπάθεια ορισμού της επιχειρηματικότητας μπορεί να είναι άκαρπη επειδή ο όρος είναι πολύ ασαφής και γενικός για να είναι χρήσιμος.

Η λέξη επιχειρηματικότητα “entrepreneurship” προέρχεται από το γαλλικό ρήμα «entreprendre», που στα ελληνικά αποδίδεται ως “επιχειρείν”, δηλαδή ανάληψη ή ξεκίνημα κάποιου εγχειρήματος. Ωστόσο, κατά τον 20ο αιώνα, ο οικονομολόγος Joseph Schumpeter τοποθετεί τον επιχειρηματία ως το κέντρο του οικονομικού συστήματος, αναφέροντας ότι «το κέρδος προέρχεται από την αλλαγή, και αυτό παράγεται από τον καινοτόμο επιχειρηματία».

Η επιχειρηματικότητα έχει αναγνωριστεί από όλους τους διεθνείς οργανισμούς ως ένας σημαντικός παράγοντας που καθορίζει την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση. Η συνθετότητα του φαινομένου της επιχειρηματικότητας ίσως δικαιολογεί γιατί μέχρι τώρα δεν έχει γίνει αποδεκτός ένας ορισμός της έννοιας, ούτε αυτός του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) κατά τον οποίο, οι επιχειρηματίες είναι οι φορείς της αλλαγής και της ανάπτυξης της οικονομίας της αγοράς, είναι «εκείνοι που με τη δράση τους δημιουργούν, διαχέουν και εφαρμόζουν καινοτόμες ιδέες, δεν επιχειρούν μόνο να αξιοποιήσουν τις οικονομικές ευκαιρίες, αλλά έλκονται από την ανάληψη κινδύνου και αρέσκονται να βλέπουν την επιβεβαίωση του προαισθήματός τους». Σύμφωνα με το Harvard Business School, η επιχειρηματικότητα είναι μια διαδικασία δημιουργίας, ή σύλληψης μιας ευκαιρίας και η επιδίωξη εκμετάλλευσής της, ανεξάρτητα από τον έλεγχο, ή την κατοχή των μέσων υλοποίησής της (Timmons, 2007). Κατά το Global Entrepreneurship Monitor (GEM), σαν επιχειρηματικότητα ορίζεται κάθε προσπάθεια για δημιουργία ενός νέου επιχειρηματικού οργανισμού, ή η επέκταση ήδη υπάρχουσας επιχείρησης, που γίνεται από έναν ιδιώτη, ή από ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις (IOBE, 2004). Για τον P. Drucker (1993) η επιχειρηματικότητα δεν είναι ούτε επιστήμη ούτε τέχνη, είναι πρακτική στην οποία η γνώση αποτελεί το μέσο για την επίτευξη του σκοπού της. Είναι τρόπος συμπεριφοράς παρά χαρακτηριστικό της προσωπικότητας. Σαν πρακτική, στηρίζεται σε μια θεωρία – εν γνώσει ή όχι, εκείνων που την εφαρμόζουν- της οικονομίας και της κοινωνίας που βλέπει την αλλαγή (τεχνολογική, συμπεριφοράς κτλ.) σαν κάτι το φυσιολογικό και ακριβέστερα, σαν κάτι το υγιές.

Σημαντικό είναι να ληφθεί υπ’ όψη ότι η επιχειρηματικότητα ορίζεται αναλόγως την οπτική από την οποία τη βλέπει κανείς. Για παράδειγμα, από οικονομικής άποψης, θεωρείται ότι επιχειρηματίας είναι αυτός που αναλαμβάνει κίνδυνο και παίρνει αποφάσεις που επηρεάζουν την κατανομή, τον τύπο, τη χρήση των αγαθών, των πόρων, ή των επιχειρήσεων.

Στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας αυτής, θα χρησιμοποιηθεί ο ακόλουθος ορισμός για την επιχειρηματικότητα: «Επιχειρηματικότητα είναι η προσπάθεια για την

σύλληψη και την εκτέλεση μιας ιδέας, μιας τεχνολογίας, ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, καθώς και η ανάληψη των ρίσκων και των ανταμοιβών που αυτό συνεπάγεται. Μία τέτοια δραστηριότητα πρέπει να επιφέρει κάποια προστιθέμενη αξία για το κοινωνικό σύνολο, την αγορά και τον επιχειρηματία.». Το ίδιο το προϊόν ή η υπηρεσία μπορεί να είναι ή να μην είναι νέο ή μοναδικό, αλλά ο επιχειρηματίας πρέπει με κάποιο τρόπο να προσδώσει αξία εξασφαλίζοντας και διαθέτοντας τις απαραίτητες δεξιότητες και πόρους.

Η επιχειρηματικότητα είναι κάτι περισσότερο από την απλή δημιουργία επιχειρήσεων. Στα εννοιολογικά αυτά πλαίσια της επιχειρηματικότητας, ο επιχειρηματίας πρέπει να διαθέτει έστω ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά. Αυτά περιλαμβάνουν την τάση για διαρκή αναζήτηση ευκαιριών, ανάληψη κινδύνων και ρίσκων, αλλά και την επιμονή ώστε μια ιδέα να γίνει πραγματικότητα.

Το ενδιαφέρον γύρω από την επιχειρηματικότητα έχει αυξηθεί κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, παράλληλα με τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης (Mueller, 2006), η οποία επιτρέπει μεγαλύτερη και πιο εύκολα μεταδιδόμενη καινοτομία. Κάτι τέτοιο μπορεί να παρατηρηθεί και από το γεγονός ότι έχουν αναπτυχθεί προγράμματα μελέτης δεικτών επιχειρηματικότητας όχι μόνο παγκοσμίως αλλά και σε πανελλαδικό επίπεδο. Ένα από αυτά τα προγράμματα, και το πιο διαδεδομένο στον κλάδο του, αποτελεί το ερευνητικό πρόγραμμα του Global Entrepreneurship Monitor (GEM). Το παγκόσμιο αυτό πρόγραμμα είναι το σημαντικότερο ως τώρα στον τομέα της επιχειρηματικότητας και μετράει ήδη πάνω από 20ετία. Σκοπός του είναι η δημιουργία μιας ευρείας δέσμης δεικτών για την επιχειρηματικότητα ανά την υφήλιο, συμβάλλοντας στην κατανόηση του φαινομένου αλλά και στα πλεονεκτήματα που επιφέρει ανά τις κοινωνίες. Αντίστοιχο πρόγραμμα αποτελεί ένα πρόγραμμα δεικτών επιχειρηματικότητας που ιδρύθηκε από τον ΟΟΣΑ, το 2006, γνωστό ως Entrepreneurship Indicators Programme - EIP.

Τα προγράμματα αυτά εκδίδουν κάθε χρόνο νέα στατιστικά αποτελέσματα ως προς την επιχειρηματικότητα με αποτέλεσμα με το πέρασμα των ετών να αναπτύσσεται μια βάση που να επιτρέπει μεγαλύτερη συγκριτική και διαχρονική αξιολόγηση του φαινομένου.

Επίσης διαπιστώνεται ότι όλο και περισσότερες κοινωνίες αρχίζουν να αναγνωρίζουν το συνολικό όφελος που προσφέρει η επιχειρηματική συμπεριφορά. Όσον αφορά τα οφέλη, αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες ενισχύουν την οικονομική ανάπτυξη με την εισαγωγή καινοτόμων τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών, ενισχύοντας παράλληλα την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και εν τέλει την οικονομία συνολικά. Η επιχείρηση και ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων αποτελούν βασικούς παράγοντες που δημιουργούν οφέλη για την οικονομία συνολικά. Η ύπαρξη επιχειρήσεων και ο ανταγωνισμός ανάμεσά τους προωθούν την καινοτομία, την αποτελεσματικότητα και την ανάπτυξη. Καταρχάς, ο ανταγωνισμός ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να καινοτομούν και να βελτιώνουν συνεχώς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. Για να επιβιώσουν και να ευδοκιμήσουν σε έναν ανταγωνιστικό χώρο, οι επιχειρήσεις πρέπει να επενδύουν στην έρευνα και ανάπτυξη, να αναζητούν νέες τεχνολογίες και να προσφέρουν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Αυτή η συνεχής βελτίωση οδηγεί στην ανάπτυξη της οικονομίας, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και αυξάνοντας την παραγωγικότητα. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός ενισχύει την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και την απόδοσή τους. Όταν οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται για την κατάκτηση της αγοράς, πρέπει να βελτιώσουν τις διαδικασίες τους, να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να παρέχουν ανώτερη ποιότητα και εξυπηρέτηση στους καταναλωτές. Αυτό οδηγεί στην αποδοτική αξιοποίηση των πόρων και στη μείωση των συνολικών δαπανών της οικονομίας. Τέλος, ο ανταγωνισμός επηρεάζει

θετικά την ανάπτυξη και την οικονομική ευημερία ενός κράτους. Η αύξηση του ανταγωνισμού οδηγεί σε χαμηλότερες τιμές για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, προσφέροντας οικονομικό όφελος στους καταναλωτές. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός ενθαρρύνει την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και τις εξαγωγές, προωθώντας την εμπορική ανταγωνιστικότητα της χώρας στο διεθνές περιβάλλον. Συνολικά, η επιχείρηση και ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων οδηγούν σε ανάπτυξη, καινοτομία και αποτελεσματικότητα. Αυτοί οι παράγοντες συνεισφέρουν στην ενίσχυση της οικονομίας συνολικά, δημιουργώντας οφέλη σε επίπεδο επιχειρήσεων, καταναλωτών και της κοινωνίας γενικότερα.^[12] Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η προσαρμογή του θεσμικού τους πλαισίου με τέτοιο τρόπο, ώστε η επιχειρηματική δραστηριότητα να αναγνωρίζεται και να ανταμείβεται όταν προσθέτει αξία στην κοινωνία, τόσο ως προς τη συνολική ευημερία όσο και στον τρόπο που αυτή κατανέμεται σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού. Σε αυτό το πλαίσιο η ανάγκη για ομογενοποιημένους δείκτες από τους οποίους οι διαμορφωτές πολιτικών μπορούν να αντλήσουν πληροφόρηση για την επιχειρηματικότητα, αλλά και το ευρύτερο οικοσύστημα είναι ακόμα πιο επιτακτική σήμερα.

1.2 Επιχειρηματικότητα σε περιόδους κρίσης

Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις έχουν αναδειχθεί σε βασικούς μοχλούς οικονομικής ανάπτυξης καθώς συχνά αποτελούν καταλύτη για ριζοσπαστική καινοτομία που οδηγεί και στη δημιουργία θέσεων εργασίας, μέσω της ανάπτυξης τους. Οι νέες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 20% της απασχόλησης, αλλά δημιουργούν σχεδόν τις μισές νέες θέσεις εργασίας κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ (OECD 2016).

Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, οι νεοσύστατες επιχειρήσεις συνέχισαν να διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο για τις οικονομίες. Ορισμένες καινοτόμες νέες επιχειρήσεις αντέδρασαν γρήγορα και ευέλικτα στην πανδημία και διαμόρφωσαν καθοριστικό ρόλο, βοηθώντας πολλές χώρες να στραφούν προς την πλήρως ψηφιακή εργασία, την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγείας και παράλληλα παρείχαν καινοτομίες σε ιατρικά αγαθά και υπηρεσίες.

Ωστόσο, δεν παύει να ισχύει ότι η κρίση μειώνει τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων, θέτει προκλήσεις για την επιβίωσή τους και περιορίζει την ανάπτυξή τους. Οι καταγεγραμμένες ιδρύσεις επιχειρήσεων μειώνονται σημαντικά και η ολοένα μειωμένη τάση για ίδρυση νέων επιχειρήσεων έχει σημαντικές επιπτώσεις στους μακροοικονομικούς δείκτες, ιδίως στην απασχόληση. Πέρα από τις προκλήσεις αυτές, υποστηρίζεται ότι τα εμπόδια αυτά μπορούν να μετριαστούν με τη λήψη μέτρων για τη στήριξη των υφιστάμενων νεοσύστατων επιχειρήσεων και τη δημιουργία νέων. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τις βραχυπρόθεσμες προκλήσεις, αλλά επίσης και κυρίως να ενισχύσουν την ικανότητα των νεοφυών επιχειρήσεων να εκμεταλλεύονται τις νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, μειώνοντας τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα, δηλαδή παρέχοντας τα κατάλληλα κίνητρα και ενισχύοντας το επιχειρηματικό δυναμικό.

Οι περισσότερες υφιστάμενες νεοσύστατες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις λόγω της κρίσης COVID-19, καθώς είναι πιο ευάλωτες από τις παλαιότερες υφιστάμενες επιχειρήσεις στο σοκ που προκαλεί η πανδημία. Πιο χαρακτηριστικά τείνουν να ασκούν δραστηριότητες υψηλού κινδύνου σε σύγκριση με άλλες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση και έχουν στην καλύτερη περίπτωση διαμορφωμένες σχέσεις με προμηθευτές και πελάτες.

Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από σημαντική οικονομική αβεβαιότητα και με τα έσοδά τους να επηρεάζονται από τα μέτρα περιορισμού και τη σημαντική πτώση της ζήτησης, οι νεοφυείς επιχειρήσεις καθίστανται ακόμη πιο εύθραυστες οικονομικά και χρειάζονται στήριξη για τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητάς τους, που είναι κρίσιμες για την επιβίωσή τους.

Στην πραγματικότητα, ακόμη και αν ο αριθμός των εγγραφών νέων επιχειρήσεων γενικά μειώνεται κατά τη διάρκεια των υφέσεων, πολλές επιτυχημένες καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις έχουν αναδυθεί κατά τις περιόδους κρίσης. Παραδείγματα αποτελούν οι Dropbox, Uber, Airbnb, WhatsApp, Groupon και Pinterest, οι οποίες ιδρύθηκαν κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, και η Taobao της Alibaba που ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια της επιδημίας SARS στην Κίνα το 2003.

Αυτό επιβεβαιώνει ότι οι περίοδοι κρίσης δεν αποτελούν μόνο πρόκληση, αλλά παρέχουν και νέες ευκαιρίες για τους επιχειρηματίες, καθώς οι νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των περιορισμών που δημιουργούνται από δύσκολες συνθήκες υγείας ή οικονομικές συνθήκες και να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις και ανάγκες. Τα σχετικά παραδείγματα κατά την περίοδο του COVID-19 περιγράφονται παρακάτω.

Πρώτον, υπάρχουν ευκαιρίες για νεοφυείς επιχειρήσεις που εισάγουν ριζοσπαστικές καινοτομίες ή αναβαθμίζουν ήδη υπάρχουσες, που μπορούν να είναι χρήσιμες βραχυπρόθεσμα. Σήμερα, αυτό θα μπορούσε να σημαίνει καινοτομίες στην τηλεϊατρική, την εξ αποστάσεως προσωπική φροντίδα, τον ιατρικό εξοπλισμό, την παράδοση κατ' οίκον, την επεξεργασία τροφίμων, την τηλεργασία, την ηλεκτρονική εκπαίδευση, τον εντοπισμό επαφών.

Δεύτερον, και εξίσου σημαντικό, η επιδημία COVID-19 μπορεί να προκαλέσει επίμονες αλλαγές στις κοινωνίες, τις καταναλωτικές συνήθειες ή τις ανάγκες, οι οποίες θα μπορούσαν να αποκαλύψουν πολύτιμες επιχειρηματικές ευκαιρίες για νεοφυείς επιχειρήσεις που είναι σε θέση να προβλέψουν αυτές τις αλλαγές. Για παράδειγμα, η ζήτηση για εξ αποστάσεως εργασία, ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση και υπηρεσίες υγείας μπορεί επίσης να αλλάξει μεσοπρόθεσμα, ενώ και οι παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και οι πόλεις μπορεί να μετασηματιστούν.[13]

Αρκετά διαδεδομένη είναι η άποψη αναφορικά με το όφελος που προσέφερε η επιχειρηματικότητα, το οποίο φαίνεται να αναδείχθηκε ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, που έπληξε διάφορες κοινωνίες. Ο λόγος για τον οποίο θεωρείται ότι υπό τέτοιες συνθήκες αναπτύχθηκε η επιχειρηματικότητα και προσέφερε όφελος στην κοινωνία, είναι διότι άνοιξε νέες θέσεις εργασίας. Στο σημείο βέβαια αυτό, κάποιος θα αναρωτηθεί πως αναπτύχθηκε η επιχειρηματικότητα στα πλαίσια τέτοιων δυσμενών περιόδων για την οικονομία. Σχεδόν όλοι οι φορείς επικαλούνται την επιχειρηματικότητα ως κινητήρια δύναμη που μπορεί να διευρύνει τους ορίζοντες ανάπτυξης, μέσω και της αναδόμησης υφιστάμενων μικρών επιχειρήσεων αλλά και της ίδρυσης νεοσύστατων καινοτόμων επιχειρήσεων. Αυτό συνέβη διότι σε τέτοιες περιόδους ο άνθρωπος βρίσκεται υπό μια διαδικασία αναζήτησης νέων τρόπων να αντιμετωπίσει τα υφιστάμενα προβλήματα. Έτσι, η δημιουργικότητα και καινοτομία αυξάνεται με αποτέλεσμα να χτίζονται νέες και συνήθως μικρές επιχειρήσεις. Το κλειδί για την περίπτωση αυτή βέβαια δεν είναι απλά η δημιουργία νέων επιχειρήσεων, αλλά πιο συγκεκριμένα η ίδρυση σχετικά μικρών και ταχέως αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων αφού αυτές είναι που δημιουργούν μεγάλο αριθμό νέων θέσεων εργασίας.[15] Εφόσον είναι

γνωστό ότι η επιχειρηματικότητα αποτελεί βασικό παράγοντα στον τομέα της δημιουργίας απασχόλησης, των καινοτομιών και την βελτίωση προϊόντων/υπηρεσιών, μπορεί όχι μόνο να ωθήσει άτομα προς την αυτοαπασχόληση, αλλά και να δημιουργήσει μια δομή για ευκαιρίες απασχόλησης μεγάλης κλίμακας, ακόμα και στα πλαίσια μια ύφεσης. Συνεπώς, διαμορφώθηκε το συμπέρασμα ότι η κρίση πράγματι δημιουργεί ευκαιρίες για καινοτομία, εξωστρέφεια, ακόμα και μεγέθυνση. Το συμπέρασμα αυτό συνάδει με την άποψη που διαμορφώθηκε κατά Schumpeter, ο οποίος ισχυρίζεται ότι τα κέρδη δεν προέρχονται από την εκμετάλλευση της εργασίας ή από κάποια ενσωματωμένη αξία στο κεφάλαιο. Τα κέρδη εμφανίζονται όταν η κυκλική μη εξελίξιμη πορεία των πραγμάτων δεν ακολουθεί τη συνήθη στατική της πορεία. Εν ολίγοις εμφανίζονται όταν εισαχθούν στην παραγωγική διαδικασία καινοτόμες ιδέες κάθε είδους, οι οποίες αυξάνουν την παραγωγικότητα σημαντικά ή βοηθούν στη δημιουργία εντελώς νέων προϊόντων.[14]

2 Θεωρητικό μέρος

2.1 Τύποι Επιχειρηματικότητας

Η επιχειρηματικότητα διακρίνεται πάντα ανάλογα με την οπτική από την οποία προσεγγίζεται η έννοια. Πιο συγκεκριμένα, διακρίνονται διάφοροι τύποι επιχειρηματικότητας από άποψης κινήτρων, σταδίου εξέλιξης στο οποίο βρίσκεται η επιχείρηση και προοπτικών.

1) Τύπος επιχειρηματικότητας σύμφωνα με τα κίνητρα του επιχειρηματία

Σύμφωνα με τα κίνητρα τα οποία δημιούργησαν την προδιάθεση για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, η έννοια διακρίνεται σε 2 είδη, στην επιχειρηματικότητα ευκαιρίας και την επιχειρηματικότητα ανάγκης.

Ο όρος «επιχειρηματικότητα ανάγκης» εισάχθηκε από το Διεθνές Παρατηρητήριο Επιχειρηματικότητας (GEM). Το σκεπτικό για την καταμέτρησή της προκύπτει από το ότι οι επιχειρηματίες είτε «έλκονται» από την αγορά για να εκμεταλλευθούν ευκαιρίες (push factors), είτε «ωθούνται» στην επιχειρηματικότητα λόγω ανεργίας επειδή δεν έχουν κάποια καλύτερη επαγγελματική επιλογή (pull factors)[1]. Με άλλα λόγια το είδος αυτό της επιχειρηματικότητας εκδηλώνεται κυρίως για την αξιοποίηση μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας η οποία κρίνεται ικανή από τους επιχειρηματίες είτε να οδηγήσει σε αύξηση του εισοδήματός, είτε να προσφέρει εργασιακή ανεξαρτησία.

Στην επιχειρηματικότητα ευκαιρίας, ο επιχειρηματίας εμφανίζεται να αξιολογεί το οικονομικό περιβάλλον και να αποφασίζει ποιες ευκαιρίες θα υλοποιήσει έχοντας ως σκοπό το κέρδος και την αύξηση του εισοδήματός του.

Οι επιχειρηματικές ευκαιρίες μπορεί είτε να υπάρχουν ήδη στην αγορά και να ανακαλύπτονται είτε να δημιουργούνται και να εισάγονται στην αγορά μεταγενέστερα. Συχνά οι επιχειρηματικές ευκαιρίες προέρχονται από ασυμμετρίες πληροφόρησης ή γνώσης.

Αντίθετα, στην επιχειρηματικότητα ανάγκης, ο επιχειρηματίας, απορρίπτοντας όλες τις μορφές εξαρτημένης εργασίας, οδηγείται στην ίδρυση μιας εταιρείας λόγω έλλειψης άλλης επιθυμητής μορφής απασχόλησης. Το άτομο ωθείται στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας επίσης λόγω δυσαρέσκειας από την υπάρχουσα απασχόληση, φόβου πιθανής απόλυσης βραχυπρόθεσμα, ή απλώς για λόγους διατήρησης του εισοδήματός του, το οποίο «απειλείται» με συρρίκνωση.

Συνεπώς σε αντίθεση με τους Επιχειρηματίες Ευκαιρίας που κινητοποιούνται από επιθυμία για κοινωνική αναγνώριση και για επιτεύγματα, οι Επιχειρηματίες Ανάγκης παρακινούνται από τις ιεραρχικά χαμηλότερες ανάγκες, τη διασφάλιση ενός στοιχειώδους εισοδήματος και την ανταπόκριση στις οικογενειακές ανάγκες. Όπως θα εξηγηθεί και παρακάτω (βλέπε κεφάλαιο 5.4) οι Επιχειρηματίες Ευκαιρίας έχουν μεγαλύτερες φιλοδοξίες, καινοτομικό προσανατολισμό και δυνατότητες κερδοφορίας. Αντίθετα οι Επιχειρηματίες Ανάγκης χαρακτηρίζονται από μιμητισμό, συντηρητισμό και χαμηλή κερδοφορία.

2) Τύπος επιχειρηματικότητας σύμφωνα με το στάδιο εξέλιξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ακόμη, για τη διεξαγωγή των επιχειρηματικών ερευνών του GEM έχουν εισαχθεί οι εξής έννοιες αναφορικά με την επιχειρηματικότητα:

Επιχειρηματικότητα Αρχικών Σταδίων (Total Early-Stage Entrepreneurial Activity – TEA), που αποτελείται από νέους επιχειρηματίες που βρίσκονται στην αγορά για διάστημα μικρότερο των 3,5 ετών αλλά και από επίδοξους επιχειρηματίες.

- **Επίδοξοι επιχειρηματίες:** θεωρούνται εκείνοι που δημιουργούν αξία, τονώνουν την ανάπτυξη και δημιουργούν θέσεις εργασίας φέρνοντας νέες ιδέες στην αγορά, υιοθετώντας νέες τεχνολογίες και νέα επιχειρηματικά μοντέλα ή απλώς χρησιμοποιώντας νέους και καλύτερους τρόπους εκτέλεσης καθημερινών εργασιών.

- **Νέοι επιχειρηματίες:** η επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση έχει ξεκινήσει πρόσφατα για τουλάχιστον 3 μήνες αλλά δεν υπερβαίνει τους 42.

Καθιερωμένη Επιχειρηματικότητα που αποτελείται από επιχειρηματίες που είναι στην αγορά πάνω από 3,5 έτη και επομένως έχουν κατορθώσει να ξεπεράσουν ένα κρίσιμο πρώτο στάδιο επιβίωσης. του εγχειρήματός τους[2].

3) Τύπος επιχειρηματικότητας σύμφωνα με τις αναπτυξιακές προοπτικές της επιχειρηματικότητας του επιχειρηματία

Επιπλέον, όχι μόνο οι αντικειμενικές μετρήσεις της ικανότητας, της ευκαιρίας και των κινήτρων είναι σημαντικές για την ανάπτυξη της επιχείρησης, αλλά και οι ατομικές αντιλήψεις και οι προσδοκίες ανάπτυξης του επιχειρηματία. Ουσιαστικά, κατηγοριοποίηση γίνεται μεταξύ των επιχειρηματιών με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές και αυτών που έχουν χαμηλές φιλοδοξίες.

Οι επιχειρηματίες με ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης, έχουν υψηλότερα επίπεδα εσωτερικών κινήτρων, ενώ οι επιχειρηματίες με χαμηλές φιλοδοξίες χαρακτηρίζονται από υψηλότερα επίπεδα εξωτερικών κινήτρων. Σε αυτό το πλαίσιο, στα εσωτερικά κίνητρα συμπεριλαμβάνονται έννοιες όπως η επιχειρηματική κλίση ή η ανάγκη για προσωπική ανάπτυξη, ενώ στα εξωγενή κίνητρα, το κίνητρο μεγιστοποίησης του πλούτου, η οικονομική ανάγκη ή κάποια οικογενειακή παράδοση. Τα κίνητρα αυτά μελετώνται εκτενέστερα στο Κεφάλαιο 2.3.4

Παράλληλα επικρατεί η άποψη ότι οι επιχειρηματίες με υψηλές προσδοκίες για την ανάπτυξη της επιχείρησής τους αναμένεται να συμβάλουν περισσότερο στην οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας από ότι οι λιγότερο φιλόδοξοι ομόλογοί τους. Πράγματι πρόσφατα ερευνητικά ευρήματα υποδηλώνουν ότι η φιλόδοξη επιχειρηματικότητα συμβάλλει πιο

σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη από ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα γενικά ή η αυτό-απασχόληση αυτή καθαυτή.

2.2 Επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η προώθηση της επιχειρηματικότητας σαν εγχείρημα είναι απαραίτητη όχι μόνο για την επίτευξη μιας υγιούς οικονομίας αλλά και για την διατήρησή της ευημερίας, την δημιουργία θέσεων εργασίας και συνεπώς την μείωση του ποσοστού ανεργίας. Σημαντικό είναι να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη ενώ παράλληλα έχει παρατηρηθεί πως οι πιο πολλές μικρές και νεοσύστατες επιχειρήσεις δημιουργούν μεγαλύτερο ποσοστό νέων θέσεων εργασίας (Friar and Meyer, 2003- Pages et al. 2003- Wong et al. 2005). Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης κατέχουν εξέχουσα θέση στην ατζέντα των φορέων χάραξης πολιτικής και οι μικρές start-ups είναι κρίσιμες για την αύξηση της απασχόλησης. Ο συνδυασμός αυτών των δύο χαρακτηριστικών επιχειρηματικότητας εξυπηρετεί δύο σκοπούς ταυτόχρονα και για τον λόγο αυτό κρίνεται σημαντική η εστίαση και περαιτέρω μελέτη τέτοιου είδους επιχειρηματικών εγχειρημάτων.^[15]

2.3 Παράγοντες που επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα

Στο σημείο αυτό αναπτύσσεται η θεωρητική βιβλιογραφία σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων (TEA) υποδεικνύοντας υπό ποιες συνθήκες προωθείται ή όχι η μεταγενέστερη ανάπτυξη αυτών. Οι παράγοντες αυτοί ποικίλλουν και επηρεάζουν ξεχωριστά τις προοπτικές ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος αρχικών σταδίων. Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικά και λαμβάνονται υπ' όψη όλοι οι πιθανοί κλάδοι που μπορεί να επηρεάσουν την μεταγενέστερη ανάπτυξη του.

2.3.1 Φύλο

2.3.1.1 Ιστορική αναδρομή και επικροτούμενη άποψη

Παγκόσμιο ζήτημα αποτελεί το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων κατά την έναρξη και την ανάπτυξη της δικής του επιχείρησης. Ο τομέας των επιχειρήσεων ήταν για μεγάλο χρονικό διάστημα αποκλειστικά για τους άνδρες, παρά τον αυξανόμενο αριθμό γυναικών επιχειρηματιών κατά την τελευταία δεκαετία, ο αριθμός των γυναικών επιχειρηματιών σε Ευρώπη, παραμένει χαμηλότερος από τον αντίστοιχο των ανδρών επιχειρηματιών. Σύμφωνα με τα στοιχεία διαφόρων στατιστικών πηγών, η μέση αναλογία των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν πρόσφατα από άνδρες και γυναίκες στις χώρες της ΕΕ είναι περίπου 70% και 30% (Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, 2007). Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες όπου στερεότυπα αναφορικά με το φύλο, που

διαμορφώθηκαν μέσα από μακρές δεκαετίες (ο ρόλος της γυναίκας είναι να είναι σύζυγος και μητέρα), αντιμετωπίζονται ως ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια που αποτρέπουν τις γυναίκες να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση.

Ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ του μισθού των ανδρών και των γυναικών εξακολουθεί να είναι αισθητό, μια στερεοτυπική άποψη για το ρόλο της γυναίκας στην οικογένεια υπάρχει ακόμη και σήμερα, γεγονός που εμποδίζει τις γυναίκες να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση.

Ωστόσο πέρα από τη διαδεδομένη αυτή αντίληψη που επικρατεί μέχρι και σήμερα, το κοινωνικό κράτος τείνει να παρατείνει την επικράτηση των παραπάνω απόψεων, αφού οι δομές φύλαξης εξακολουθούν να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την καταπολέμηση του φαινομένου. Κάτι τέτοιο, επιφέρει αντικίνητρο για το γυναικείο φύλο ως προς την τάση του για ίδρυση επιχειρήσεων.

Η επιχειρηματικότητα είναι σαφώς ένα σύνθετο και πολύπλευρο φαινόμενο. Οι αλλαγές στην οικονομία και η αναδιάρθρωση των αγορών εργασίας όσον αφορά τα προσόντα των εργαζομένων, τη φύση του περιεχομένου των έργων και των συμβάσεων εργασίας έχουν εντείνει τη σημασία της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας (M. Minniti (2003)- A. Šileika, D. Andriušaitien (2007)). Γυναίκες και άνδρες επιχειρηματίες διαφέρουν ως προς το προσωπικό και επιχειρηματικό τους προφίλ αφού ξεκινούν και διευθύνουν επιχειρήσεις σε διαφορετικούς τομείς, αναπτύσσουν διαφορετικά προϊόντα, επιδιώκουν διαφορετικούς στόχους και δομούν τις επιχειρήσεις τους με διαφορετικό τρόπο (I. Verheul, A. Stel, R. Thurik, 2004). Παρά τη ραγδαία αύξηση των γυναικών στις επαγγελματικές και διευθυντικές θέσεις εργασίας και την οικονομική σημασία των γυναικών επιχειρηματιών, το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων στα πλαίσια της επιχειρηματικότητας παραμένει σημαντικό (M. Minniti (2003) - I. Verheul et al (2004)). Αν και σύμφωνα με τα στοιχεία του "The Global Entrepreneurship Monitor" (2007), η συμμετοχή των γυναικών στις επιχειρήσεις αυξάνεται συνεχώς, το συστηματικά χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στον τομέα αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχουν κάποιες διαφορές. Επιστήμονες υποστηρίζουν ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες να αναπτύξουν τη δική τους επιχείρηση. Ορισμένα από αυτά τα εμπόδια έχουν εντοπιστεί ως μεγαλύτερα για τις γυναίκες από ότι για τους άνδρες. Οι προκλήσεις αυτές περιλαμβάνουν (R. McKay, 2001): **την απόκτηση κεφαλαίου, την απόκτηση κατάλληλης κατάρτισης, την αντίσταση από συγγενείς, φίλους και οικογένεια, το ξεπέραςμα των διακρίσεων.** Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (2007) συμφωνεί με τα προβλήματα που αναφέρθηκαν και αναφέρει ότι τα κοινωνικά και πολιτιστικά εμπόδια, η έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με την εκπαίδευση και τις δυνατότητες μάθησης καθώς και πρόσθετες δυσκολίες στην εύρεση χρηματοδότησης για επιχειρηματικά σχέδια επιφέρουν περισσότερα προβλήματα σε γυναίκες που ιδρύουν επιχειρήσεις από ότι σε άνδρες. Ωστόσο, οι αναλύσεις τόσο στη θεωρία και στην πράξη μαρτυρούν μια επιτυχημένη δραστηριότητα των γυναικών που ξεκινούν και αναπτύσσουν επιχειρήσεις.

2.3.1.2 Επεξήγηση της διάκρισης μεταξύ των φύλων

- Διαφορετική αντίληψη της επιτυχίας μεταξύ των δύο φύλων

Συγγραφείς (Malaya, 2006) εξηγούν την ανεπαρκή συμμετοχή των γυναικών στην επιχειρηματικότητα με διάφορα συστήματα αξιών. Για παράδειγμα, οι γυναίκες δεν ιδρύουν μία νέα επιχείρηση έχοντας το οικονομικό κέρδος ως αυτοσκοπό (Kuratko, Hornsby, 1997, McClelland, Swail, Bell, Ibbotson, 2005) ενώ παράλληλα η οικονομική επιτυχία μπορεί να μην είναι τόσο σημαντική όσο η προσωπική ικανοποίηση και άλλοι μη οικονομικοί στόχοι (Kygo,

2001- Buttner και Moore, 1997- Chaganti, 1986- Scott, 1986). Σε αντίθεση με τους άνδρες, η ανάπτυξη του κέρδους και των επιχειρήσεων για τις γυναίκες δεν είναι ο σημαντικότερος παράγοντας που καθορίζει την επιτυχία. Εκτιμούν ένα αρμονικό μικροκλίμα επιχείρησης, την ικανοποίηση των εργαζομένων, την αυτοεκπλήρωση, την αύξηση της προσωπικής επαγγελματικής απόδοσης, την αναγνώριση και τη βελτίωση των δεξιοτήτων, την εξισορρόπηση εργασίας και οικογενειακής ευθύνης, την κοινωνική συνεισφορά, κοκ. Άλλες βιβλιογραφικές πηγές (Watson, 2002) εξηγούν το χάσμα μεταξύ των φύλων με δύο θεωρίες: τη φιλελεύθερη φεμινιστική θεωρία και την κοινωνική φεμινιστική θεωρία. Σύμφωνα με τις παραδοχές της φιλελεύθερης φεμινιστικής θεωρίας το γεγονός ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που διοικούνται από γυναίκες τείνουν να παρουσιάζουν φτωχότερες επιδόσεις, αποδίδεται στο ότι οι γυναίκες υφίστανται απροκάλυπτες διακρίσεις, για παράδειγμα από τους δανειστές, ή λόγω άλλων συστηματικών παραγόντων που στερούν από τις γυναίκες σημαντικούς πόρους (επιχειρηματική εκπαίδευση και εμπειρία).

Η κοινωνική φεμινιστική θεωρία υποστηρίζει ότι οι άνδρες και οι γυναίκες είναι από τη φύση τους διαφορετικοί και τονίζει ότι οι γυναίκες δεν είναι λιγότερο κατάλληλες για τις επιχειρήσεις από τους άνδρες- απλώς επιλέγουν διαφορετικούς τρόπους ανάπτυξης της επιχείρησης οι οποίοι μπορεί να μην είναι τόσο αποτελεσματικοί σε σύγκριση με στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι άνδρες.

Οι γυναίκες επιχειρηματίες παρακινούνται συνήθως από εγγενείς στόχους που σχετίζονται με την ανεξαρτησία και την ευελιξία και όχι με το οικονομικό κέρδος, έχουν χαμηλότερη ανοχή στον κίνδυνο από τους άνδρες επιχειρηματίες. Έτσι, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στις γυναίκες τείνουν να είναι μικρότερες, να αναπτύσσονται βραδύτερα και να είναι λιγότερο κερδοφόρες σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες.

Γενικώς οι άνδρες επιχειρηματίες παρακινούνται από την ανάγκη να βελτιώσουν τη θέση τους στην κοινωνία για τους ίδιους και τις οικογένειές τους, ενώ οι γυναίκες επιχειρηματίες παρακινούνται περισσότερο από την ανάγκη για ικανοποίηση, αυτοπραγμάτωση ή λόγω δυσαρέσκειας. Οι γυναίκες επιχειρηματίες έχουν προδιάθεση για προσωπική ικανοποίηση, επίτευξη ισχυρών διαπροσωπικών σχέσεων, ενώ οι άνδρες επιχειρηματίες επιζητούν κύρος, πλούτο και επιτυχία.

- **Διαφορά αναφορικά με την πρόσβαση σε χρηματοδότηση μεταξύ των δύο φύλων**

Το σχετικά χαμηλό δυναμικό ανάπτυξης των επιχειρήσεων που ανήκουν σε γυναίκες έχει συνδεθεί με περιορισμούς στην πρόσβαση σε πόρους και ειδικότερα με τα στερεότυπα εις βάρος των γυναικών κατά τη χρηματοδότηση επιχειρηματικών προσπαθειών.

Σε πολλές δυτικές χώρες η χρηματοδότηση για την έναρξη νέων επιχειρήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσω τεσσάρων κύριων πηγών: προσωπικές αποταμιεύσεις, χρηματοδότηση μέσω δανειακού κεφαλαίου, ευνοϊκά δάνεια ή επιχορηγήσεις υποστηριζόμενα από την κυβέρνηση και χρηματοδότηση από επιχειρηματικά κεφάλαια ή από άτυπους επενδυτές (Borch et al, 2002- Foss, Ljunggren, 2006- Jarvis, 2000- Pečiūrienė, 2006). Όπως είναι γνωστό, το εισόδημα των γυναικών είναι συνήθως χαμηλότερο από το αντίστοιχο των ανδρών, γεγονός που προκαλεί επίσης χαμηλότερες αποταμιεύσεις και λιγότερες πιθανότητες να πάρουν δάνειο και κατά συνέπεια περισσότερες δυσκολίες στην έναρξη της δικής τους επιχείρησης (Manning, Swaffiells, 2008). Οι Alsos, Isaksen, Ljunggren (2006) αναφέρουν ότι οι δυσκολίες των γυναικών στην άντληση μετοχικών κεφαλαίων θα μπορούσαν να εξηγηθούν με τρεις τρόπους:

1) οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά εμπόδια όταν προσπαθούν να αποκτήσουν μετοχικό κεφάλαιο

- 2) οι γυναίκες δεν θέλουν να χρησιμοποιήσουν αυτό το είδος κεφαλαίου (στρατηγική επιλογή)
- 3) οι γυναίκες δεν διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες για την απόκτηση μετοχικού κεφαλαίου (ανθρώπινο κεφάλαιο).

Στην ομάδα των **δημογραφικών παραγόντων**, ο γάμος και η παρουσία παιδιών έχουν αρνητική επίδραση για τις γυναίκες επιχειρηματίες επειδή οι γυναίκες είναι πιο πιθανό να αποσυρθούν από την απασχόληση ή την επιχειρηματικότητα αφού παντρευτούν ή όταν φτάσουν στην ηλικία ανατροφής των παιδιών.

Η μητρότητα επηρεάζει αρνητικά τη γυναικεία απασχόληση.^[4]

2.3.1.3 Συσχέτιση του φύλου με το επίπεδο ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος

Προτού γίνει οποιαδήποτε υπόθεση είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι παράγοντες που ορίζουν την επιτυχία ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος. Στα πλαίσια της εργασίας αυτής, ο βαθμός καινοτομίας, οι προοπτικές απασχόλησης και το ποσοστό εξαγωγών αποτελούν 3 παράγοντες που ορίζουν την επιτυχία μιας επιχείρησης.

Σαν γενική άποψη επικρατεί ότι οι γυναικείες επιχειρήσεις έχουν λιγότερα οφέλη και αναπτύσσονται πιο αργά από ότι οι επιχειρήσεις που διευθύνονται από άνδρες. Γενικώς όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, παρατηρείται πως όταν γυναίκες ιδρύουν μια επιχείρηση, οι εξαγωγές τείνουν να είναι λιγότερες και οι προοπτικές επέκτασης και απασχόλησης σημαντικά λιγότερες σε σχέση με αυτές επιχειρήσεων που διοικούνται από άνδρες. Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, καθιερώνεται η εξής υπόθεση:

Υπόθεση: Νεοφυείς επιχειρήσεις που ιδρύονται από άνδρες είναι πιο πιθανό να πετύχουν και να αναπτυχθούν μελλοντικά σε αντίθεση με αυτές γυναικών.^{[19],[20]}

2.3.2 Ανθρώπινο κεφάλαιο (εργασιακή εμπειρία και επίπεδο εκπαίδευσης)

Οι γνώσεις που αποκτώνται μέσω της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εμπειρίας συνδέονται συνήθως με το επιχειρηματικό ανθρώπινο κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον Becker (1964), το ανθρώπινο κεφάλαιο ορίζεται ως οι δεξιότητες και οι γνώσεις που αποκτούν τα άτομα στα πλαίσια της εργασίας, σε άλλα είδη εμπειρίας, αλλά και όταν επενδύουν στη σχολική εκπαίδευση.

Ο ρόλος της τυπικής εκπαίδευσης θεωρείται κρίσιμος για την ενίσχυση των δεξιοτήτων αναζήτησης, διορατικότητας, φαντασίας και υπολογιστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των επιχειρηματιών, ενώ η επαγγελματική εμπειρία μπορεί να συνδέεται με την απόκτηση γνώσης που αναφέρεται σε δεξιότητες περί διαχείρισης και οργάνωσης.

Η εργασιακή εμπειρία συμπληρώνει την εκπαίδευση του επιχειρηματία και μπορεί να αντιπροσωπεύεται από τα έτη εργασιακής εμπειρίας πριν από την ίδρυση μιας επιχείρησης ή απλώς από την ηλικία των επιχειρηματιών.

Σημαντικό ρόλο παίζει και το ανθρώπινο κεφάλαιο των ιδρυτών σχετικά με το μέγεθος ή την ανάπτυξη της επιχείρησης καθώς και για τις αναπτυξιακές φιλοδοξίες και προοπτικές των επιχειρηματιών.

Υπόθεση: Τα άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και σημαντική εργασιακή εμπειρία συνήθως καθοδηγούνται από την προσωπική ανάπτυξη και την επιχειρηματική κλίση και είναι πιο πιθανό να ιδρύσουν μια επιχείρηση με ισχυρές δυνατότητες ανάπτυξης.

Ο ορισμός του Becker (1964) προτείνει τη διαφοροποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου σύμφωνα με δύο διαφορετικές συλλήψεις των χαρακτηριστικών αυτού:

- Επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο έναντι των αποτελεσμάτων του ανθρώπινου κεφαλαίου και
- Ανθρώπινο κεφάλαιο που σχετίζεται με την εργασία έναντι του ανθρώπινου κεφαλαίου που δεν σχετίζεται με την εργασία.

Οι επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο περιλαμβάνουν εμπειρίες όπως η εκπαίδευση και η εργασιακή εμπειρία, που μπορεί να οδηγήσουν ή όχι στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων. Τα αποτελέσματα του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι οι αποκτώμενες γνώσεις και δεξιότητες. Η συνάφεια με το έργο αφορά το κατά πόσον οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και τα αποτελέσματα αυτού σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο έργο, όπως η διαχείριση μιας επιχείρησης. Η διάκριση των διαφόρων χαρακτηριστικών του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι σημαντική, διότι βοηθά (1) στην κατανόηση των αιτιών και των αποτελεσμάτων των χαρακτηριστικών του ανθρώπινου κεφαλαίου και (2) στην εξήγηση της σχέσης ανθρώπινου κεφαλαίου-επιτυχίας.

Η απόκτηση του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι ο μετασχηματισμός της εμπειρίας σε γνώσεις και δεξιότητες. Η εμπειρία δεν πρέπει να ταυτίζεται με τη γνώση διότι η εμπειρία μπορεί να οδηγήσει ή να μην οδηγήσει σε απόκτηση γνώσης (Sonnentag, 1998). Ως εκ τούτου, οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο μπορεί να οδηγήσουν ή όχι στην απόκτηση γνώσεων ή δεξιοτήτων. Συνεπώς, διαφορετικές διαδικασίες απόκτησης γνώσεων απαιτούν διάκριση μεταξύ των επενδύσεων ανθρώπινου κεφαλαίου και των αποτελεσμάτων των επενδύσεων ανθρώπινου κεφαλαίου.

Η μεταφορά ανθρώπινου κεφαλαίου είναι η εφαρμογή της γνώσης που αποκτήθηκε από μια κατάσταση σε μια άλλη (Singley & Anderson, 1989). Η διαδικασία της μεταφοράς του ανθρώπινου κεφαλαίου δεν αναλύεται απλά αναφέρεται πως επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο «βελτιώνουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες ή την υγεία και έτσι αυξάνουν τα χρηματικά ή ψυχικά εισοδήματα» (Becker, 1964, p.1). Από μια θεωρητική άποψη της μάθησης, το ανθρώπινο κεφάλαιο καλό θα ήταν να συνάδει με την κατάσταση των επιχειρηματιών έτσι ώστε να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα η επιτυχία του εγχειρήματος. Πιο εμπεριστατωμένα, επιτυχής μεταφορά διακρίνεται σε καταστάσεις όπου η νέα γνώση είναι παρόμοια με το έργο που πρόκειται να εκτελεστεί, σε αντίθεση με τη νέα γνώση που είναι ανόμοια με το έργο (Thorndike, 1906).

Κατά συνέπεια, η συνάφεια του ανθρώπινου κεφαλαίου με το έργο συμβάλλει στην εξήγηση των διαφορετικών επιδράσεων του ανθρώπινου κεφαλαίου στην επιτυχία.

2.3.2.1 Επίδραση ανθρώπινου κεφαλαίου στην επιτυχία της επιχειρηματικής ιδέας

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου υποθέτει ότι οι άνθρωποι προσπαθούν να λάβουν μια αποζημίωση για τις επενδύσεις τους στο ανθρώπινο κεφάλαιο (Becker, 1964). Έτσι, τα άτομα προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν τα οικονομικά τους οφέλη δεδομένου του ανθρώπινου κεφαλαίου τους. Κατά συνέπεια, άτομα με υψηλό μορφωτικό επίπεδο μπορεί να μην επιλέξουν να γίνουν επιχειρηματίες, διότι η επιχειρηματικότητα μπορεί κάλλιστα να οδηγήσει σε μειωμένο εισόδημα σε σύγκριση με άλλες ευκαιρίες απασχόλησης (Cassar, 2006- Evans και Leighton, 1989). Ωστόσο, από τη στιγμή που τα άτομα έχουν εισέλθει στον τομέα της επιχειρηματικότητας, εκείνοι που έχουν επενδύσει περισσότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιό τους είναι πιθανό να επιδιώξουν μεγαλύτερη ανάπτυξη και κέρδη για την

επιχείρησή τους σε σύγκριση με τα άτομα που έχουν επενδύσει λιγότερο στο ανθρώπινο κεφάλαιό τους (Cassar, 2006), απλά και μόνο επειδή θέλουν να λάβουν υψηλότερη αποζημίωση για τις επενδύσεις τους στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Διαφορετικά, οι επιχειρηματίες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο θα επέλεγαν να διαλύσουν τις επιχειρήσεις τους και να αναζητήσουν πιο προσοδοφόρες ευκαιρίες απασχόλησης (Gimeno et al., 1997).

Υπόθεση: Έτσι σύμφωνα με τη θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου, όσο μεγαλύτερη η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο εντός της επιχείρησης, τόσο υψηλότερες οι προοπτικές επιτυχίας της ιδρυόμενης επιχείρησης.

Η βιβλιογραφία για την επιχειρηματικότητα παρέχει μια σειρά από επιχειρήματα σχετικά με το πώς το ανθρώπινο κεφάλαιο τείνει να αυξάνει την επιχειρηματική επιτυχία.

2.3.2.2 Αναγνώριση ευκαιριών ως αποτέλεσμα επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο

Πρώτον, το ανθρώπινο κεφάλαιο αυξάνει την ικανότητα των ιδιοκτητών να εκτελούν τα γενικά επιχειρηματικά καθήκοντα τους περί ανακάλυψης και εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών (Shane and Venkatraman, 2000). Για παράδειγμα, οι προηγούμενες γνώσεις αυξάνουν την επιχειρηματική εγρήγορση των ιδιοκτητών (βλ. Westhead et al., 2005) προετοιμάζοντάς τους να ανακαλύψουν συγκεκριμένες ευκαιρίες που δεν είναι ορατές σε άλλους (Shane, 2000- Venkatraman, 1997). Επιπλέον, το ανθρώπινο κεφάλαιο επηρεάζει τις προσεγγίσεις των ιδιοκτητών όσον αφορά την εκμετάλλευση των ευκαιριών (Chandler and Hanks, 1994- Shane, 2000). Πιο εκτεταμένη ανάπτυξη περί της εκμετάλλευσης και αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών σχετικά με την επιτυχία της επιχειρηματικότητας πραγματοποιείται στο κεφάλαιο 5.7.

Δεύτερον, το ανθρώπινο κεφάλαιο σχετίζεται θετικά με την στρατηγική προγραμματισμού και του εγχειρήματος, η οποία με τη σειρά της επηρεάζει θετικά την επιτυχία (Baum et al., 2001- Frese et al., 2007).

Τρίτον, η γνώση είναι χρήσιμη για την απόκτηση άλλων χρηστικών πόρων, όπως το χρηματοοικονομικό και το φυσικό κεφάλαιο (Brush et al., 2001) και μπορεί να αντισταθμίσει εν μέρει την έλλειψη χρηματοοικονομικού κεφαλαίου, η οποία αποτελεί περιορισμό για τις επιχειρήσεις (Chandler and Hanks, 1998).

2.3.2.3 Αναπτυσσόμενα προσόντα ως αποτέλεσμα της επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο

Τέλος, το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί προϋπόθεση για περαιτέρω μάθηση και βοήθα στη συσσώρευση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων (Ackerman and Humphreys, 1990- Hunter, 1986). Συνολικά, οι επιχειρηματίες με υψηλότερο ανθρώπινο κεφάλαιο τείνουν να είναι πιο αποτελεσματικοί και αποδοτικοί στη λειτουργία της επιχείρησής τους από εκείνους με χαμηλότερο ανθρώπινο κεφάλαιο.

Το αν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο οδηγούν σε γνώσεις/δεξιότητες εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά του ατόμου και του περιβάλλοντος (Gagné, 1985- Quiñones et al., 1995- Reuber and Fischer, 1994). Δεν υπάρχει απόλυτη σχέση μεταξύ των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο και των αποτελεσμάτων των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο. «Είναι δυνατόν δύο άτομα να σταλούν για να ξεκινήσουν ξεχωριστές επιχειρήσεις και να έχουν τις ίδιες εμπειρίες. Ωστόσο, τα αποτελέσματα μπορεί να είναι δραματικά διαφορετικά» (Quiñones et al., 1995, σ. 905).

Η εκπαίδευση μετριέται συχνά ως τα έτη σχολικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, αυτό που έχει διδαχθεί (η γνώση ως αποτέλεσμα της εμπειρίας) εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά της σχολής (σχολή διοίκησης επιχειρήσεων ή όχι, ποιότητα της διδασκαλίας κ.λπ.). Συμπερασματικά, το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί επένδυση που μπορεί να αποκαλύπτει ελάχιστα για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που πραγματικά κατέχει ένα άτομο. Τα

αποτελέσματα των επενδύσεων ανθρώπινου κεφαλαίου από την άλλη πλευρά έχουν το πλεονέκτημα ότι αποτελούν μια άμεση αξιολόγηση του ανθρώπινου κεφαλαίου που προήλθε από ένα μαθησιακό αποτέλεσμα. Τα αποτελέσματα των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο, δηλαδή οι γνώσεις και οι δεξιότητες, φαίνεται να επηρεάζουν άμεσα τις δράσεις των επιχειρηματιών. *Τα αποκτώμενα προσόντα των επιχειρηματιών (αποτελέσματα επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο), αποφέρουν υψηλότερες και πιο σταθερές πιθανότητες για επιτυχία από ότι οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο.*

Συνεπώς η σχέση μεταξύ ανθρώπινου κεφαλαίου και επιτυχίας υποδεικνύεται καλύτερα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιφέρουν οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο από ότι οι επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο αυτές καθ' αυτές.

2.3.2.4 Επίδραση ανθρώπινου κεφαλαίου και τεχνολογικού επιπέδου της επιχείρησης στις προοπτικές ανάπτυξης της

Όσον αφορά τη σχέση του ανθρώπινου κεφαλαίου-επιτυχίας, οι συνθήκες του βιομηχανικού κλάδου είναι βασικοί παράγοντες για ένα τέτοιο αποτέλεσμα. Πιο συγκεκριμένα, οι επιδράσεις του ανθρώπινου κεφαλαίου στην επιτυχία μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικές σε βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας. Οι βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας περιλαμβάνουν τη χρήση εξελιγμένων και πολύπλοκων τεχνολογιών και συνήθως απαιτούν εκτεταμένη γνώση και έρευνα σε δυναμικά και αβέβαια περιβάλλοντα (Khandwalla, 1976- Utterback, 1996). Το ανθρώπινο κεφάλαιο βοηθάει ιδιαίτερα σε τέτοιους κλάδους εντατικής γνώσης, διότι η γνώση και οι έγκυρες πληροφορίες μειώνουν την αβεβαιότητα που συνδέεται με την καινοτομία σε τέτοια δυναμικά περιβάλλοντα (Kirzner, 1997, McMullen και Shepherd, 2006). Οι βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας είναι πιο δυναμικές από τις βιομηχανίες χαμηλής τεχνολογίας και, ως εκ τούτου, οι επιχειρηματίες σε τέτοιους κλάδους πρέπει να προσαρμόζονται συνεχώς σε νέες εξελίξεις. Δεδομένου ότι το ανθρώπινο κεφάλαιο βοηθά στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και επιτρέπει στους επιχειρηματίες να λαμβάνουν καλύτερες και ταχύτερες αποφάσεις (π.χ. Reuber και Fisher, 1999), το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι πιο σημαντικό στους κλάδους υψηλής τεχνολογίας από ότι στους κλάδους χαμηλής τεχνολογίας (Eisenhardt και Martin, 2000-Tyson, 1992).

Υπόθεση: Συνεπώς η σχέση μεταξύ του ανθρώπινου κεφαλαίου και της επιτυχίας είναι υψηλότερη στους κλάδους υψηλής τεχνολογίας από ότι στους κλάδους χαμηλής τεχνολογίας.

2.3.2.5 Επίδραση ανθρώπινου κεφαλαίου και χώρας ίδρυσης της επιχείρησης στις προοπτικές ανάπτυξης της

Το ανθρώπινο κεφάλαιο μπορεί να δημιουργήσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα εάν είναι επαρκώς διαφορετικό από αυτό των ανταγωνιστών (Alvarez και Barney, 2001). Με λίγα λόγια αν όλοι οι ιδιοκτήτες διέθεταν το ίδιο ανθρώπινο κεφάλαιο, δεν θα υπήρχε κανένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Τους αναπτυσσόμενες χώρες, το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι πιο ετερογενές και μάλλον σπάνιο από ότι τους ιδιαίτερα ανεπτυγμένες χώρες. Ένα παράδειγμα είναι, το ποσοστό τους παιδείας που είναι σημαντικά υψηλότερο τους βιομηχανικές χώρες τους Δύσης από ότι τους αναπτυσσόμενες χώρες (βλ. π.χ. UNDP, 1998).

Ως εκ τούτου, το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι πιο πιθανό να δημιουργήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Επιπλέον, οι αναπτυσσόμενες χώρες στρέφονται περισσότερο στην επιχειρηματικότητα «ανάγκης» (Reynolds et al., 2002), επειδή οι άνθρωποι αναγκάζονται να αυτοαπασχοληθούν ή να ιδρύσουν επιχειρήσεις,

καθώς δεν υπάρχουν τους διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις. Έτσι, υπάρχει μεγαλύτερη διακύμανση του ανθρώπινου κεφαλαίου τους αναπτυσσόμενες χώρες. Τους τους τρόπο να εξεταστεί το ίδιο ζήτημα είναι από μεθοδολογική άποψη. Η ανομοιογένεια του ανθρώπινου κεφαλαίου τους αναπτυσσόμενες χώρες συνεπάγεται υψηλότερες διακυμάνσεις του ανθρώπινου κεφαλαίου σε σύγκριση με τον ανεπτυγμένο κόσμο. Συνεπώς στις αναπτυσσόμενες χώρες, όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο του ανθρώπινου κεφαλαίου του επιχειρηματία, τόσο μεγαλύτερες οι προοπτικές επιτυχίας της ιδρυόμενης επιχείρησης. Κάτι τέτοιο ενισχύει την άποψη που υποστηρίζει ότι σε αναπτυσσόμενες χώρες η σχέση ανθρώπινου δυναμικού – αναπτυξιακής προοπτικής της επιχείρησης είναι ισχυρότερη από ότι στα πλαίσια των ανεπτυγμένων χωρών (Hunter και Schmidt, 1990). Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες το ποσοστό υψηλού επιπέδου ανθρώπινου κεφαλαίου είναι συγκριτικά μικρότερο από ότι στις ανεπτυγμένες χώρες.

2.3.3 Κοινωνικό περιβάλλον

Εστιάζοντας σε κοινωνικά θέματα, η βιβλιογραφία αναφέρεται συχνά στο κοινωνικό κλίμα του Schumpeter (1934). Αυτή η έννοια περιλαμβάνει το κοινωνιολογικό, οικονομικό και θεσμικό κλίμα της κοινωνίας όπου οι επιχειρηματίες ασκούν τη δραστηριότητά τους. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν τις κοινωνικές αξίες, την εκπαίδευση, τον βαθμό οικονομικής ελευθερίας και την ποιότητα του θεσμικού πλαισίου που επικρατεί. Επομένως, ένα κατάλληλο κοινωνικό κλίμα διεγείρει την επιχειρηματική δραστηριότητα, ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Για την πρόωση τέτοιου κοινωνικού κλίματος είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας σταθερής θεσμικής βάσης.

Έρευνες συνήθως θεωρούν ότι η δημιουργία θεσμών και η βελτίωση της ποιότητας τους, ενθαρρύνουν τη δραστηριότητα της αγοράς, αποφεύγοντας τους οικονομικούς κλυδωνισμούς (Acemoglu et al., 2002- Nissan et al., 2012). Οι θεσμοί αυτοί συνήθως περιλαμβάνουν (1) το πολιτικό περιβάλλον (δημοκρατία) συμπεριλαμβάνοντας το κοινοβούλιο, τους κανονισμούς, (2) το οικονομικό περιβάλλον δηλαδή την κεντρική τράπεζα και φορολογικούς θεσμούς και (3) το επιχειρηματικό περιβάλλον συμπεριλαμβάνοντας τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, τους θεσμούς εποπτείας, για τη διόρθωση αποτυχιών της αγοράς, το κοινωνικό κεφάλαιο, και το κράτος δικαίου.

Όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, οι μελετητές προσεγγίζουν τον ρόλο των θεσμών από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Οι Baumol (1990), Boettke και Coyne (2003) και Sobel (2008) υποστηρίζουν ότι η δομή των θεσμών στην κοινωνία καθορίζει το είδος της επιχειρηματικότητας. Άλλοι ερευνητές θεωρούν ότι η δομή αυτή περιορίζει την επιχειρηματική δραστηριότητα (Baumol, 1990, Hall & Sobel, 2008- Johnson et al., 1997). Σύμφωνα με τις έρευνες σχετικά με την επίδραση των θεσμών στην επιχειρηματικότητα σχετική βιβλιογραφία τους διακρίνει σε τυπικούς και άτυπους θεσμούς. Και τα δύο είδη επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα, αν και με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το είδος της επιχειρηματικότητας (Williamson, 2013). Κατά συνέπεια, οι επιχειρηματίες θα πρέπει να γνωρίζουν τόσο επίσημους και ανεπίσημους κανόνες εντός τους κοινωνίας στην οποία ασκούν την δραστηριότητά τους.^[6]

Οι επίσημοι θεσμοί περιλαμβάνουν κανονισμούς και εφαρμογή δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και η παρουσία τους μειώνει την αβεβαιότητα και συνεπώς το κόστος των συναλλαγών. Οι άτυποι θεσμοί, όπως οι κοινωνικοί κανόνες και οι αξίες, είναι διαρκείς και ενσωματώνονται στην ανθρώπινη συμπεριφορά, συχνά μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά. Ορισμένα σύνολα θεσμών μπορούν να οδηγήσουν σε παραγωγική, μη παραγωγική ή καταστροφική επιχειρηματική δραστηριότητα. Συνολικά, αυτό υποδηλώνει ότι οι επιχειρηματίες θα προσαρμόσουν τις δραστηριότητες και τις στρατηγικές τους ανάλογα με

τις ευκαιρίες, περιορισμούς και τους πόρους που είναι διαθέσιμοι μέσω των επίσημων και ανεπίσημων θεσμών.

Τα πολιτικά, αστικά και ανθρώπινα δικαιώματα, μια αποτελεσματική κυβέρνηση, το κράτος δικαίου και ο έλεγχος της διαφθοράς ενισχύουν το ρόλο των θεσμών. Αυτοί οι θεσμοί καθορίζουν την ποιότητα της κυβέρνησης και καθιερώνουν τους κανόνες συμπεριφοράς για τους φορείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματιών (Nissan et al., 2012).

Συνεπώς μια κατάλληλη κοινωνική δομή που αποτελείται από ένα σταθερό κράτος δικαίου και οικονομική ελευθερία είναι παράγοντες που προωθούν την επιχειρηματική δράση.^[6]

Γενικώς επικρατεί η άποψη ότι η επίδραση των θεσμικών παραγόντων στο επίπεδο της επιχειρηματικότητας ποικίλλει ανάλογα με τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά κάθε χώρας. Αναφέρεται ότι ένα ευρύ φάσμα θεσμικών διαμορφώσεων οδηγεί στην παρουσία ή την απουσία επιχειρηματικότητας. Παρόλο που η επιχειρηματικότητα μπορεί να βρεθεί σε δυσμενή θεσμικά περιβάλλοντα, θα πρέπει να εξεταστεί μελλοντικά ποια μπορεί να είναι η θεσμική διαμόρφωση για να μετατοπιστεί κάποιος από την αναγκαιότητα για επιχειρηματικότητα στην επιχειρηματικότητα ευκαιρίας. Η επίτευξη όμως της μετατόπισης έχει σημασία για την καινοτομία και την οικονομική ανάπτυξη.

Από τη σκοπιά του Schumpeter, η επιχειρηματικότητα είναι μια διαδικασία που συμβάλλει και αποτελεί κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης (Almodovar-Gonzalez, Fernandez-Portillo & Díaz-Casero, 2020- Content, Bosma, Jordaan & Sanders, 2020- Schumpeter, 1934). Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, κατά την ανάλυση των οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το επίσημο και το ανεπίσημο πλαίσιο που επικρατεί σε μία κοινωνία (Baumol, 1990- North, 1990- Tonoyan, Strohmeyer, Habib & Perlitz, 2010- Williamson, 1975). Σύμφωνα με τον Drucker (1985), η επιχειρηματικότητα λαμβάνει συχνά χώρα σε αβέβαια και διφορούμενα περιβάλλοντα (Sikalieh, Mokaya & Namusonge, 2012). Έτσι, το θεσμικό πλαίσιο μιας χώρας είναι καθοριστικό για την προώθηση συνθηκών που διέπονται από ένα επίπεδο αβεβαιότητας, ενθαρρύνοντας έτσι την ανάληψη κινδύνου. Οι θεσμικοί παράγοντες αντιστοιχούν στην επίσημη δομή και τους κανόνες που απορρέουν από το ρυθμιστικό πλαίσιο, τις κυβερνητικές υπηρεσίες, και τις επικρατούσες πολιτιστικές και κοινωνικές πρακτικές. Οι παράγοντες αυτοί είναι θεμελιώδεις για την προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (Akoum, 2009; Bianchi, Borini & Ogasavara, 2015; Boudreaux, Nikolaev & Klein, 2019; Bylund & McCaffrey, 2017; Churchill, 2017; Dilli & Westerhuis, 2018).

Ως εκ τούτου, έχει ενδιαφέρον να αναλύσουμε την επιχειρηματικότητα από την οπτική της θεσμικής θεωρίας, δεδομένης της επιρροής που ασκεί το πλαίσιο που δημιουργείται από τους θεσμούς σε αυτή. (Bruton, Ahlstrom & Li, 2010, DiMaggio, Powell, Powell & DiMaggio, 1991- Singh, Sinha, Das & Sharma, 2019).

Η επιχειρηματικότητα είναι ένα επαναλαμβανόμενο θέμα στην ακαδημαϊκή έρευνα (βλ. Davidsson 2004), με τη βιβλιογραφία να διερευνά την επίδραση των διαφόρων θεσμικών παραγόντων στην επιχειρηματική δραστηριότητα (Acs & Karlsson, 2002- Brixiova & Égert, 2017- Carlsson, 2002). Στο κεφάλαιο αυτό, αναλύεται ο ρόλος των θεσμικών παραγόντων στην προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα, εστιάζουμε στην πολιτική σταθερότητα, στον βαθμό αποτελεσματικότητας της κυβέρνησης, στο κράτος δικαίου, στη γραφειοκρατία και στην πρόσβαση σε πιστώσεις. Τα παραπάνω διαμορφώνουν τις οικονομικές, χρηματοοικονομικές, πολιτικές και νομικές συνθήκες μιας κοινωνίας (Aldrich & Fiol, 1994- Denzau & North, 1994, Tonoyan et al., 2010).

Αυτοί οι παράγοντες καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα και οι οργανισμοί ενεργούν και ανταγωνίζονται (Davis & North, 1971, North, 1990- Tonoyan et al., 2010).

Μια χαμηλής ποιότητας θεσμική δομή μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και την ικανότητά τους να αναπτυχθούν ως θεσμοί. Με την παροχή είτε κινήτρων ή περιορίζοντας τις ευκαιρίες, η θεσμική δομή μπορεί είτε να προωθήσει είτε να αποθαρρύνει την επιχειρηματικότητα (Dinh et al., 2010- Kumar & Borbora, 2016). Με την προώθηση της παραγωγικότητας των επιχειρηματικών διαδικασιών, οι υψηλής ποιότητας θεσμοί δημιουργούν μακροπρόθεσμα πλούτο και ευημερία (Baumol, 1990- Dutta, Sobel & Roy, 2013). Σε θεσμικά περιβάλλοντα υψηλής ποιότητας, η αβεβαιότητα μειώνεται χάρη στις σταθερές νομισματικές πολιτικές και τα χαμηλότερα χρηματοοικονομικά, διοικητικά και εργατικά κόστη. Αυτές οι σταθερές πολιτικές και το χαμηλότερο κόστος με τη σειρά τους μειώνουν το κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία επιχειρήσεων (Boudreaux & Nikolaev, 2019- Soto, 2000). Ως εκ τούτου, η βελτίωση της θεσμικής ποιότητας, ιδίως της πολιτικής σταθερότητας, της ποιότητας και των κανονιστικών ρυθμίσεων διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση και επιτυχία της επιχειρηματικότητας τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα (Baumol & Strom, 2007- Chambers και Munemo, 2017).

Διάφοροι θεσμικοί παράγοντες θα μελετηθούν για την αξιολόγηση του θεσμικού περιβάλλοντος και την επίδραση αυτού στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

1. Πολιτική σταθερότητα

Η πολιτική σταθερότητα μιας χώρας και η αποτελεσματική εφαρμογή των νόμων έχουν συνδεθεί με ένα οικοσύστημα που ευνοεί τα υψηλότερα επίπεδα επιχειρηματικότητας και δημιουργίας πλούτου (Baumol, Litan & Schramm, 2009- Kumar & Borbora, 2016- Singh et al., 2019). Κοινωνικοπολιτική αστάθεια οδηγεί σε μεγαλύτερο κίνδυνο και αβεβαιότητα από την άποψη της σύναψης συμβάσεων, της διάρθρωσης δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και των φορολογικών πολιτικών (Boettke & Coyne, 2003, 2006- Dutta et al, 2013). Αυτή η αστάθεια μπορεί να παρεμποδίσει την οικονομική ανάπτυξη τους έθνους, (Barro, 1996- Dutta et al., 2013- Jong-a-Pin, 2009- Levine & Renelt, 1992), να μειώσει τις επενδύσεις και να δημιουργήσει πληθωρισμό (Aisen & Veiga, 2006- Alesina & Perotti, 1996- Dutta et al., 2013), γεγονότα που επηρεάζουν αρνητικά τη χρηματοπιστωτική ανάπτυξη (Dutta et al., 2013- Roe & Siegel, 2011). Οι ασταθείς κυβερνήσεις, και η έλλειψη δέσμευσής τους σε αξιόπιστες πολιτικές που ενθαρρύνουν την αποταμίευση, εμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών (Dutta et al., 2013- Roe & Siegel, 2011).

Επιπλέον, ένα ασταθές πολιτικό πλαίσιο μπορεί να οδηγήσει σε διαφθορά ή στην κατάχρηση της δημόσιας εξουσίας για ιδιωτικό όφελος (Anokhin και Schulze, (2009)- Rodriguez, Siegel, Hillman και Eden, (2006)). Έτσι, η διαφθορά θεωρείται αρνητικός άτυπος θεσμός (Chowdhury, Audretsch & Belitski, 2019, Mohammadi Khyareh, 2017- Wiseman, 2015) που αυξάνει την αβεβαιότητα και μειώνει τη διαφάνεια των συναλλαγών. Καθιστά τις συναλλαγές πιο δαπανηρές λόγω της έκθεσης των επιχειρηματιών σε κατάχρηση από τις κυβερνητικές αρχές και τα αυξημένα εμπόδια εισόδου (Klapper, Laeven & Rajan, 2006- Uhlenbruck, Rodriguez, Doh & Eden, 2006- Chambers and Munemo, 2017- Chowdhury et al., 2019). Οι επιχειρηματίες συνδέουν τη διαφθορά με τον κίνδυνο μείωσης των κερδών τους λόγω της ιδιοτελούς συμπεριφοράς τρίτων (Anokhin & Schulze, 2009- Harraf, Ghura, Hamdan & Li, 2020).

Υπόθεση: Συνεπώς η επικράτηση πολιτικής σταθερότητας σε μια χώρα ευνοεί την επιχειρηματική δράση και την μεταγενέστερη ανάπτυξη της.

2. Κυβερνητική αποτελεσματικότητα

Η προώθηση και η εδραίωση της επιχειρηματικότητας σε μια χώρα συνδέεται στενά με τις ενέργειες της κυβέρνησής της. Η επιχειρηματικότητα ευνοεί τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική ανάπτυξη (Acs & Szerb, 2007- Malchow-Møller, Schjerning & Sørensen, 2011). Ως εκ τούτου, οι κυβερνήσεις, ιδίως σε αναπτυσσόμενες χώρες, έχουν πρόσφατα εφαρμόσει πολιτικές για την προώθηση της επιχειρηματικότητας, κινητοποιώντας έτσι πόρους (Asghar, Nawaser, Paghaleh & Khaksar, 2011- Obaji & Olugu, 2014- Urbano, Audretsch, Aparicio & Noguera, 2020). Οι κυβερνήσεις συχνά χρησιμοποιούν επιδοτήσεις για να ενθαρρύνουν την επιχειρηματική δράση. Ωστόσο, αμφισβητείται η αποτελεσματικότητά τους σχετικά με τη βοήθεια έργων με πραγματικές προοπτικές ανάπτυξης (Obaji & Olugu, 2014).

Οι κυβερνητικές πολιτικές έχουν αλλάξει σημαντικά με την έλευση της παγκοσμιοποίησης. Η επιχειρηματικότητα θεωρείται πηγή δημιουργίας θέσεων εργασίας (Storey, 1991), και εν τέλει μια οικονομική ατμομηχανή, σε στάσιμες τοπικές και περιφερειακές οικονομίες (Gilbert, Audretsch & McDougall, 2004).

Η φορολογία, η δημιουργία θέσεων εργασίας, η εκπαίδευση, η βιομηχανική ανάπτυξη και οι τεχνολογικές πολιτικές, οι οποίες εξαρτώνται από την κυβερνητική δράση, έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων, ιδίως των νέων (Michael & Pierce, 2009- Ribeiro-Soriano & Galindo-Martín, 2012- Zerbinati & Souitaris, 2005). Όπως εξηγείται από Landstrom και Stevenson (2006), υπάρχουν δύο κύριες ομάδες πολιτικών: εκείνες που αποσκοπούν στη στήριξη των επιχειρηματιών στις αρχικές φάσεις της δραστηριοποίησής τους και εκείνες που αποσκοπούν στην υποστήριξη των καθιερωμένων επιχειρήσεων. Με λίγα λόγια οι κυβερνητικές πολιτικές, στο βαθμό που διαμορφώνουν το θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει την άνθηση της επιχειρηματικότητας, συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση του κόστους συναλλαγών, στη μείωση των ρίσκων, της αβεβαιότητας και στην καθιέρωση σαφών προσδοκιών για τους επιχειρηματικούς φορείς (Dai & Si, 2018- Minniti, 2008, North, 1990).

3. Ποιότητα κανονιστικού πλαισίου

Δεδομένης της σχέσης μεταξύ της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας (Hadjimichael, 2003), είναι σημαντικό να αναλυθεί η φύση και η αποτελεσματικότητα των κανονισμών για την προώθηση του ιδιωτικού τομέα και, ως εκ τούτου, την ενθάρρυνση, την ανάπτυξη και την εδραίωση της επιχειρηματικότητας. Η ρυθμιστική ποιότητα αναφέρεται στη διαμόρφωση και την εφαρμογή κανονισμών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα κάτι που έχει θετικό αντίκτυπο στο επιχειρηματικό οικοσύστημα (Marneffe and Vereeck, 2011- Hoogendoorn, 2016- Singh et al, 2019). Σύμφωνα με τους Agostino, Nifo, Trivieri και Vecchione (2020), υπάρχει συμφωνία σε μεγάλο μέρος της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας σχετικά με τη σχέση μεταξύ νομοθετικής ρύθμισης και επιχειρηματικότητας, συγκεκριμένα υποστηρίζεται ότι η δημιουργία επιχειρήσεων υποβοηθείται από τους εφαρμοζόμενους κανόνες και τις νομοθεσίες, διότι αυτοί καθορίζουν την ανταγωνιστικότητα της αγοράς και την εμπιστοσύνη σε συναλλαγές (Johnson, 2002).

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, η ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα έχει ενταθεί λόγω της μεγάλης σημασίας του στην οικονομική ανάπτυξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και στην παροχή κινήτρων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας (Reiner & Staritz, 2013). Οι επίσημοι θεσμοί, συμπεριλαμβανομένου του ρυθμιστικού πλαισίου που ενθαρρύνει την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, παρέχουν οικονομικά κίνητρα που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρηματίες ενεργούν (Agostino et al., 2020- North, 1990- Williamson, 2000). Σύμφωνα με τον Baumol (1996), οι νομοθεσίες, μαζί με τις αξίες και τους κανόνες μιας κοινωνίας, είναι εξίσου σημαντικές για την επιχειρηματική δραστηριότητα όσο και οι πόροι που έχουν οι επιχειρηματίες στη διάθεσή τους (Sambharya & Musteen, 2014).

Υπόθεση: Συνεπώς οι κανονισμοί που αποσκοπούν στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα ευνοούν την επιχειρηματικότητα.

4. Κράτος δικαίου

Το κράτος δικαίου αναφέρεται στην προστασία ατόμων και περιουσιών από πράξεις βίας, κλοπή κ.ο.κ. Προϋποθέτει την αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου και τη δίωξη των παραβιάσεων από μια ανεξάρτητη δικαιοσύνη (Keefe & Knack, 1997- Kumar & Borbora, 2016). Θέτοντας τα θεμέλια για ένα κλίμα βεβαιότητας κατάλληλο για τη δημιουργία επιχειρήσεων ενθαρρύνεται η επιχειρηματική δραστηριότητα (Harper, 2003- Kumar & Borbora, 2016).

Ένα ισχυρό κράτος δικαίου αυξάνει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και μειώνει την αβεβαιότητα και τα λειτουργικά κόστη. Με τον τρόπο αυτό προωθεί την παραγωγή, προσελκύει ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις και τους επιτρέπει να λειτουργούν σε μεγαλύτερη κλίμακα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (Aron, 2000- Efendic, Mickiewicz & Rebmann, 2015- Estrin, Korosteleva & Mickiewicz, 2013- Rodrik, Subramanian & Trebbi, 2004). Επιπλέον, όταν το κράτος δικαίου εφαρμόζεται αυστηρά, οι δυνητικοί επιχειρηματίες εκτίθενται σε λιγότερο ρίσκο που μπορεί να συνδέεται με τη διαφθορά (Goltz, Buche & Pathak, 2015- Levie & Autio, 2011).

Το κράτος δικαίου συμβάλλει επίσης στην ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών θεσμών. Οι θεσμοί αυτοί με τη σειρά τους διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην παροχή πίστωσης σε επιχειρηματικά σχέδια. Το κράτος δικαίου αποτελεί κεντρικό στοιχείο της οικονομίας (Acemoglu & Johnson, 2005- Barzel, 1997- Estrin & Mickiewicz, 2011- North & Thomas, 1973, Rodrik, 2000- Williamson, 1985- Williamson, 2000).

Οι Horvath, Horvatona και Siranova (2017) αναφέρουν το κράτος δικαίου, μαζί με την οικονομική ανάπτυξη, ως ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία για την χρηματοοικονομική ανάπτυξη.

Υπόθεση: Συνεπώς ένα κράτος δικαίου στο οποίο τα άτομα εμπιστεύονται και συμμορφώνονται στους κανόνες της κοινωνίας ευνοεί την ανάπτυξη των επιχειρηματικών εγχειρημάτων.

5. Φορολογικό καθεστώς

Ένα άλλο θεσμικό χαρακτηριστικό είναι το καθεστώς των φορολογικών συντελεστών εισοδήματος, κερδών και κεφαλαίου. Οι φόροι επιτρέπουν στην κυβέρνηση να παράγει έσοδα για την παροχή υπηρεσιών και εκπαίδευση. Η φορολογική δομή διαφέρει σημαντικά μεταξύ των χωρών (Gordon και Li 2009). Τα εθνικά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από υψηλούς φόρους μπορεί να έχουν περιορισμένη οικονομική δραστηριότητα (Haan και Sturm 2000). Όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα, υπάρχουν δύο αντίθετες απόψεις σχετικά με το αντίκτυπο των φόρων. Ένας αριθμός μελετών (Gentry και Hubbard 2000) υποδεικνύει ότι οι υψηλότεροι φόροι οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα αυτοαπασχόλησης. Αντίθετα, οι υψηλότεροι φορολογικοί συντελεστές μειώνουν την αναμενόμενη απόδοση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, οπότε οι δυνητικοί επιχειρηματίες είναι λιγότερο πιθανό να εμπλακούν σε επιχειρηματική δραστηριότητα (Braunerhjelm and Eklund 2014). Αναμένουμε ότι το επίπεδο φορολόγησης δε θα έχει αναλογικό αντίκτυπο στον τύπο της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Υπόθεση: Συγκεκριμένα, αναμένουμε ότι οι υψηλοί φόροι θα αποθαρρύνουν τους επιχειρηματίες από το να οδηγηθούν στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων και συνεπώς στην μεταγενέστερη ανάπτυξή τους.

6. Διαδικασίες ίδρυσης μιας επιχείρησης

Για να προσδιοριστεί η ευκολία έναρξης μιας επιχείρησης, οι απαιτούμενες διαδικασίες, καθώς και η πολυπλοκότητα και το κόστος τους πρέπει να ληφθούν υπ' όψη. Οι δύσκολες διαδικασίες και το κόστος που συνεπάγονται, δηλαδή οι καθυστερήσεις στην απόκτηση αδειών για την έναρξη μιας επιχείρησης, μπορεί να εμποδίσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες ή ακόμη και να τις αποθαρρύνουν (Chowdhury et al., 2019- Klapper et al., 2006- Sobel, 2008). Για παράδειγμα, η αύξηση του αριθμού των διαδικασιών που απαιτούνται για την έναρξη μιας επιχείρησης μειώνει τον αριθμό των νέων επιχειρήσεων (Bailey & Thomas, 2017, Djankov, La Porta, Lopez-de-Silanes & Shleifer, 2002), όπως ακριβώς και οι γραφειοκρατικοί κανονισμοί εισόδου στην αγορά μειώνουν τις εγχώριες επενδύσεις αποθαρρύνοντας τη δημιουργία επιχειρήσεων (Desai, Gompers & Lerner, 2003, Djankov et al., 2010- Bailey & Thomas, 2017- Chambers & Munemo, 2019).

Προκύπτει ότι η μείωση του κόστους που συνδέεται με τη δημιουργία μιας επιχείρησης αυξάνει τον όγκο της επιχειρηματικής δράσης. Η απόκτηση του ελάχιστου απαιτούμενου κεφαλαίου για την επίσημη ίδρυση μιας εταιρείας είναι μια σημαντική διαδικασία για την έναρξη μιας επιχείρησης.

Μελέτες έχουν δείξει ότι αυτή η κεφαλαιακή απαίτηση έχει αρνητική επίδραση στην επιχειρηματικότητα (Armour & Cumming, 2008- Klapper et al, 2006- Klapper, Amit, Guillen & Quesada, 2007- Van Stel, Storey & Thurik, 2007). Το ζήτημα των κεφαλαιουχικών απαιτήσεων έχει απασχολήσει ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη οικονομική κρίση, με τους επιχειρηματίες να αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες στη λήψη πιστώσεων, ιδίως στην περίπτωση ιδιαίτερα καινοτόμων, και ως εκ τούτου επικίνδυνων, σχεδίων (Cosh, Cumming & Hughes, 2009). Η κατάσταση αυτή μπορεί να επιδεινωθεί από την οικονομική αστάθεια που προκύπτει από την πανδημία COVID-19.

Υπόθεση: Συνεπώς η απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και απαιτήσεων για την έναρξη μιας επιχείρησης ευνοεί την έναρξη επιχειρηματικού εγχειρήματος.

7. Πρόσβαση στη χρηματοδότηση

Η πρόσβαση σε πιστώσεις έχει αναγνωριστεί ως ένα από τα κύρια εμπόδια για την αποθάρρυνση δημιουργίας μιας επιχείρησης αφού οι επιχειρηματίες είναι ευάλωτοι σε οικονομικούς περιορισμούς (Blanchflower & Oswald, 1998- Fuentelsaz, Gonzalez, Maicas & Montero, 2015- Levie & Autio, 2008). Διάφορες μελέτες δείχνουν ότι η χρηματοδότηση αποτελεί κρίσιμο θεσμικό στοιχείο για την επιχειρηματικότητα (Dinh et al., 2010- Estrin & Mickiewicz, 2010- Kumar & Borbora, 2016- Lloyd-Ellis & Bernhardt, 2000), και η έλλειψη κεφαλαίων για επενδύσεις είναι ένα από τα κύρια εμπόδια στο επιχειρηματικό περιβάλλον (Aidis, 2005- Kumar & Borbora, 2016).

Παρόλο που οι περιορισμοί στη χρηματοδότηση αποτελούν θεμελιώδη ανησυχία των επιχειρηματιών (Kerr & Nanda, 2009), το εύρος των πηγών χρηματοδότησης που έχουν στη διάθεσή τους έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Οι επιχειρηματίες μπορούν να χρησιμοποιούν εργαλεία όπως η συμμετοχική χρηματοδότηση (Carpenter & Petersen, 2002- Comeig, Mesa-Vazquez, Sendra-Pons & Urbano, 2020) για να αποκτήσουν χρήματα από το πλήθος. Μπορούν ακόμα να χρησιμοποιήσουν θερμοκοιτίδες ή επιταχυντές (Peters, Rice & Sundararajan, 2004), μίνι-ομόλογα (μια μορφή εναλλακτικής χρηματοδότησης μέσω της οποίας οι εταιρείες μπορούν να αποκτήσουν κεφάλαιο με αντάλλαγμα σταθερές πληρωμές τόκων- Rupeika-Aroga & Danovi, 2015), εταιρικά επιχειρηματικά κεφάλαια (Cumming, 2007) και κυβερνητικά venture capital (Colombo, Cumming & Vismara, 2016- Guerini & Quas, 2016), business angels που επενδύουν σε ιδιαίτερα καινοτόμες επιχειρήσεις με προοπτικές ανάπτυξης στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης τους (Ramadani, 2009), και προγράμματα πανεπιστημίων και ιδιωτικών εταιρειών

που αποσκοπούν στην προώθηση τους επιχειρηματικότητας (Block, Colombo, Cumming & Vismara, 2018). Για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης, συνδέουμε την ευκολία της απόκτησης πιστώσεων με την ύπαρξη σταθερού πλαισίου σε αυτές τις συναλλαγές. Αυτό το σταθερό πλαίσιο κυμαίνεται από την ύπαρξη νόμων περί εγγυήσεων και πτωχευτικών νόμων (Lee, Yamakawa, Peng & Barney, 2011) έως την απόκτηση πιστωτικών πληροφοριών για τους δανειολήπτες.

Υπόθεση: Συνεπώς η ύπαρξη ενός σταθερού πλαισίου κατά τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές ευνοεί την επιχειρηματικότητα. ^[7]

8. Οικονομική ανάπτυξη

Ένας σημαντικός θεσμός αφορά το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης (Porter 1990), το οποίο μετράται, με βάση το ΑΕΠ, ως οικονομία χαμηλού εισοδήματος, μεσαίου εισοδήματος και υψηλού εισοδήματος. Οι χώρες χαμηλού εισοδήματος έχουν "λειτουργικούς δημόσιους και ιδιωτικούς θεσμούς, μια καλά αναπτυγμένη υποδομή, ένα σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον και ένα υγιές εργατικό δυναμικό που έχει λάβει τουλάχιστον μια βασική εκπαίδευση" (World Economic Forum 2012). Οι χώρες μεσαίου εισοδήματος βασίζονται λιγότερο στην παραγωγικότητα της γεωργίας και αντ' αυτού σε χαμηλού κόστους επιχειρήσεις μεταποίησης. Αυτή η απομάκρυνση από τον παραδοσιακό γεωργικό τομέα αντανακλά μεγαλύτερη ζήτηση για καλύτερη ποιότητα ζωής, υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, αποδοτικές αγορές αγαθών, λειτουργικές αγορές εργασίας, ανεπτυγμένες χρηματοπιστωτικές αγορές, ικανότητα αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων των υφιστάμενων τεχνολογιών, και μια μεγάλη εγχώρια ή ξένη αγορά (World Economic Forum 2012).

Χώρες στο στάδιο που καθοδηγείται από την καινοτομία (που ορίζονται από την Παγκόσμια Τράπεζα ως υψηλού εισοδήματος) βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε βιομηχανίες που παράγουν νέα και διαφορετικά αγαθά μέσω νέων τεχνολογιών, και/ή πιο εξελιγμένες διαδικασίες παραγωγής ή επιχειρηματικά μοντέλα. Επιχειρηματική δραστηριότητα είναι σημαντική σε αυτό το στάδιο ανάπτυξης, και αντιπροσωπεύει σχεδόν το 30 % της οικονομικής δραστηριότητας (Sala-i-Martin et al. 2007).

Ορισμένες πρόσφατες μελέτες εξετάζουν οικονομικούς δείκτες, διαπιστώνοντας γενικά ότι η επιχειρηματικότητα συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη τουλάχιστον σε χώρες με υψηλότερο εισόδημα.

Διαπιστώνεται όμως ότι η σχέση μεταξύ της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων και της οικονομικής ανάπτυξης έχει σχήμα U.

Υπόθεση: Αναμένεται ότι χώρες με υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης θα σχετίζονται αναλογικά με το φαινόμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας. ^[8]

Επιχειρηματική δραστηριότητα ανά Ευρωπαϊκή χώρα

Οι καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν τα εξής χαρακτηριστικά. Υψηλά μορφωμένο εργατικό δυναμικό, ισχυρή οικονομία, υγιές επιχειρηματικό περιβάλλον και σχετικά χαμηλό κόστος για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Έχοντας αυτά κατά νου, το σύστημα βαθμολόγησης που εφαρμόζεται χρησιμοποιεί δημόσια διαθέσιμα δεδομένα για να κατατάξει κάθε χώρα σε διάφορες κατηγορίες. Οι χαμηλότερες βαθμολογίες υποδηλώνουν υψηλότερη κατάταξη (δηλαδή, καλύτερες χώρες για νεοφυείς επιχειρήσεις).

- **Γερμανία**

Η Γερμανία κατατάσσεται ως η καλύτερη ευρωπαϊκή χώρα για νεοφυείς επιχειρήσεις για δεύτερη συνεχή χρονιά, ξεχωρίζοντας για την υγιή οικονομία της (ΑΕΠ 3,846 δισ. δολάρια) και το ευνοϊκό επιχειρηματικό κλίμα. Για παράδειγμα, η καλή πρόσβαση σε επιχειρηματικά κεφάλαια μπορεί να ωφελήσει τις νεοσύστατες επιχειρήσεις που αναζητούν χρηματοδότηση. Και η Γερμανία κατέλαβε τη 2η θέση πίσω από την Ελβετία για το γεγονός ότι είναι η λιγότερο επιβαρυνόμενη από κυβερνητικές ρυθμίσεις (π.χ. συμμόρφωση με κυβερνητικές διοικητικές απαιτήσεις όπως άδειες, κανονισμοί και υποβολή εκθέσεων).

Επιπλέον, ο σχετικά χαμηλός συντελεστής φορολογίας εταιρειών 15,825% αποτελεί σίγουρα κίνητρο για τους επιχειρηματίες. Κατατάσσεται στη 2η θέση της ομάδας σύμφωνα με τις μετρήσεις του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ για την κυριαρχία στην αγορά - ένα άλλο πιθανό πλεονέκτημα για μια νεοφυή επιχείρηση. Τέλος, η Γερμανία διαθέτει ένα υψηλά μορφωμένο εργατικό δυναμικό (το 83% των ενηλίκων έχει τουλάχιστον πτυχίο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).

Πίνακας 2-1: Βαθμολογία της Γερμανίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

	Βαθμολογία
Μέση κατάταξη σε όλες τις κατηγορίες	6 από 31
Κατάταξη σχετικά με την οικονομική υγεία	3
Κατάταξη σχετικά με το κόστος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	14
Κατάταξη σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον	2
Κατάταξη σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού	5

• Αγγλία

Το Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει στη 2η θέση για το 2020 ως ένα εξαιρετικό μέρος για νεοφυείς επιχειρήσεις λόγω της προσβασιμότητας σε επιχειρηματικά κεφάλαια και της σχετικής ευκολίας άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, παρά τις σχετικά χαμηλές προσδοκίες αύξησης του ΑΕΠ. Επιπλέον, οι νεοσύστατες επιχειρήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν χαμηλότερο κόστος επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. μισθολογικές προσδοκίες) και κατατάσσονται στην ισχυρή 4η θέση όσον αφορά την ευκολία εύρεσης εξειδικευμένων εργαζομένων. Οι χαμηλότεροι συντελεστές εταιρικής φορολογίας (19%) αποτελούν σίγουρα πόλο έλξης σε σύγκριση με πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Τέλος, υπάρχει ένας πολλαπλασιασμός των οργανισμών υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων που λειτουργούν για να βοηθήσουν τους επιχειρηματίες ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Πίνακας 2-2: Βαθμολογία της Αγγλίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

	Βαθμολογία
Μέση κατάταξη σε όλες τις κατηγορίες	7.8 από 31
Κατάταξη σχετικά με την οικονομική υγεία	5
Κατάταξη σχετικά με το κόστος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	14
Κατάταξη σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον	3

Κατάταξη σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού	9
--	---

- **Ελβετία**

Η Ελβετία ανέβηκε στην κατάταξη για το 2020, καταλαμβάνοντας την 3η θέση μεταξύ των 31 χωρών που μελετήθηκαν, ως αποτέλεσμα της 1ης θέσης σε δύο κατηγορίες: Επιχειρηματικό κλίμα και ποιότητα του εργατικού δυναμικού. Οι επιχειρήσεις αναφέρουν ότι έχουν το λιγότερο πρόβλημα με τη ρυθμιστική επιβάρυνση σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, και ότι η Ελβετία έχει τις καλύτερες συνθήκες κυριαρχίας στην αγορά, γεγονός που διευκολύνει την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά, συμβάλλοντας στην υψηλή βαθμολογία του επιχειρηματικού κλίματος.

Πίνακας 2-3: Βαθμολογία της Ελβετίας στην κατάταξη της στις καλύτερες ευρωπαϊκές χώρες για άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

	Βαθμολογία
Μέση κατάταξη σε όλες τις κατηγορίες	8.3 από 31
Κατάταξη σχετικά με την οικονομική υγεία	6
Κατάταξη σχετικά με το κόστος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	25
Κατάταξη σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον	1
Κατάταξη σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού	1

Η Ελβετία συγκεντρώνει την υψηλότερη βαθμολογία όσον αφορά την έκταση της κατάρτισης του προσωπικού και την ποιότητα της επαγγελματικής κατάρτισης, για να μην αναφέρουμε το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ατόμων που έχουν αποκτήσει τριτοβάθμια εκπαίδευση (38,6%). Ωστόσο, η Ελβετία είναι ένα από τα πιο ακριβά μέρη για να ξεκινήσει κανείς μια επιχείρηση λόγω του υψηλού κόστους ζωής και των προσδοκιών για μισθούς, και έχει μία από τις χαμηλότερες προσδοκίες για την αύξηση του ΑΕΠ.

Παρακάτω παρατίθενται οι 17 χώρες (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η Ρωσία) του δείγματός μας, οι οποίες κατατάσσονται από τις καλύτερες προς τις χειρότερες για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, με βαθμολογίες για την οικονομική υγεία, το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων, το επιχειρηματικό κλίμα και την ποιότητα του εργατικού δυναμικού. Καθώς κάθε νεοσύστατη επιχείρηση έχει διαφορετικές συνθήκες και απαιτήσεις, τα δεδομένα επεκτάθηκαν για να παρουσιαστεί πώς κατατάσσεται κάθε χώρα σε κάθε κατηγορία. Οι μικρότεροι αριθμοί είναι καλύτεροι (1=καλύτερο, 17=χειρότερο).

Πίνακας 2-4: Κατάταξη από τις καλύτερες προς τις χειρότερες ευρωπαϊκές χώρες για τις νεοφυείς επιχειρήσεις^[26]

Συνολική Βαθμολογία	Χώρα	Κατάταξη σχετικά με την οικονομική υγεία	Κατάταξη σχετικά με το κόστος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	Κατάταξη σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον	Κατάταξη σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού	Μέση κατάταξη σε όλες τις κατηγορίες
1	Γερμανία	3	14	2	5	6
2	Αγγλία	5	14	3	9	7.8
3	Ελβετία	6	25	1	1	8.3
4	Ολλανδία	2	27	6	5	10
5	Νορβηγία	7	31	7	4	12.3
6	Σουηδία	19	20	5	7	12.8
7	Πολωνία	3	5	23	22	13.3
8	Αυστρία	12	23	11	8	13.5
9	Λουξεμβούργο	12	23	9	13	14.3
10	Κύπρος	28	9	21	12	17.5
11	Ισπανία	19	17	16	20	18.0
12	Σλοβενία	21	10	23	19	18.3
13	Λετονία	30	11	20	18	19.8
14	Σλοβακία	25	8	28	25	21.5
15	Κροατία	29	7	31	30	24.3
16	Ιταλία	25	21	25	27	24.5
17	Ελλάδα	31	16	30	27	26.0

2.3.4 Κίνητρα και αντιλήψεις

Εξετάζουμε τέσσερις τύπους κινήτρων για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων: το κίνητρο που σχετίζεται με την ανάγκη του επιχειρηματία να κάνει τη διαφορά στον κόσμο, το κίνητρο

περί αύξησης του πλούτου, το κίνητρο συνέχισης οικογενειακής παράδοσης και η ανάγκη του επιχειρηματία για τα προς το ζην.

Έρευνα για τα κίνητρα κατά την έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων διαθέτει ποικιλία διαφορετικών όψεων, με προεξέχουσα την θεωρία περί ώθησης και έλξης η οποία διακρίνει τους νεοεμφανιζόμενους επιχειρηματίες σε δύο τύπους (π.χ. Shapiro, 1975-Solymossy, 1997): ο πρώτος τύπος αποτελείται από εκείνους που «έλκονται» από το επιχειρηματικό εγχείρημα, για παράδειγμα επειδή στοχεύουν να πραγματοποιήσουν μία επιχειρηματική ιδέα. Ο δεύτερος τύπος είναι εκείνοι που «ωθούνται» σε επιχειρηματικές δραστηριότητες από εξωγενείς, κυρίως δυσμενείς, παράγοντες, με τα άτομα να γίνονται επιχειρηματίες, για παράδειγμα, λόγω έλλειψης καλύτερων εναλλακτικών απασχόλησης. Τα άτομα αποφασίζουν να γίνουν επιχειρηματίες για πολύ διαφορετικούς λόγους, με προηγούμενες έρευνες να εστιάζουν στο πως τα κίνητρα ίδρυσης μιας επιχείρησης επηρεάζουν την πιθανότητα έναρξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (Kolvereid & Isaksen, 2006). Οι Krueger et al. (2000) διατυπώνουν ότι τα κίνητρα αυτά βοηθούν ενδεχομένως στην πρόβλεψη της επιχειρηματικής απόδοσης και ανάπτυξής τους μεταγενέστερα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα κίνητρα εκκίνησης μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των επιχειρηματιών και συγκεκριμένα τον τρόπο με τον οποίο αυτοί εντοπίζουν τις ευκαιρίες και πώς σχεδιάζουν να αναπτύξουν και να διαχειριστούν τις επιχειρήσεις τους μετά την έναρξη της λειτουργίας τους (βλ. τους Locke and Baum, 2007- Schjoedt & Shaver, 2007).

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία προσεγγίσεων που αναλύουν πώς τα διάφορα κίνητρα σχετίζονται με τη μετέπειτα επιχειρηματική απόδοση. Για παράδειγμα, με βάση τη θεωρία του αυτοπροσδιορισμού (self-determination theory), οι Ryan και Deci (2000) αναλύουν τους διαδικασίες τους αυτοπαρακίνησης. Μια βασική διαπίστωση τους θεμελιώδους εργασίας τους είναι ότι υπάρχουν αντίθετοι τύποι εξωγενών έναντι εσωτερικών κινήτρων που περιγράφουν κατά πόσο το επίπεδο αυτοπροσδιορισμού τους ατόμου σχετίζεται με κάθε τύπο κινήτρου. Υιοθετούμε το μοντέλο των Ryan και Deci (2000) στην επιχειρηματικότητα και διαφοροποιούμε τα κίνητρα ίδρυσης επιχείρησης σύμφωνα με τον ορισμό τους αντιλαμβανόμενης αιτιότητας τους (perceived locus of causality). Αυτή η έννοια περιγράφει αν τα άτομα αντιλαμβάνονται τη συμπεριφορά τους ως προκαλούμενη από εσωτερικούς λόγους (εσωτερική αντιλαμβανόμενη αιτία) ή εξωτερικούς λόγους (εξωτερική αντιλαμβανόμενη αιτία). Αυτό επιτρέπει να συνδέσουμε την θεωρία του αυτοπροσδιορισμού με τα υπάρχοντα κίνητρα ίδρυσης επιχείρησης. Σε γενικές γραμμές, τα άτομα που ενεργούν με εσωτερική αντιλαμβανόμενη αιτία είναι οι ίδιοι οι εμπνευστές τους συμπεριφοράς τους, για παράδειγμα επειδή θέλουν να υλοποιήσουν μια επιχειρηματική ιδέα ή επειδή θέλουν να είναι το δικό τους αφεντικό. Τα άτομα αυτά θεωρούνται ότι έχουν κίνητρα που οδηγούν σε υψηλή αυτοκαθοριζόμενη συμπεριφορά. Στο άλλο άκρο των κινήτρων είναι τα άτομα που κάνουν μια τέτοια επαγγελματική επιλογή επειδή έχασαν την προηγούμενη εργασία τους και δεν είναι σε θέση να βρουν μια νέα, έχοντας έτσι μια εξωτερική αιτία. Μπορεί να εξακολουθούν να έχουν μια προτίμηση για εργασία με κανονική αμοιβή (βλ. τη συζήτηση στο Caliendo et al., 2020a) και καθοδηγούνται λιγότερο από τους μελλοντικές προοπτικές ως επιχειρηματίες. Τους είναι ο λόγος για τον οποίο θεωρούνται να έχουν κίνητρα που οδηγούν σε λιγότερο αυτοκαθοριζόμενες συμπεριφορές. Ουσιαστικά ολοκληρώνουν τα επιχειρηματικά τους καθήκοντα σε αντίδραση στην εξωτερική πίεση.^[21] Στην κατηγορία των ατόμων που τα κίνητρά τους προέρχονται από εξωγενείς αντιλαμβανόμενες αιτίες υπάγονται τα κίνητρα ίδρυσης μια επιχείρησης για σκοπούς συνέχισης της οικογενειακής παράδοσης ή για απόκτηση των προς το ζην.

Επιχειρηματίες που βασίζονται σε κίνητρα ευκαιρίας θα επικεντρωθούν σε εργασίες που παρέχουν ανταμοιβή σε στόχους τους, όπως είναι η υλοποίηση της δικής τους επιχειρηματικής ιδέας. Τέτοιοι στόχοι συνδέονται με τα εγγενή κίνητρα και την ικανότητα να μετατρέψουν τις γνώσεις τους σε νέες ιδέες. Ως εκ τούτου, τα κίνητρα ευκαιρίας αναμένεται

να επηρεάζουν θετικά τα μέτρα απόδοσης που σχετίζονται με αυτά τα καθήκοντα, όπως η καινοτομία ή η επέκταση της επιχείρησης σε νέους τομείς ή σε νέες περιοχές. Ανταμειβές όπως το υψηλότερο εισόδημα, η ανάπτυξη της επιχείρησης, ακόμη και η επιβίωση της επιχείρησης είναι δευτερεύουσας σημασίας για τα άτομα που παρακινούνται από το ίδιο το επιχειρηματικό έργο. Συνεπώς, αυτά τα μέτρα απόδοσης δεν αναμένεται να επηρεάζονται από τα κίνητρα τύπου ευκαιρίας. Όσο παραπάνω τα άτομα βασίζονται σε κίνητρα ευκαιρίας, τόσο καλύτερες θα είναι οι μετέπειτα επιδόσεις της επιχείρησης όσον αφορά τις δραστηριότητες καινοτομίας και επέκτασης.

Υπόθεση: Συνεπώς, όσο παραπάνω τα άτομα στοχεύουν στο να κάνουν τη διαφορά στον κόσμο μέσω της υλοποίησης της επιχειρηματικής τους ιδέας, τόσο καλύτερες θα είναι οι μετέπειτα επιδόσεις της επιχείρησης.^[21]

- **Επιχειρηματίες με κίνητρο την αύξηση του εισοδήματος**

Επιπλέον, όταν οι άνθρωποι ξεκινούν μια επιχείρηση με πρωταρχικό κίνητρο να αυξήσουν το εισόδημά τους, αυτό είναι πιθανό να σχετίζεται θετικά με τις προσδοκίες/φιλοδοξίες τους για ανάπτυξη και καινοτομία. Τόσο η ανάπτυξη όσο και η καινοτομία μπορεί να συμβάλλουν στην επίτευξη υψηλότερου εισοδήματος. Cassar (2007), εστιάζοντας στο μικροεπίπεδο και διερευνώντας τις σχέσεις μεταξύ των οικονομικών κινήτρων και μιας σειράς μεταβλητών φιλοδοξίας και αποτελεσμάτων, πράγματι διαπιστώνεται θετική σχέση μεταξύ των οικονομικών κινήτρων και των φιλοδοξιών. Οι αναλύσεις παλινδρόμησης έδειξαν την τάση για ανάπτυξη, ανάληψη ρίσκου, επιδιωκόμενες πωλήσεις, και επιδιωκόμενη απασχόληση να σχετίζονται με το κίνητρο περί οικονομικής επιτυχίας.

Επιχειρηματίες με κίνητρα φιλοδοξίας καριέρας επικεντρώνονται σε καθήκοντα που βοηθούν στην επίτευξη του στόχου τους, για παράδειγμα υψηλότερο εισόδημα (Baum and Locke, 2004). Αυτοί συνήθως στοχεύουν σε μάλλον εφικτά καθήκοντα. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω κίνητρα αναμένεται να επηρεάζουν θετικά τα μέτρα απόδοσης, όπως η πιθανότητα επιβίωσης ή τα παραγόμενα εισοδήματα της επιχείρησης. Το ίδιο ισχύει και για τα μέτρα απόδοσης που σχετίζονται με την πρόσληψη εργαζομένων, όταν αυτά εξυπηρετούν τον αυτοσκοπό, για παράδειγμα την αύξηση του εισοδήματος (βλ. επίσης, Dunkelberg et al., 2013). Οι δραστηριότητες καινοτομίας ή η επέκταση της επιχείρησής τους είναι μάλλον δευτερεύουσας σημασίας.

Όσο παραπάνω τα άτομα στοχεύουν στη φιλοδοξία σταδιοδρομίας, τόσο καλύτερες είναι οι μετέπειτα επιδόσεις της επιχείρησής τους όσον αφορά την επιβίωση, το εισόδημα και την πρόσληψη εργαζομένων.

Υπόθεση: Συνεπώς όσο παραπάνω τα άτομα στοχεύουν σε απόκτηση υψηλού εισοδήματος μέσω της ίδρυσης νέας επιχείρησης, τόσο καλύτερες είναι οι μετέπειτα επιδόσεις της επιχείρησής τους όσον αφορά την επιβίωση, το εισόδημα και την πρόσληψη εργαζομένων.^[21]

- **Επιχειρηματίες με κίνητρο την ανάγκη**

Γενικά, οι επιχειρηματίες με κίνητρο την ανάγκη τείνουν να έχουν χαμηλότερα επίπεδα προσδοκιών από ότι οι επιχειρηματίες με κίνητρο την ευκαιρία.

Δεδομένου ότι οι επιχειρηματίες με κίνητρο την ανάγκη είναι πιθανό να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την επιχείρησή τους για την καθημερινή οικονομική επιβίωση, αυτό μπορεί να επηρεάσει θετικά τις φιλοδοξίες που έχουν για την επιχείρησή τους. Ωστόσο,

δεδομένου ότι επιχειρηματίες με κίνητρα ανάγκης είναι πιο πιθανό να βρεθούν σε περιοχές με χαμηλότερο εισόδημα, είναι πιθανό να έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε ανθρώπινο κεφάλαιο, χρηματοοικονομικό κεφάλαιο, στην τεχνολογία και σε άλλους πόρους. Κατά συνέπεια, αυτό είναι πιθανό να εμποδίσει τις δυνατότητές τους καινοτομικές δραστηριότητες, αύξηση της απασχόλησης και για τη δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που απαιτούνται για πιθανές εξαγωγές.

Έτσι, παρόλο που αυτοί οι τύποι επιχειρηματιών συνήθως εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την επιχείρησή, μειώνουν τις προσδοκίες για καινοτομία και ανάπτυξη, καθώς αναμένουν ή αναγνωρίζουν ότι οι φιλοδοξίες αυτές μπορεί να είναι δύσκολο να πραγματοποιηθούν. Μπορεί επίσης να αναγκάζονται, λόγω της κατάστασής τους, να δράσουν σε λιγότερο υποσχόμενες ευκαιρίες (Morris et al. 2006).

Συνεπώς για τα άτομα που «ωθούνται» από κίνητρα ανάγκης, φαίνεται να διατίθεται ένα λιγότερο γνήσιο ενδιαφέρον για την αξιοποίηση μιας ευκαιρίας της αγοράς ή λιγότερες φιλοδοξίες να κάνουν επιχειρηματική καριέρα. Ως εκ τούτου, τα άτομα που καθοδηγούνται αποκλειστικά από τέτοια κίνητρα μπορεί να καταθέτουν λιγότερη προσπάθεια στη λειτουργία της επιχείρησής τους και μπορεί να εγκαταλείψουν τις επιχειρήσεις τους πιο εύκολα αν τους προσφερθεί μια δουλειά με κανονικές αποδοχές, μειώνοντας έτσι την πιθανότητα επιβίωσης της, ή, στην περίπτωση μη εγκατάλειψής της, το πιο πιθανό είναι τα επιχειρηματικά εισοδήματα να επηρεαστούν αρνητικά. Τα άτομα αυτά είναι πιο πιθανό να ασχοληθούν με μάλλον απλές επιχειρήσεις που είναι λιγότερο πιθανό να εισάγουν μια καινοτομία (Alvarez & Barney, 2007). Είναι επίσης πιο πιθανό να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους μικρές (Kautonen et al., 2014), δεδομένης της πολυπλοκότητας που επιφέρουν η επέκταση ή η απασχόληση παραπάνω ατόμων στην επιχείρηση. Έτσι εξάγεται η εξής υπόθεση:

Υπόθεση: Όσο υψηλότερο το επίπεδο αναγκαιότητας ενός ατόμου, τόσο χειρότερη θα είναι η επακόλουθη απόδοση της επιχείρησής τους από την άποψη της επιβίωσης, του επιχειρηματικού εισοδήματος και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, καθώς και η επέκταση και ο βαθμός καινοτομίας της.^[21]

Συνοψίζοντας, αναμένουμε ότι τόσο η ανεξαρτησία όσο και το κίνητρο της αύξησης του πλούτου είναι κινητήριες δυνάμεις της επιχειρηματικής επιτυχίας, και επίσης ότι το κίνητρο της αύξησης του πλούτου είναι κινητήριο μοχλός για την αύξηση της απασχόλησης και τις εξαγωγικές φιλοδοξίες.

Κατά την εξέταση των ποσοστών επιχειρηματικής φιλοδοξίας είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι κοινωνικοοικονομικοί δείκτες, όπως το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης, το θεσμικό πλαίσιο και το επίπεδο κοινωνικής ασφάλισης.

- **Επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης**

Ο αναμενόμενος αντίκτυπος του επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης δεν είναι τόσο απλός. Από τη μία πλευρά, στις πλουσιότερες περιοχές, οι επιχειρηματίες έχουν καλύτερη πρόσβαση σε πόρους, γνώσεις, και την τεχνολογία και, επομένως, μπορεί να είναι σε καλύτερη θέση να επιδιώξουν την καινοτομία και την ανάπτυξη της επιχείρησής. Από την άλλη πλευρά, σε λιγότερο πλούσιες περιοχές οι επιχειρηματίες είναι πιο πιθανό να εξαρτώνται από την επιχείρησή τους για την επιβίωσή τους, γεγονός που ίσως τους παρακινήσει να επιδιώξουν την ανάπτυξη, βέβαια εκεί η επιχειρηματικότητα είναι πιο δημοφιλής ως όχημα για την εξυπηρέτηση των αναγκών που σχετίζονται με την ελευθερία του ατόμου σε πλουσιότερες περιοχές. Παρά τις εκτιμήσεις αυτές, εξακολουθούμε να αναμένουμε μια θετική σχέση μεταξύ των φιλοδοξιών και του επιπέδου πλούτου, διότι οι

πόροι, οι γνώσεις και η τεχνολογία είναι ευρύτερα διαθέσιμοι απ' ό,τι σε λιγότερο πλούσιες περιοχές, γεγονός που είναι πιθανό να προσφέρει ευκαιρίες για καινοτομία και ανάπτυξη για μεμονωμένους επιχειρηματίες.

- **Θεσμικό πλαίσιο**

Αναμένεται ότι ένας υψηλότερος ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης θα παρέχει επιχειρηματικές ευκαιρίες και συνεπώς υποθέτουμε ότι οι επιχειρηματικές φιλοδοξίες είναι θετικά συνδεδεμένες με την οικονομική ανάπτυξη.

Υποστηρίζεται ότι οι θεσμοί μπορούν τόσο να επιτρέπουν όσο και να περιορίζουν τις ενέργειες των οικονομικών παραγόντων (North 1990, Williamson 1998). Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η προσφορά επιχειρηματικότητας καθώς και η κατανομή της μεταξύ των παραγωγικών και μη παραγωγικών δραστηριοτήτων είναι πιθανό να επηρεάζεται από τη θεσμική συγκρότηση των κοινωνιών (Henrekson 2007). Από αυτή την άποψη οι θεσμοί του κράτους πρόνοιας είναι ιδιαίτερης σημασίας. Ο Henrekson (2005) περιγράφει πώς οι διάφορες ρυθμίσεις του κράτους πρόνοιας μπορούν να δημιουργήσουν αντικίνητρα για την επιχειρηματικότητα και ιδίως για την καινοτομία και την προσανατολισμένη στην ανάπτυξη επιχειρηματικότητα.

- **Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης**

Από μια θεωρητική προοπτική οι ρυθμίσεις κοινωνικής ασφάλισης, για παράδειγμα, σε περίπτωση ασθένειας ή ανεργίας, μπορούν με διάφορους τρόπους να επηρεάσουν τις αποφάσεις των ατόμων στην επιλογή μεταξύ μισθωτής απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης. Ένα γενναιόδωρο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης μπορεί να οδηγήσει σε λιγότερους αλλά και σε περισσότερους αυτοαπασχολούμενους. Μπορεί να υπάρξει αρνητική επίδραση στην αυτοαπασχόληση καθώς οι γενναιόδωρες παροχές κοινωνικής ασφάλισης για τους μισθωτούς αυξάνουν το κόστος ευκαιρίας της επιχειρηματικότητας.

Η κοινωνική ασφάλιση γενικά μπορεί να έχει θετική επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα δημιουργώντας ένα δίκτυο ασφαλείας σε περίπτωση επιχειρηματικής αποτυχίας. Οι χώρες με γενναιόδωρη κοινωνική ασφάλιση και συστήματα πρόνοιας δεν δίνουν έμφαση στην ευθύνη του ατόμου για τη δική του επιβίωση, γεγονός που μπορεί να εμποδίσει τις προοπτικές για καινοτομία και ανάπτυξη. Επίσης, υψηλότερα επίπεδα κοινωνικής ασφάλισης συχνά συνεπάγονται υψηλότερο μισθολογικό κόστος, δεδομένου ότι οι εργοδότες πρέπει συνήθως να πληρώνουν μέρος των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους (Hessels et al. 2007). Αυτό μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στον περιορισμό των φιλοδοξιών των επιχειρηματιών για ανάπτυξη της επιχείρησης, καθώς μπορεί να τους αποτρέψει να προσλάβουν υπαλλήλους. Συνολικά, μπορεί να παρατηρηθεί ότι οι επιχειρηματίες σε χώρες με σχετική έλλειψη κοινωνικών δικλείδων ασφαλείας, όπως συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, τείνουν να είναι περισσότερο προσανατολισμένοι στην ανάπτυξη και την καινοτομία από ό,τι σε περιοχές όπου τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης είναι πιο γενναιόδωρα, όπως η Σουηδία ή η Ολλανδία.^[9]

2.3.5 Φόβος αποτυχίας

Μεταξύ των προσωπικών χαρακτηριστικών των επιχειρηματιών, η εμπιστοσύνη στις γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία του ατόμου, που συνήθως συνδέεται με την επιχειρηματική αποτελεσματικότητα, φαίνεται να διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι επιχειρηματίες που πιστεύουν στις επιχειρηματικές τους δεξιότητες και γνώσεις είναι πιο πιθανό να έχουν υψηλές φιλοδοξίες ανάπτυξης, επειδή

αισθάνονται σίγουροι για τις δεξιότητές και τις γνώσεις που χρειάζονται έτσι ώστε να αναπτύξουν μια επιχείρηση (Verheul and van Mil, 2008). Σύμφωνα με τους Autio (2005), Bager και Schøtt (2004) οι νεοεμφανιζόμενοι επιχειρηματίες με υψηλές προσδοκίες και οι νεότεροι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων έχουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση στις επιχειρηματικές τους δεξιότητες από ότι οι επιχειρηματίες χαμηλών προσδοκιών. Οι Terjesen και Szerb (2008) βρίσκουν στοιχεία για μια τέτοια σχέση τόσο για νέους όσο και για καθιερωμένους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων.^[15]

Το αντίκτυπο του φόβου της αποτυχίας στην ατομική γνώση και συμπεριφορά μπορεί να είναι τόσο ευεργετικό όσο και επιζήμιο. Παρά αυτή τη διμερή αντίληψη, στην έρευνα για την επιχειρηματικότητα, ο φόβος της αποτυχίας εξετάζεται μόνο ως εμπόδιο στην επιχειρηματική συμπεριφορά. Παρακάτω αναφέρονται τα εννοιολογικά ζητήματα που σχετίζονται με το φόβο της αποτυχίας και το ρόλο που μπορεί να αναλάβει στο πλαίσιο της επιχειρηματικής διαδικασίας.

Οι μελέτες αναφορικά με το ζήτημα αυτό χωρίζονται σε δύο ομάδες με βάση τον ορισμό του φόβου της αποτυχίας που λαμβάνουν υπόψη. Η πρώτη ομάδα αντιπροσωπεύει μελέτες που ορίζουν το φόβο της αποτυχίας με όρους αποφυγής του κινδύνου (π.χ. Ray 1994- Helms 2003- Wagner και Stenberg 2004- Arenius και Minniti 2005- Hessels κ.ά. 2011). Η δεύτερη, πολύ μικρότερη ομάδα μελετών ορίζει το φόβο της αποτυχίας ως αρνητικό συναίσθημα που προκύπτει από την αντίληψη περιβαλλοντικών απειλών. Το πρώτο σύνολο υποδηλώνει επομένως έναν προσωπικό προσανατολισμό, περιγράφοντας τον φόβο αποτυχίας με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά, εφόσον η τάση να βιώνει κανείς φόβο θεωρείται κάτι που διακρίνει ένα άτομο από ένα άλλο. Το δεύτερο σύνολο αναφέρεται στον φόβο αποτυχίας σαν κάτι που βιώνεται ως αποτέλεσμα περιβαλλοντικών ενδείξεων και συνδέεται με ορισμένα ψυχολογικά και συμπεριφορικά αποτελέσματα. Πρόκειται για μια σημαντική διάκριση, η οποία έχει επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει αντιληπτός και να μελετηθεί ο φόβος της αποτυχίας στην επιχειρηματικότητα.

Με λίγες εξαιρέσεις (Ray 1994- Ozdemir και Karadeniz 2011- Verheul και Mil 2011), τα εμπειρικά στοιχεία από αυτή την άποψη αποκαλύπτουν ότι ο φόβος της αποτυχίας αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα της επιχειρηματικής συμπεριφοράς (π.χ. Sandhu κ.ά. 2011- Shinnar κ.ά. 2012- Helms 2003- Wagner και Stenberg 2004- Arenius και Minniti 2005- Verheul και Mil 2011). Αρκετές μελέτες περιλαμβάνουν τον φόβο της αποτυχίας μεταξύ των μεταβλητών που επηρεάζουν την επιλογή απασχόλησης των ατόμων (Arenius και Minniti 2005- Minniti και Nardone 2007- Langowitz και Minniti 2007- Wagner 2007- Morales-Gualdron και Roig 2005- Ardegnà και Lusardi 2008). Όλες αναφέρουν ότι ο φόβος της αποτυχίας ασκεί αρνητικό αντίκτυπο στην απόφαση για αυτοαπασχόληση (Arenius και Minniti 2005- Morales-Gualdron και Roig 2005- Ardegnà και Lusardi 2008).

Οι αρνητικές επιδράσεις του φόβου της αποτυχίας έχουν επίσης εξεταστεί σε σχέση με την πρόθεση επιχειρηματικότητας (Shinnar et al. 2012), την επακόλουθη εκ νέου ενασχόληση με την επιχειρηματικότητα (Pathak και Autio 2010- Hessels et al. 2011) και τις αναπτυξιακές φιλοδοξίες των επιχειρηματιών αρχικών σταδίων.

Συνεπώς επικρατεί η άποψη ότι η αντίληψη του φόβου της αποτυχίας μειώνει την πρόθεση να γίνει κανείς επιχειρηματίας. Η πιθανότητα επανένταξης στην επιχειρηματική δραστηριότητα, ύστερα από την έξοδο από τον τομέα αυτό, είναι υψηλότερη για τα άτομα που χαρακτηρίζονται από χαμηλότερο επίπεδο φόβου αποτυχίας. Φαίνεται βέβαια ο

παράγοντας υπό εξέταση, να μην αναστέλλει τις αναπτυξιακές φιλοδοξίες των επιχειρηματιών.

Λαμβάνοντας υπόψη την προσωπική προσέγγιση εξετάζονται τα ατομικά χαρακτηριστικά που εξηγούν γιατί οι άνθρωποι συμπεριφέρονται διαφορετικά σε παρόμοιες καταστάσεις. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, αρκετές μελέτες παρέχουν στοιχεία ότι το επίπεδο του φόβου της αποτυχίας διαφέρει μεταξύ διάφορων ομάδων ατόμων. Οι Brixu et al. (2012) παρουσιάζουν στοιχεία ότι το επίπεδο του φόβου αποτυχίας διακρίνει τους επιχειρηματίες από τον υπόλοιπο πληθυσμό. Διαπιστώθηκε ότι ο φόβος ότι μια επιχείρηση μπορεί να μην είναι επιτυχής είναι πολύ χαμηλότερος στους επιχειρηματίες από ότι στους μη επιχειρηματίες για όλα τα στάδια της επιχειρηματικής διαδικασίας. Οι Noguera et al. (2013) σημειώνουν επίσης ότι οι γυναίκες έχουν υψηλότερο βαθμό φόβου αποτυχίας από ότι οι άνδρες και αυτό μειώνει την τάση τους να ξεκινήσουν μια επιχείρηση. Στην πραγματικότητα, οι ερευνητές αναφέρουν συχνά διαφοροποιήσεις στο επίπεδο του φόβου της αποτυχίας μεταξύ ανδρών και γυναικών και ότι η διαφοροποίηση αυτή ευθύνεται εν μέρει στις παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ γυναικείας και ανδρικής επιχειρηματικότητας (Noguera et al. 2013- Wagner and Stenberg 2004- Wagner 2007- Koellinger et al. 2013- Minniti and Nardone 2007- Longowitz and Minniti 2007). Ωστόσο, ενώ το συμπέρασμα είναι ότι οι διαφορές διάθεσης μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τον φόβο της αποτυχίας ευθύνονται για τις διαφορές στις προθέσεις για την έναρξη ενός εγχειρήματος, δεν παρέχεται κάποια αιτιολόγηση της λογικής αυτής.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, οι οποίες υπονοούνται σε μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας που εξετάστηκε μέχρι τώρα, είναι ότι ο φόβος της αποτυχίας συνδέεται στενά με την τάση ανάληψης κινδύνου και ότι η τάση ανάληψης κινδύνου συνδέεται, με τη σειρά της, με την επιχειρηματικότητα (Kihlstrom και Laffont 1979- Atkinson 1957- Brockhaus 1980- McClelland 1961). Ωστόσο, στην παράδοση της ψυχολογικής έρευνας, η διάθεση για αποφυγή της αποτυχίας (φόβος της αποτυχίας) και η τάση προσέγγισης της επιτυχίας (ανάγκη για επίτευξη) θεωρήθηκαν αρχικά ως αντίθετοι προσδιοριστικοί παράγοντες της συμπεριφοράς ανάληψης κινδύνου (Atkinson 1957). Στην προσπάθειά τους να αποφύγουν τις αρνητικές συνέπειες, οι οποίες είναι ιδιαίτερα πιθανές στο πλαίσιο καταστάσεων επίτευξης, τα άτομα με υψηλό φόβο αποτυχίας θα προτιμήσουν πολύ ασφαλείς εργασίες (όπου η επιτυχία είναι εύκολα εφικτή) ή πολύ δύσκολες (όπου η αποτυχία είναι λιγότερο πιθανό να αποδοθεί σε προσωπική ανικανότητα). Αντιθέτως άτομα με υψηλή ανάγκη για επίτευξη θα προτιμήσουν να ανεχτούν έναν μέτριο βαθμό αβεβαιότητας και θα επιλέξουν δραστηριότητες ενδιάμεσου κινδύνου, δηλαδή τους τύπους δραστηριοτήτων που θα παρέχουν μια πρόκληση (Atkinson 1957- McClelland 1961- McGregor και Elliot 2005). Αυτό υποδηλώνει μια πιο σύνθετη, μη γραμμική σχέση μεταξύ του φόβου της αποτυχίας και της ανάληψης κινδύνου.

Σε άμεση αντίθεση με τις προβλέψεις της θεωρίας των κινήτρων επίτευξης, ορισμένοι ερευνητές έχουν παρατηρήσει μια θετική σχέση μεταξύ του φόβου της αποτυχίας και των προτιμήσεων για δραστηριότητες μέτριου κινδύνου (π.χ. deCharms και Dave, 1965). Ο φόβος της αποτυχίας μπορεί επίσης να διεγείρει τη μεγαλύτερη προσπάθεια (δηλ. κίνητρο προσέγγισης και όχι αποφυγής καθεαυτού), καθώς η επίτευξη επιτυχίας είναι συχνά η καλύτερη στρατηγική για την αποφυγή της αποτυχίας (Martin και Marsh 2003- Birney κ.ά. 1969). Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι, αντί να αναστέλλονται, τα άτομα με υψηλό φόβο αποτυχίας μπορεί εναλλακτικά να παρακινούνται να συμμετέχουν πιο ενεργά σε επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Αντί να τον συνδέει με την αποστροφή του κινδύνου, μια άλλη ομάδα μελετών περιγράφει τον φόβο της αποτυχίας με όρους αρνητικού συναισθήματος ή αρνητικής επίδρασης (Welpe et al. 2011- Patzelt and Shepherd 2011- Ekore and Okekeocha 2012). Οι μελέτες αυτές ορίζουν τον φόβο της αποτυχίας ως ένα αρνητικό προσδοκώμενο συναίσθημα σχετικά με την πιθανή αποτυχία (Welpe et al. 2011- Patzelt and Shepherd 2011- Li 2011) και ως ένα "συναίσθημα που αφήνει ένα άτομο αποθαρρυσμένο και φοβισμένο ότι δεν θα πετύχει ακόμη και πριν κάνει μια προσπάθεια" (Ekore and Okekeocha 2012: σ. 516). Αναγνωρίζοντας τον κεντρικό ρόλο του συναισθήματος στα κίνητρα και τη λήψη αποφάσεων (π.χ. Damasio 1994- Isen κ.ά. 1988- Loewenstein κ.ά. 2001), οι μελέτες αυτές εξετάζουν πώς η συναισθηματική εμπειρία του φόβου της αποτυχίας επηρεάζει τις διαδικασίες λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων.

Σύμφωνα με αυτό το αναδυόμενο ρεύμα έρευνας, οι ερευνητές στηρίζονται στην υπόθεση ότι η συναισθηματική εμπειρία του φόβου της αποτυχίας μειώνει την πιθανότητα ενός ατόμου να ξεκινήσει ένα εγχείρημα (Li 2011- Welpe et al. 2011- Patzelt and Shepherd 2011). Για παράδειγμα, ο Li (2011) υποστηρίζει ότι ο φόβος της αποτυχίας είναι ένα συναίσθημα σχετικά με τα αποτελέσματα ενός νέου εγχειρήματος, το οποίο επηρεάζει την υποκειμενική κρίση των ανθρώπων σχετικά με την αξία και την πιθανότητα ίδρυσης ενός νέου εγχειρήματος.

Σύμφωνα με την έννοια του διαχωρισμού του ατόμου, της εμπειρίας και του αποτελέσματος, οι Mitchell και Shepherd (2010) παρέχουν στοιχεία ότι η αυτοεκτίμηση των ατόμων και οι εμπειρίες φόβου αποτυχίας ασκούν διακριτές επιδράσεις στην αξιολόγηση των ευκαιριών. Επιπλέον, αναφέρουν ότι ο φόβος της αποτυχίας μετριάζει τις σχέσεις μεταξύ του ανθρώπινου κεφαλαίου, της αυτοαποτελεσματικότητας και της αξιολόγησης μιας ευκαιρίας, η οποία εκφράζεται ως πιθανότητα επιχειρηματικής δράσης.

Η παρούσα ανασκόπηση υποδηλώνει ότι χρειάζεται προσοχή πριν αποδεχτούμε την υπόθεση ότι ο φόβος της αποτυχίας αποτελεί πάντα ή μόνο εμπόδιο για την επιχειρηματικότητα. Δεν είναι σαφές αν ο φόβος της αποτυχίας είναι μια διάθεση της προσωπικότητας που δεν πρέπει να έχουν οι επιχειρηματίες (Helms 2003) ή αν είναι ένα συναίσθημα που αφήνει τους ανθρώπους αποθαρρυσμένους και φοβισμένους ότι δεν θα πετύχουν, ακόμη και πριν κάνουν την προσπάθεια να ξεκινήσουν μια επιχείρηση (Ekore and Okekeocha 2012). Περαιτέρω, με τις περισσότερες έρευνες να επικεντρώνονται στους παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση για την έναρξη μιας επιχείρησης, υπάρχει περιορισμένη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι βιώνουν το φόβο της αποτυχίας και τον αντιμετωπίζουν καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής διαδικασίας.^[10]

2.3.6 Κοινωνική δικτύωση με άλλους επιχειρηματίες

Πολύ πιθανό είναι η προέλευση μιας επιχειρηματικής ιδέας να προέρχεται από κάποια αλληλεπίδραση με άλλους ανθρώπους. Ένα προσωπικό δίκτυο είναι αρκετά ισχυρό για να κάνει τους επιχειρηματίες να επιβάλλουν την ταυτότητά τους, δηλαδή να παρέχουν υπαρκτική ικανοποίηση, να υποστηρίζουν τη δημιουργία νοήματος σε διφορούμενα περιβάλλοντα και να παρέχουν πόρους στη διαδικασία του εγχειρήματος. Η άμεση διαπροσωπική ανταλλαγή είναι αναντικατάστατη, καθώς παρέχει την απαραίτητη ευαισθησία, εγρήγορση και ορμή για τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση νέων ευκαιριών.

Ένα δίκτυο αποτελείται από διασυνδεδεμένες δυαδικές σχέσεις όπου οι κόμβοι μπορεί να είναι ρόλοι, άτομα ή οργανισμοί. Αν και η έρευνα για τα δίκτυα στο πλαίσιο της προοπτικής της διοίκησης επικεντρώνεται σε οργανισμούς ή/και ρόλους (άτομα ως εκπρόσωποι οργανισμών), τα επιχειρηματικά δίκτυα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αλληλοεπιδρώντα πρόσωπα. Όσον αφορά το περιεχόμενο των δεσμών αυτών, προσδιορίζονται τα 3 επόμενα είδη δικτύων που εξυπηρετούν τελικά τον ίδιο σκοπό. Δίκτυα πληροφοριών, δίκτυα ανταλλαγών και δίκτυα επιρροής. Ενώ το πρώτο παρέχει επιχειρηματικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες, τα δίκτυα ανταλλαγής εφοδιάζουν τις οργανωτικές προσπάθειες με τους αναγκαίους πόρους. Με την εμπιστοσύνη ως βάση για τους ατομικούς δεσμούς και τα δίκτυα στο σύνολό τους, τα δίκτυα ανταλλαγής εμφανίζονται ως μια ειδική μορφή διακυβέρνησης. Τα δίκτυα επιρροής δημιουργούν νομιμότητα για τις δικές τους δραστηριότητες και εμπόδια για τους δυνητικούς ανταγωνιστές.

Τα τρία προτεινόμενα δίκτυα είναι ανεξάρτητα. Τα δίκτυα πληροφοριών ανοίγουν το δρόμο για την ανταλλαγή και την επιρροή. Τα δίκτυα ανταλλαγής μεταφέρουν επίσης πληροφορίες που συνδέονται περισσότερο ή λιγότερο με τις ίδιες τις συναλλαγές, αλλά δημιουργούν επίσης αμοιβαίες εξαρτήσεις και επιρροές. Τα δίκτυα επιρροής ανταλλάσσουν και μεταφέρουν τόσο ζητούμενες όσο και μη ζητούμενες πληροφορίες.

Τα αφοσιωμένα μέλη του προσωπικού δικτύου βοηθούν τον επιχειρηματία να ενισχύσει την πρωτοβουλία και τις επακόλουθες ενέργειες. Το ίδιο πάθος που πυροδοτεί την προσωπική εμπλοκή στη διαδικασία του εγχειρήματος ενεργοποιεί την προσωπική ανταλλαγή.^[11]

Συνεπώς ο ρόλος των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και των δικτύων είναι πρωταρχικός για την κυκλοφορία των πληροφοριών και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων. Οι επαφές με άλλους επιχειρηματίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη των νέων επιχειρήσεων παρέχοντας στους νέους επιχειρηματίες συμβουλές, υποστήριξη και πρόσβαση σε πόρους που ευνοούν τη δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου.

Υπόθεση: Η κοινωνική δικτύωση με άλλους επιχειρηματίες ασκεί θετική επιρροή στις μελλοντικές ικανότητες των επιχειρήσεων και, κατά συνέπεια, στις επιδόσεις τους.

2.3.7 Αναγνώριση και εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών

Γενικότερα επικρατεί μια αμφιλεγόμενη άποψη αναφορικά με την ικανότητα των επιχειρηματιών να αναγνωρίζουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και πως αυτό επηρεάζει την επιτυχία ή και τις προσδοκίες του εγχειρήματος. Η αναγνώριση ευκαιριών αποτελεί την πιο χαρακτηριστική και θεμελιώδη επιχειρηματική συμπεριφορά σύμφωνα με πολλούς μελετητές (Eckhardt και Shane, 2003- Shane και Venkataraman, 2000). Οι ισχυρισμοί αυτοί επιβεβαιώνουν τον ορισμό της επιχειρηματικότητας του Kirzner (1979) ο οποίος ορίζει τους επιχειρηματίες ως άτομα που έχουν περισσότερες πιθανότητες από τους άλλους να είναι σε εγρήγορση αναφορικά με τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση ευκαιριών κέρδους.

Η αναγνώριση των επιχειρηματικών ευκαιριών φαίνεται να επηρεάζει τις προσδοκίες ενός επιχειρηματία όσον αφορά την ανάπτυξη της επιχείρησης. Ο Autio (2005) διαπιστώνει ότι οι επιχειρηματίες με υψηλές προσδοκίες σε πρώιμο στάδιο είναι πιο πιθανό να

αντιληφθούν καλές επιχειρηματικές ευκαιρίες από ότι οι χαμηλών προσδοκιών επιχειρηματίες. Οι Terjesen και Szerb (2008) διαπιστώνουν ότι η ικανότητα να διαπιστώνουν καλές ευκαιρίες σχετίζεται αναλογικά και σημαντικά με την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Ωστόσο, οι Bager και Schøtt (2004) διαπιστώνουν θετική επίδραση μόνο για τους νεοεμφανιζόμενους επιχειρηματίες. Οι Verheul και van Mil (2008) δεν βρίσκουν καμία επίδραση της αντίληψης ευκαιριών στη φιλοδοξία ενός επιχειρηματία να αναπτυχθεί η επιχείρηση.

Υπόθεση: Ωστόσο, εξακολουθεί να επικρατεί η άποψη ότι οι επιχειρηματίες που αναγνωρίζουν καλές ευκαιρίες, τείνουν να έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.^[15]

Στα ίδια πλαίσια θα μελετηθεί κατά πόσο ένας επιχειρηματίας εκμεταλλεύεται μια ευκαιρία όταν την εντοπίζει ή όχι και αν η συμπεριφορά του αυτή επηρεάζει τον βαθμό ανάπτυξης της επιχείρησης και σε τι βαθμό.

Όταν ένας επιχειρηματίας ανακαλύπτει μια ευκαιρία, μπορεί να αποφασίσει να την εκμεταλλευτεί δηλαδή να αναλάβει δράση για τη συγκέντρωση και τον συνδυασμό των απαραίτητων πόρων για να κυνηγήσει την ευκαιρία. Αυτή η διαδικασία εκμετάλλευσης εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών των επιχειρηματιών όσο και των ευκαιριών που επιδιώκουν.

Τα ίδια τα χαρακτηριστικά των ευκαιριών είναι σημαντικά για τη διαδικασία εκμετάλλευσης διότι η ασύμμετρη πληροφόρηση που καθιστά δυνατές τις επιχειρηματικές ευκαιρίες επηρεάζει τη διαδικασία εκμετάλλευσής τους (Venkataraman, 1997). Για την εκμετάλλευση μιας ευκαιρίας, ένας επιχειρηματίας πρέπει να συγκεντρώσει και να συνδυάσει πόρους για να επιδιώξει την πραγματοποίηση της με το ρίσκο πως τελικά μπορεί να αποδειχθεί ή να μην αποδειχθεί πολύτιμη. Ως αποτέλεσμα, πρέπει να παρέχονται πόροι στον επιχειρηματία παρά τη σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με την επιτυχία της εικασίας του. Επιπλέον, επειδή η αναγνώριση των ευκαιριών επηρεάζεται από την κατοχή πληροφοριών που άλλοι δεν κατέχουν, τείνουν να υπάρχουν σημαντικές ασυμμετρίες πληροφόρησης μεταξύ των επιχειρηματιών και των παρόχων πόρων (Venkataraman, 1997).

Το βασικό πρόβλημα με την προσέγγιση αυτή είναι το εξής. Για να μειωθεί η πιθανότητα να μιμηθούν άλλοι την προσέγγισή τους για την αναζήτηση ευκαιριών, οι επιχειρηματίες τείνουν να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που τους επέτρεψαν να εντοπίσουν τις ευκαιρίες ή τις στρατηγικές τους για την επιδίωξή τους. Αυτή η απροθυμία να αποκαλύψουν απαιτεί από τους παρόχους πόρων να λάβουν αποφάσεις σχετικά με την υποστήριξη της ευκαιρίας με λιγότερες πληροφορίες από αυτές που διαθέτει ο επιχειρηματίας (Shane & Cable, 2002), καθιστώντας την δύσκολο για τους παρόχους πόρων να αποφύγουν προβλήματα δυσμενούς επιλογής.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού είναι οι επιχειρηματίες να επενδύουν τα δικά τους κεφάλαια στα εγχειρήματά τους. Με την αυτοχρηματοδότηση, οι επιχειρηματίες μπορούν να ξεπεράσουν το πρόβλημα της ασυμμετρίας πληροφοριών θέτοντας την απόφαση χρηματοδότησης στα χέρια εκείνων των ανθρώπων που έχουν όλες τις πληροφορίες σχετικά με την ευκαιρία. Έτσι, τα άτομα με μεγαλύτερο οικονομικό κεφάλαιο είναι πιο πιθανό να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες από ότι τα άτομα με μικρότερο οικονομικό κεφάλαιο (Evans & Leighton, 1989).

Το ερώτημα αν οι επιχειρηματίες πρέπει ή όχι να αυτοχρηματοδοτούνται παρέχει μια σημαντική διάκριση μεταξύ των θεωριών επιχειρηματικότητας του Schumpeter (1934)

και του Knight (1921). Ο Schumpeter (1934) δεν έλαβε υπόψη του τη σημασία της πληροφόρησης για την απόκτηση πόρων, και ως εκ τούτου υποστήριξε ότι η επιχειρηματικότητα περιελάμβανε μόνο τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση ευκαιριών. Για τον Schumpeter (1934), οι επιχειρηματίες δεν χρειάζεται να παρέχουν το δικό τους κεφάλαιο και, συνεπώς, δεν φέρουν αβεβαιότητα. Ο Knight (1921), ωστόσο, προέβλεψε τη σύγχρονη χρηματοοικονομική θεωρία όταν αναγνώρισε τα προβλήματα πληροφόρησης που θα προέκυπταν αν οι επιχειρηματίες διατύπωναν τις ευκαιρίες τους με βάση πληροφορίες που δεν είχαν οι πάροχοι πόρων. Στα πλαίσια της διπλωματικής αυτής θα ληφθεί υπόψη η θεωρία του Schumpeter, για λόγους απλοποίησης της ανάλυσης της μελετώμενης μεταβλητής.

Πέρα από τον οικονομικό παράγοντα πολλοί είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση του επιχειρηματία να εκμεταλλευτεί μια επιχειρηματική ευκαιρία που εμφανίζεται.

Υπόθεση: Αναφορικά με τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του επιχειρηματικού εγχειρήματος και της σχέσης του με την εκμετάλλευση μιας ευκαιρίας, αναφέρεται πως δεν είναι ποτέ σίγουρο αν η εκμετάλλευση της ευκαιρίας αυτής θα επιφέρει κέρδος και ανάπτυξη ή όχι στην εκάστοτε επιχείρηση. Για τον λόγο αυτό δε μπορεί να αναπτυχθεί μία εμπειριστατωμένη άποψη περί της συσχέτισης των δύο αυτών μεταβλητών.^[11]

Για το λόγο αυτό μελετάται ο βαθμός της προληπτικότητας (proactiveness) του επιχειρηματία. Η προληπτικότητα αντιπροσωπεύει μια προοπτική που βλέπει μπροστά, όπου οι επιχειρήσεις επιδιώκουν ενεργά να προβλέψουν ευκαιρίες για την ανάπτυξή τους και να εισάγουν νέα ή βελτιωμένα προϊόντα, να υποκινήσουν αλλαγές στις τρέχουσες συνθήκες, και ανιχνεύουν ενεργά τις μελλοντικές τάσεις στην αγορά (Lumpkin & Dess, 1996-Slater & Narver, 1995). Η δεκτικότητα της επιχείρησης στις τάσεις της αγοράς και η γνώση των αναγκών των πελατών (εκφρασμένων ή λανθανουσών) είναι δύο από τα κύρια πλεονεκτήματα που διακρίνουν την προληπτική συμπεριφορά ενός επιχειρηματία. Μελέτες έχουν αναφέρει υψηλές αποδόσεις των προδραστικών επιχειρήσεων λόγω της ανταπόκρισής τους στις τάσεις της αγοράς (Day & Wensley, 1988, Wright, Kroll, Pray, & Lado, 1995). Οι προδραστικές επιχειρήσεις, μέσω ιδιόκτητης μάθησης και εμπειρίας που αποκτούν με την πάροδο του χρόνου, τείνουν να είναι περισσότερο προσαρμοσμένες στις αλλαγές και τις τάσεις της αγοράς, γεγονός που αποδίδει ευκαιρίες στην επιχείρηση να ανταποκριθεί στις επερχόμενες ανάγκες πριν από τους ανταγωνιστές της (Hamel & Prahalad, 1991). Μέσω της ενεργής αυτής πρόβλεψης οι επιχειρήσεις αυτές βρίσκονται σε καλύτερη θέση να κατακτήσουν γρήγορα μερίδιο αγοράς και πελάτες όταν συμβαίνει κάποια αλλαγή στην αγορά, κινητοποιώντας πόρους πολύ νωρίτερα από τους ανταγωνιστές. Με τον τρόπο αυτό, η προληπτική επιχείρηση βρίσκεται ένα βήμα μπροστά από τους ανταγωνιστές που ανταποκρίνονται σε μικρότερο βαθμό.

Η έμφαση στην πρόβλεψη και τη δράση βάσει των μελλοντικών αναγκών προσανατολίζει την επιχείρηση να αδράξει την πρωτοβουλία και να δράσει ομορπονιστικά στις αλλαγές της αγοράς, διαμορφώνοντας έτσι τη ζήτηση (Miller & Friesen, 1978, Venkatraman, 1989). Η προληπτικότητα είναι πιθανό να είναι πολύτιμη για την εξασφάλιση ανώτερων αποδόσεων, διότι συνεπάγεται έμφαση στον πελάτη, διαπίστωση και εκμετάλλευση των αναγκών τους και το πλεονέκτημα για προβάδισμα από τους ανταγωνιστές για τη δημιουργία ανώτερων προσφορών. Η προληπτική επιχείρηση υιοθετεί συνεχή σάρωση του περιβάλλοντος και ενεργεί πριν από την αλλαγή για να εξυπηρετεί καλύτερα τους πελάτες και τις αγορές από το να καθοδηγείται από εξωγενείς παράγοντες. Συνεπώς, τέτοιου είδους επιχειρήσεις συχνά επωφελούνται από την προνοητικότητα τους,

καθώς είναι οι πρώτες που κινητοποιούνται στην αγορά τους και έτσι αποκτούν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Σύμφωνα με τα παραπάνω, διατυπώνεται η εξής υπόθεση:

Υπόθεση: Η προληπτικότητα σε επιχειρηματικές ευκαιρίες τείνει να εξασφαλίζει ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές για νεοφυείς επιχειρηματίες.^[22]

2.3.8 Βαθμός καινοτομίας

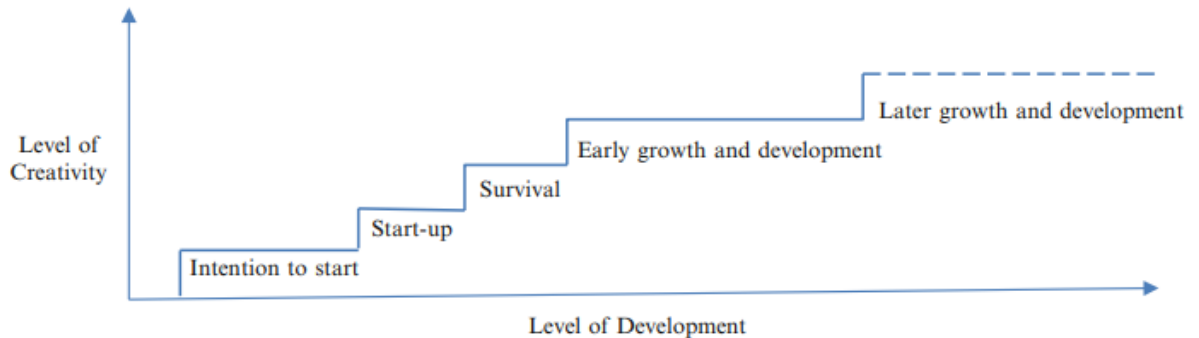
Η καινοτομία, η επιχειρηματικότητα και η οικονομική ανάπτυξη είναι άρρηκτα συνδεδεμένες (Acs, 1996- Acs and Audretsch, 1990- Acs et al., 2004- Davidsson et al., 2006, Wennekers και Thurik, 1999). Διαπιστώσεις σχετικά με τη σημασία της καινοτομίας στην ανάπτυξη μιας επιχείρησης ποικίλλουν ανάλογα με τη γεωγραφία, τον κλάδο και το μέγεθος της επιχείρησης (Brouwer, Kleinkleht και Reijen, 1993- Griliches, 1980- Roper, 1997- Storey, 1994- Klepper, 1996). Υπάρχουν δύο σημαντικά ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν: (1) η σύνδεση μεταξύ καινοτομίας, ηλικίας και της ανάπτυξης και (2) πως σχετίζεται το είδος της καινοτομίας με την αύξηση της απασχόλησης. Ενώ η καινοτομία επηρεάζει θετικά την ανάπτυξη ανεξαρτήτως κλάδου (Thornhill, 2006), η πιθανότητα για καινοτομία μειώνεται με την ηλικία της επιχείρησης (Huergero and Jaumandreu, 2004). *Ως εκ τούτου, αναμένουμε μια θετική σχέση μεταξύ της καινοτομίας και της ανάπτυξης των επιχειρήσεων.* Επιπλέον, παράλληλα με τη θεωρία του κύκλου ζωής, αναμένουμε ότι η επίδραση της καινοτομίας θα είναι μεγαλύτερη για τις νεοσύστατες παρά για τις καθιερωμένες επιχειρήσεις. Ενώ η καινοτομία των προϊόντων επηρεάζει την αύξηση τόσο της απασχόλησης και των πωλήσεων σε επίπεδο επιχείρησης, σύμφωνα με έρευνες, η καινοτομία διαδικασίας μπορεί να συνεπάγεται αποτέλεσμα εκτόπισης, μειώνοντας τον αριθμό των εργαζομένων σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση (Harrison et al., 2005). Καθώς η καινοτομία διαδικασίας αφορά παραπάνω τις ήδη καθιερωμένες επιχειρήσεις, αναμένουμε ότι η εφαρμογή μιας νέας τεχνολογίας επιφέρει την αύξηση της απασχόλησης στην περίπτωση των νεοσύστατων και των υπό ίδρυση επιχειρήσεων, αλλά είναι ασήμαντη στην περίπτωση των ήδη καθιερωμένων επιχειρήσεων. Συνεπώς έχουν διαμορφωθεί οι εξής απόψεις, σύμφωνα με τις οποίες, όσο πιο καινοτόμα είναι μια επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι προσδοκίες ανάπτυξης της, ειδικά στην περίπτωση των νεοσύστατων και των υπό ίδρυση επιχειρήσεων σε σύγκριση με τις ήδη καθιερωμένες επιχειρήσεις.

Υπόθεση: Όσο περισσότερες καινοτομικές διαδικασίες χρησιμοποιούνται στα πλαίσια μιας επιχείρησης, τόσο μεγαλύτερες οι προσδοκίες ανάπτυξης για τις νεοσύστατες και υπό ίδρυση επιχειρήσεις.^[17]

2.3.9 Δημιουργικότητα επιχειρηματία

Ενώ η επιχειρηματική δημιουργικότητα θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια δραστηριότητα που επιφέρει απλά την ανάπτυξη ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος, μέσω του εντοπισμού ευκαιριών (Shane 2003), είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι η επιχειρηματική δημιουργικότητα βοηθάει και στην μεταγενέστερη ανάπτυξη του εγχειρήματος (McMullan και Long 1990). Το κατά πόσο η επιχειρηματική δημιουργικότητα είναι πιο σημαντική σε ορισμένα στάδια της επιχειρηματικής ανάπτυξης από ότι σε άλλα είναι ένα επιστημονικό ερώτημα που αξίζει να μελετηθεί. Στο παρακάτω *Διάγραμμα 2-1*, φαίνεται πως η ανάπτυξη και η μεγέθυνση μιας επιχείρησης είναι μια μονότονα αυξανόμενη συνάρτηση της

δημιουργικότητας του επιχειρηματία. Επιπλέον, αναμένεται η ανάπτυξη ιδιαίτερα καινοτόμων επιχειρήσεων να είναι πιο απαιτητική από άποψη δημιουργικότητας από την ανάπτυξη μη καινοτόμων επιχειρήσεων. Αναλόγως, αναμένεται ότι η ανάπτυξη ταχύτερα αναπτυσσόμενων και πιο κερδοφόρων επιχειρήσεων αναμένεται να είναι πιο απαιτητική από άποψη δημιουργικότητας από την ανάπτυξη λιγότερο δυναμικών και λιγότερο κερδοφόρων επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη αναμένεται να είναι πιο απαιτητική από την επιβίωση- η επιβίωση πιο απαιτητική από την έναρξη - και η έναρξη πιο απαιτητική από την έκφραση μιας πρόθεσης. Η ποσότητα της δημιουργικότητας που απαιτεί η δραστηριότητα θα τείνει να ανεβαίνει καθ' ύψος της σκάλας ανάπτυξης της επιχείρησης.

Διάγραμμα 2-2-1: Μονοτονικά αυξανόμενη σχέση μεταξύ της επιχειρηματικής δημιουργικότητας και του βαθμού ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας

Υπόθεση: Συνεπώς όσο πιο δημιουργικός είναι ο επιχειρηματίας τόσο πιο πιθανή είναι η ανάπτυξη και επιτυχία του επιχειρηματικού εγχειρήματος μελλοντικά.^[23]

2.3.10 Επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης

Η τεχνολογική γνώση είναι σημαντικός παράγοντας για την τόνωση της επιχειρηματικής ανάπτυξης και επιτυχίας. Τα τελευταία χρόνια, οι επιχειρηματίες διακρίνουν όλο και παραπάνω το ρόλο που διαδραματίζει η τεχνική γνώση στην αναγνώριση περισσότερων επιχειρηματικών ευκαιριών. Η αναγνώριση των επιχειρηματικών ευκαιριών αποτελεί ένα ουσιώδες βήμα προς την ενσωμάτωση ολοένα και παραπάνω τεχνολογικά ανεπτυγμένων μεθόδων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Το διευρυμένο φάσμα των επιχειρηματικών ευκαιριών ενθαρρύνει τους επιχειρηματίες να παράγουν και να μοιράζονται τεχνικές πληροφορίες στα πλαίσια της ψηφιακής εποχής. Η επιτυχής εφαρμογή των τεχνολογιών αυτών αυξάνουν τους πόρους της επιχείρησης, βελτιώνοντας θεμελιωδώς τις δυνατότητες και προοπτικές των επιχειρήσεων (Colomo-Palacios et al., 2018). Η επιτυχής εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών επιτρέπει στους επιχειρηματίες να αξιοποιήσουν νέες ευκαιρίες της αγοράς, επιδιώκοντας βελτιωμένη επιχειρηματική γνώση (Ripra and Secundo, 2019). Η μελέτη αναφέρει ότι λόγω της αυξανόμενης τάσης προς ψηφιοποίηση, τα επιχειρηματικά εγχειρήματα μετασχηματίζουν ταχύτατα τις πρακτικές τους, κάτι που τα οδηγεί έτσι στην επιχειρηματική επιτυχία.

Ειδικότερα, η τεχνολογική γνώση οδηγεί στην αύξηση των επιδόσεων των επιχειρήσεων, στην επίτευξη οργανωτικής επιτυχίας με τη μορφή δυνητικών εξελίξεων και επιχειρηματικών επεκτάσεων (Bai et al., 2018). Οι τεχνικές γνώσεις αποτελούν την κεντρική προϋπόθεση της επιχείρησης για καινοτομία, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη ψηφιακών

προϊόντων. Η ψηφιοποίηση που προτείνεται από τις επιχειρήσεις αποτελεί ζωτικό στοιχείο για την ενίσχυση της επιχειρηματικής γνώσης, ενισχύοντας τις επιχειρηματικές επιδόσεις. Ομοίως, η έρευνα δείχνει ότι η τεχνολογική γνώση ενισχύει την επιχειρηματική διαδικασία, ενισχύοντας έτσι την απόδοσή της (Akran et al., 2020). Η απόδοση είναι ένας ισχυρός προσδιοριστικός παράγοντας της επιτυχίας της επιχείρησης. Πράγματι, πρόσφατη μελέτη αναφέρει ότι η δύναμη της τεχνολογικής γνώσης αποτελεί τη βάση των οργανωτικών δραστηριοτήτων, εκδηλώνοντας τελικά την θέση των επιχειρήσεων στην αγορά (Jakobsen et al., 2019). Οι επιχειρηματίες προσαρμόζουν όλο και περισσότερες εξειδικευμένες μεθόδους για την αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων. Οι τεχνολογικές γνώσεις ωθούν τους επιχειρηματίες στην ενίσχυση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, αυξάνοντας έτσι την παραγωγικότητά τους. Βασικά, η ψηφιακή επανάσταση έχει δημιουργήσει ισχυρά γνωστικά θεμέλια, δίνοντας τη δυνατότητα στους επιχειρηματίες να επεκτείνουν τις τεχνικές τους ικανότητες, επιδιώκοντας έτσι την επιχειρηματική επιτυχία.

Υπόθεση: Διαπιστώνεται μια θετική σχέση μεταξύ τεχνολογικού επιπέδου και αναπτυξιακών προοπτικών των επιχειρήσεων.^[24]

2.3.11 Επιχειρηματίας με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους είναι σημαντικό για τους επιχειρηματίες να έχουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο. Μερικοί από αυτούς τους λόγους εξετάζονται παρακάτω.

Πολλά απαιτούνται για την έναρξη μιας νέας επιχείρησης. Εκτός από την εύρεση της επιχειρηματικής ιδέας, πρέπει επίσης να καθοριστούν οι ιδιαιτερότητες της επιχείρησης, όπως ποιες υπηρεσίες ή προϊόντα θα πωλούνται, πού θα δραστηριοποιείται και ποιοι θα εργάζονται για την εταιρεία. Ένα επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να βοηθήσει στην παροχή καθοδήγησης σε αυτή τη διαδικασία, συμβάλλοντας στην αποφυγή λαθών στην πορεία. Παράλληλα προσφέρει μια γενική εικόνα για τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για την λειτουργία της επιχείρησής, καθώς και για τους πόρους που θα χρειαστεί.

Η σύνταξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου απαιτεί τη διεξαγωγή της απαραίτητης έρευνας, η οποία παίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση για το αν η ίδρυση μιας επιχείρησης έχει νόημα ή όχι. Καταγράφοντας τις λεπτομέρειες και τα χρηματοοικονομικά ζητήματα του νέου σχεδίου, μπορεί να προσδιοριστεί αν η στροφή αυτή θα είναι κερδοφόρα. Αυτό περιλαμβάνει τον καθορισμό της αγοράς σας, τον εντοπισμό των πελατών σας και τον τρόπο με τον οποίο θα τους προσεγγίσετε.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της χρήσης ενός επιχειρηματικού σχεδίου είναι η έρευνα για τις υπάρχουσες εταιρείες στον κλάδο στον οποίο υπάγεται. Εντοπίζοντας τους ανταγωνιστές και το πού αυτοί δεν δραστηριοποιούνται, δίνει τη δυνατότητα για καλύτερη πρόβλεψη της αποτελεσματικότερης προσέγγισής τους. Αυτό μπορεί επίσης να βοηθήσει στην επιλογή του κοινού-στόχου της επιχείρησης.

Η λήψη αποφάσεων είναι ένα σημαντικό καθήκον του επιχειρηματία. Ορισμένες αποφάσεις, όπως πότε να νοικιαστεί ένας νέος χώρος ή η επέκταση της επιχείρησης, δεν είναι πάντα εύκολο να ληφθούν. Με ένα σαφές επιχειρηματικό σχέδιο σε λειτουργία, που καθορίζει τους συγκεκριμένους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, βοηθάει στην λήψη αυτών των σημαντικών αποφάσεων.

Ένα επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί επίσης να βοηθήσει στην πρόβλεψη πιθανών προβλημάτων όπως οι μεταβαλλόμενες τάσεις ή συνήθειες των πελατών. Στα πλαίσια αυτά ο επιχειρηματίας είναι σε θέση να ξεπεράσει αυτές τις προκλήσεις εκ των προτέρων με ένα επιχειρηματικό σχέδιο.

Ένα επιχειρηματικό σχέδιο προσδιορίζει τους σαφείς στόχους της επιχείρησης, οι οποίοι βοηθούν στην αξιολόγηση της επιτυχίας. Η συμπερίληψη βασικών δεικτών απόδοσης βοηθάει τον επιχειρηματία να έχει εικόνα της προόδου ως προς τους στόχους που έχει θέσει. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καθοριστούν ποιοι τομείς της επιχείρησης τα πάνε καλά, σε σχέση με τους τομείς που χρειάζονται βελτίωση αλλά και για τον εντοπισμό της ανάγκης για νέους στόχους ή σχέδια. [36]

Υπόθεση: Επιχειρηματίες που λαμβάνουν αποφάσεις σύμφωνα με μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας, τείνουν να έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης.

3 Έρευνα μέσω Ερωτηματολογίου

3.1 Σκοπός και γενικά στοιχεία ερωτηματολογίου

Η παρούσα διπλωματική εργασία βασίστηκε σε επεξεργασία στοιχείων πρωτογενούς έρευνας που πραγματοποιήθηκε από το GEM το έτος 2020. Το Global Entrepreneurship Monitor αποτελεί τη μεγαλύτερη, και μακροβιότερη, μελέτη στον κόσμο για την επιχειρηματικότητα και τις αντιλήψεις που αφορούν την έννοια αυτή. Η επιχειρηματικότητα ορίζεται από το GEM ως η πράξη της έναρξης και λειτουργίας μιας νέας επιχείρησης. Στη διπλωματική εργασία αυτή μελετάται η 22^η ετήσια παγκόσμια έκθεση του GEM, η οποία αντιπροσωπεύει 46 διαφορετικές εθνικές ομάδες, η καθεμία από τις οποίες συλλέγει δεδομένα με συνεπή και συνεκτικό τρόπο, επιτρέποντας συγκρίσεις μεταξύ διαφορετικών οικονομιών εντός του ίδιου έτους, αλλά και για την ίδια οικονομία ανά τα έτη. Η έρευνα που μελετήθηκε, γνωστή και ως Adult Population Survey (APS), μελετά τις στάσεις και τις δραστηριότητες ενός τυχαίου δείγματος τουλάχιστον 2.000 ενηλίκων (και συχνά περισσότερους) ηλικίας 18-64 ετών, σε κάθε οικονομία. Το APS διεξάγεται μέσω ενός συνδυασμού, κατάλληλου για κάθε οικονομία, προσωπικών ή τηλεφωνικών συνεντεύξεων, και χρησιμοποιεί τις ίδιες ερωτήσεις σε κάθε οικονομία για να μελετήσει αν ο εν λόγω ενήλικας συμμετέχει στην έναρξη ή διεύθυνση μια νέας ή καθιερωμένης επιχείρησης, και για τις ατομικές στάσεις και αντιλήψεις επιχειρηματικότητας, παράλληλα με δημογραφικά στοιχεία όπως ηλικία, φύλο και εκπαίδευση. Τα δεδομένα APS παρέχουν πληροφορίες για την απόφαση του ατόμου να ξεκινήσει ή να συνεχίσει μια επιχείρηση, και την επιχειρηματική πορεία από τις προθέσεις μέχρι και τη σύλληψη της ιδέας, τη γέννηση της επιχείρησης και την επακόλουθη ανάπτυξη και εξέλιξή της.

Στη περίπτωση μας λαμβάνεται υπόψη η έρευνα που αφορά το έτος 2020, με σκοπό την ανάλυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε διάφορες χώρες ετησίως. Στη συγκεκριμένη έρευνα έλαβαν μέρος 121084 ενήλικες, παγκοσμίως. Για τον σκοπό της διπλωματικής εργασίας όμως, λήφθηκαν τα εξής 2 κριτήρια υπόψη κατά την επιλογή του δείγματος προς επεξεργασία.

- Δημογραφικά στοιχεία του δείγματος
- Τύπος επιχειρηματικότητας

Ως προς τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος, λαμβάνονται υπόψη οι ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και Αγγλία και Ρωσία, με σκοπό την εστίαση σε 1 ήπειρο, για διευκόλυνση κατά την σύγκριση των συμπερασμάτων.

Εφόσον η συγκεκριμένη μελέτη εστιάζει στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων, λαμβάνονται υπόψη μόνο τα στοιχεία του ερωτηματολογίου που αφορούν απαντήσεις από άτομα που υπάγονται στην κατηγορία Total early-stage Entrepreneurial Activity. Δηλαδή εκείνους που ξεκινούν ή διευθύνουν μια νέα επιχείρηση, ή Συνολική επιχειρηματική δραστηριότητα αρχικών σταδίων (TEA), που στη συγκεκριμένη έρευνα μετρείται ως ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού (% ενηλίκων).

Πίνακας 3-1: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά χώρα

Χώρα	Αριθμός TEA	% Επί του συνόλου
Αυστρία	277	7.8
Κροατία	250	7.0

Κύπρος	170	4.8
Γερμανία	167	4.7
Ελλάδα	180	5.1
Ιταλία	29	0.8
Λετονία	255	7.2
Λουξεμβούργο	138	3.9
Ολλανδία	222	6.2
Νορβηγία	152	4.3
Πολωνία	246	6.9
Ρωσία	167	4.7
Σλοβακία	275	7.7
Σλοβενία	90	2.5
Ισπανία	354	10.0
Σουηδία	308	8.7
Ελβετία	142	4.0
Αγγλία	132	3.7
Σύνολο	3554	100.0

Με την επεξεργασία αυτή το τελικό δείγμα που θα μελετηθεί αποτελείται από 3554 απαντήσεις ενηλίκων. Από τον Πίνακα 3-1 παρατηρείται ότι οι περισσότερες δραστηριότητες επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συγκεντρώνονται στην Ισπανία (10%) και στη Σουηδία (8.7%) με τις λιγότερες να βρίσκονται στην Ιταλία (0.8%).

3.1.1 Επιχειρηματικές δραστηριότητες αρχικών σταδίων

Προκειμένου να είναι αντιπροσωπευτικό και ουσιαστικό το δείγμα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αρχικών σταδίων (TEA) που έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης, υπήρξε περαιτέρω εστίαση στα εξής τρία κριτήρια:

- τον βαθμό στον οποίο η επιχείρηση εξάγει το προϊόν ή την υπηρεσία της,
- προοπτικές απασχόλησης της επιχείρησης σε διάστημα 5 χρόνων από το παρόν,
- τον βαθμό στον οποίο το προϊόν ή η υπηρεσία που εισάγει η επιχειρηματική δραστηριότητα αυτή είναι νέο στην αγορά που απευθύνεται

Ο λόγος εστίασης στα τρία αυτά πεδία εξηγείται παρακάτω.

Εξαγωγές: Μια επιχείρηση που εξάγει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της στο εξωτερικό συνήθως διαθέτει υψηλές πιθανότητες ανάπτυξης στο μέλλον. Η εξαγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών αντιπροσωπεύει έναν σημαντικό τρόπο για τις επιχειρήσεις να διευρύνουν την πελατεία τους και να αυξήσουν τα έσοδά τους. Επιπλέον, οι εξαγωγές μπορεί να προσφέρουν πρόσβαση σε νέες αγορές και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης στον τομέα της. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που εξάγουν συνήθως αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη κλίμακα και αναγκάζονται να βελτιώνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους προκειμένου να προσελκύσουν τους διεθνείς πελάτες τους. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε καινοτομίες και βελτιώσεις που θα τους βοηθήσουν να αναπτυχθούν περαιτέρω στο μέλλον. Άρα, η εξαγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών δημιουργεί υψηλές προοπτικές ανάπτυξης για την επιχείρηση στο μέλλον.

Προοπτικές απασχόλησης: Μια επιχείρηση που έχει υψηλές προοπτικές απασχόλησης συνήθως διαθέτει μια ισχυρή και αναπτυσσόμενη αγορά, και επιτυγχάνει σταθερή ανάπτυξη και επιτυχία στον τομέα της. Με την αύξηση των πωλήσεων και των εσόδων, η επιχείρηση έχει την ανάγκη για νέους υπαλλήλους που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη της. Επιπλέον, με την ανάπτυξη της επιχείρησης, έρχεται η ανάγκη για αυξημένο αριθμό προϊόντων ή υπηρεσιών και αυτό σημαίνει περισσότερους υπαλλήλους για να τα παράγουν και να τα παρέχουν. Όταν μια επιχείρηση έχει αυτό το επίπεδο ανάπτυξης και αύξησης, τότε συνήθως έχει υψηλές αναπτυξιακές προοπτικές στο μέλλον. Η μεταβλητή teaexp4c1 αναφέρεται πιο συγκεκριμένα σε προοπτικές απασχόλησης της εκάστοτε επιχείρησης τα επόμενα 5 χρόνια λειτουργίας της.

Καινοτόμο προϊόν/υπηρεσία: Η εισαγωγή ενός νέου προϊόντος ή μιας νέας υπηρεσίας στην περιοχή δραστηριοποίησης της εκάστοτε επιχείρησης μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης της. Αυτό συμβαίνει γιατί οι πελάτες στην περιοχή εκτίθενται σε ένα νέο προϊόν είτε υπηρεσία που δεν υπήρχε προηγουμένως, το οποίο πιθανότατα να τους προσφέρει κάτι καινούργιο και ενδιαφέρον. Κάτι τέτοιο συνήθως οδηγεί σε αύξηση της ζήτησης για το νέο προϊόν ή υπηρεσία και συνεπώς στην ανάγκη για περισσότερους πόρους και προσωπικό για να καλύψουν τη ζήτηση είτε σε επέκτασή της σε άλλες περιοχές ή αγορές. Επιπλέον, η εισαγωγή ενός νέου προϊόντος ή μιας νέας υπηρεσίας τείνει στην ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης και στη δημιουργία νέων ευκαιριών επιχειρηματικού κέρδους στο μέλλον.

Στους παρακάτω πίνακες αποτυπώνονται αναλυτικά οι επιλεγόμενες 3 μεταβλητές που λαμβάνουν υπόψη τις παραπάνω έννοιες, ύστερα από κατάλληλη επεξεργασία του αρχείου GEM.

Πίνακας 3-2: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τον βαθμό εξαγωγών της επιχείρησης

Όνομα Μεταβλητής	teaexp4c1
Περιγραφή Μεταβλητής	βαθμός στον οποίο η επιχείρηση εξάγει το προϊόν ή την υπηρεσία της
Κατηγοριοποίηση	1: δεν πραγματοποιεί εξαγωγές
	2: 1-25% ποσοστό εξαγωγών
	3: 26-75% ποσοστό εξαγωγών
	4: 76-100% ποσοστό εξαγωγών

Πίνακας 3-3: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά την τάση τους για εξαγωγές

Teaexp4c1	Αριθμός TEA	% Επί του συνόλου
δεν πραγματοποιεί εξαγωγές	2302	64.8
1-25% ποσοστό εξαγωγών	416	11.7

26-75% ποσοστό εξαγωγών	297	8.4
76-100% ποσοστό εξαγωγών	215	6.0
Σύνολο	3230	90.9

Πίνακας 3-4: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τις προοπτικές απασχόλησης που δημιουργεί η επιχείρηση

Όνομα Μεταβλητής	teaggj5y
Περιγραφή Μεταβλητής	προοπτικές απασχόλησης της επιχείρησης σε διάστημα 5 χρόνων από το παρόν
Κατηγοριοποίηση	1: καμία προοπτική απασχόλησης 2: 1-5 προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης 3: 6-19 προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης 4: 20+ προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης

Πίνακας 3-5: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά τις προοπτικές απασχόλησης που δημιουργούν

Teaggj5y	Αριθμός ΤΕΑ	% Επί του συνόλου
καμία προοπτική απασχόλησης	532	15
1-5 προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης	1419	39.9
6-19 προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης	503	14.1
20+ προοπτικές απασχόλησης εντός της επιχείρησης	345	9.7

Σύνολο	2799	78.8
--------	------	------

Πίνακας 3-6: Επιλεγμένη μεταβλητή που αφορά τον βαθμό καινοτομίας της επιχείρησης

Όνομα Μεταβλητής	teanewprod
Περιγραφή Μεταβλητής	βαθμός στον οποίο το προϊόν ή η υπηρεσία που εισάγει η επιχειρηματική δραστηριότητα αυτή είναι νέο στην αγορά που απευθύνεται
Κατηγοριοποίηση	1: το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση δεν είναι νέα
	2: το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση είναι νέα για τα άτομα στην περιοχή κατοικίας του ερωτώμενου
	3: το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση είναι νέα για τα άτομα στην χώρα
	4: το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση είναι νέα στον κόσμο

Πίνακας 3-7: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά το βαθμό καινοτομίας προϊόντος ή υπηρεσίας που παρέχουν

Teanewprod	Αριθμός ΤΕΑ	% Επί του συνόλου
το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση δεν είναι νέα	2432	68.4
το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση είναι νέα για τα άτομα στην περιοχή κατοικίας του ερωτώμενου	505	14.2
το προϊόν ή η υπηρεσία που	329	9.3

παρέχει η επιχείρηση είναι νέα για τα άτομα στην χώρα		
το προϊόν ή η υπηρεσία που παρέχει η επιχείρηση είναι νέα στον κόσμο	202	5.7
Σύνολο	3467	97.6

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα, δημιουργείται μία νέα μεταβλητή η οποία αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, η οποία προσδιορίζεται από τα 3 κριτήρια που αναλύθηκαν παραπάνω. Εφόσον οι μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της εξαρτημένης, παίρνουν τιμές από 1 έως 4, τότε και η εξαρτημένη θα κυμαίνεται στα ίδια πλαίσια. Η μεταβλητή που ονομάζουμε *tea_dependent* θα αποτελέσει την εξαρτημένη μεταβλητή του μοντέλου. Η κατηγοριοποίηση της φαίνεται πιο αναλυτικά στον Πίνακα 3-8.

Πίνακας 3-8: Εξαρτημένη μεταβλητή που αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησης

Όνομα Μεταβλητής	Tea_dependent
Περιγραφή Μεταβλητής	Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων
Κατηγοριοποίηση	1: καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
	2: Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
	3: Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης,
	4: Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης

Πίνακας 3-9: Διάρθρωση δείγματος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά το τις προοπτικές ανάπτυξής τους

Tea_dependent	Αριθμός ΤΕΑ	% Επί του συνόλου
καμία προοπτική ανάπτυξης της επιχείρησης	532	15.0
Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης	1339	37.7
Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης άτομα στην χώρα	416	11.7
Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης	512	14.4
Σύνολο	2799	78.8

3.2 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Ερωτηματολογίου και Εμπειρική Ανάλυση

Στις ενότητες που ακολουθούν γίνεται προσπάθεια απεικόνισης των κύριων τάσεων που εμφανίζονται στις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρήσεων του δείγματος. Σε αυτή την κατεύθυνση χρησιμοποιήθηκαν ξεχωριστές μεταβλητές οι οποίες όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 2 επηρεάζουν τις προοπτικές αυτές.

Στόχος των μεταβλητών αυτών είναι η πραγματοποίηση μελέτης συσχέτισης, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν επηρεάζουν τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Στο κεφάλαιο αυτό πραγματοποιείται ανάλυση ανεξαρτησίας χ^2 , και χρησιμοποιείται για να εξεταστεί η σχέση μεταξύ δύο διακριτών μεταβλητών.

Πιο συγκεκριμένα, στην ανάλυση χ^2 , η μηδενική υπόθεση δημιουργεί αναμενόμενες συχνότητες έναντι των οποίων ελέγχονται οι παρατηρούμενες συχνότητες. Εάν οι παρατηρούμενες συχνότητες είναι παρόμοιες με τις αναμενόμενες συχνότητες, τότε η τιμή χ^2 είναι μικρή και η μηδενική υπόθεση διατηρείται - αν διαφέρουν αρκετά, τότε η τιμή χ^2 είναι μεγάλη και η μηδενική υπόθεση απορρίπτεται.

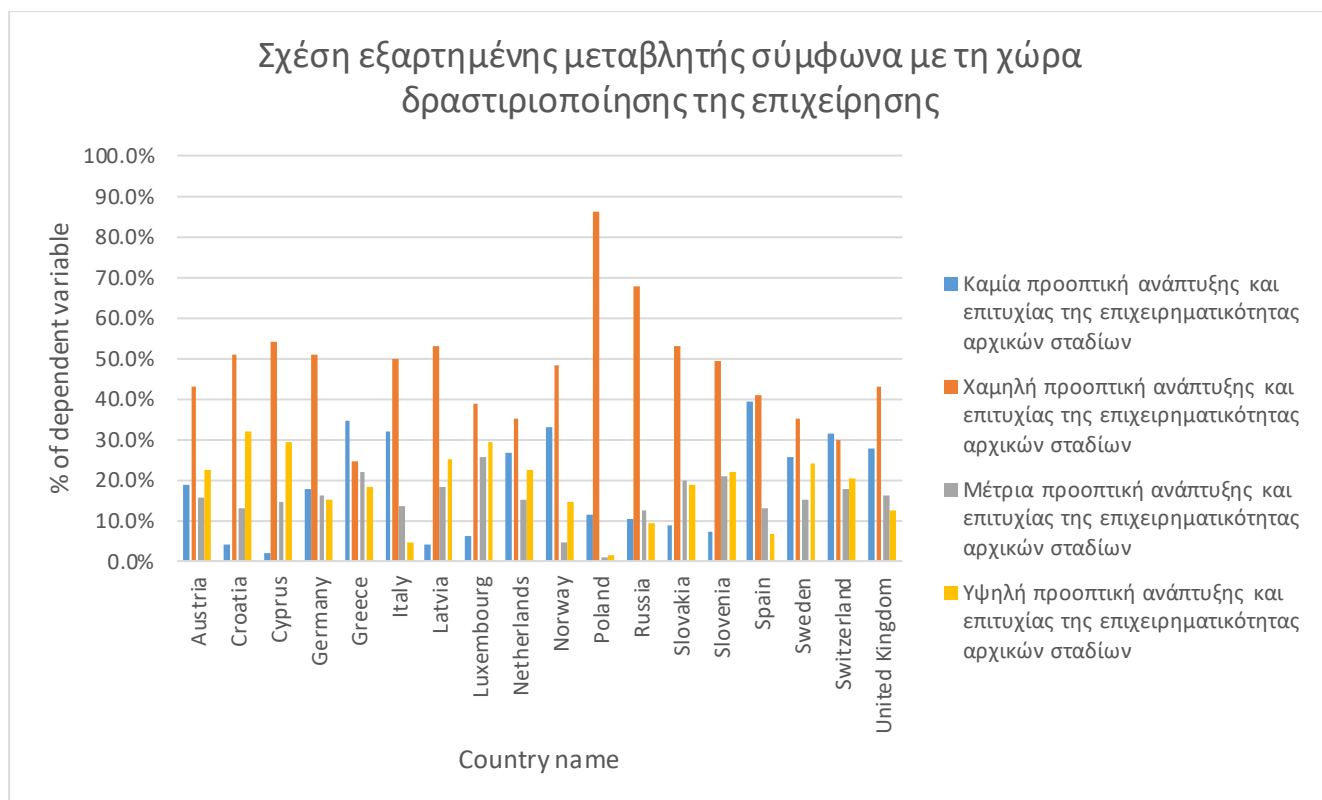
Όταν αυτή η διαδικασία χρησιμοποιείται για τη δημιουργία των αναμενόμενων συχνοτήτων, η μηδενική υπόθεση που ελέγχεται θεωρεί ότι οι 2 μεταβλητές είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους. Εάν η προσαρμογή στις παρατηρούμενες συχνότητες είναι καλή (δηλαδή μικρή τιμή χ^2), τότε συμπεραίνεται ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες - μια κακή προσαρμογή οδηγεί σε μεγάλο χ^2 , δηλαδή στην απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης και στο συμπέρασμα ότι οι δύο μεταβλητές συνδέονται. [35]

3.2.1 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της χώρας

Πίνακας 3-10: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με τη χώρα

Χώρα	Καμία προοπτική ή ανάπτυξης της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης άτομα στην χώρα	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης της επιχείρησης
Αυστρία	19.0%	43%	15%	23%
Κροατία	4.3%	50.9%	12.9%	31.9%
Κύπρος	1.9%	54.1%	14.5%	29.6%
Γερμανία	17.7%	51.0%	16.3%	15.0%
Ελλάδα	34.6%	24.8%	22.2%	18.3%
Ιταλία	31.8%	50.0%	13.6%	4.5%
Λετονία	4.1%	52.8%	18.3%	24.9%
Λουξεμβούργο	6.0%	38.8%	25.9%	29.3%
Ολλανδία	26.8%	35.4%	15.2%	22.6%
Νορβηγία	32.8%	48.1%	4.6%	14.5%
Πολωνία	11.2%	86.3%	1.0%	1.5%
Ρωσία	10.3%	67.8%	12.3%	9.6%
Σλοβακία	8.6%	53.0%	19.7%	18.7%
Σλοβενία	7.4%	49.4%	21.0%	22.2%
Ισπανία	39.2%	41.0%	13.2%	6.6%
Σουηδία	25.8%	35.2%	15.0%	24.0%
Ελβετία	31.6%	29.9%	17.9%	20.5%
Αγγλία	27.9%	43.2%	16.2%	12.6%
Σύνολο (%)	19.0%	47.8%	14.9%	18.3%
Σύνολο Παρατηρήσεων (N=2799)	532	1339	416	512

Από τα παραπάνω αποτελέσματα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι περισσότερες επιχειρήσεις, σε ποσοστό 47.8%, εκτιμούν ότι θα έχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας, είτε ακόμα και πως δεν θα έχουν καμία τέτοια προοπτική σε ποσοστό 19.0%. Στην κατηγορία που λαμβάνει το μικρότερο ποσοστό ανήκουν οι επιχειρήσεις που προβλέπεται να διαγράψουν μέτρια ανάπτυξη, συγκεντρώνοντας το 14.9%. Εστιάζοντας περαιτέρω στη χώρα εδραίωσής τους, αποτυπώνεται η συσχέτιση αυτή γραφικά στο *Διάγραμμα 3-1*, αφού δε μπορεί να γίνει διερεύνηση χ^2 σε τέτοιο είδος μεταβλητής, αναφερόμενοι στη χώρα.

Διάγραμμα 3-1: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων ανά χώρα δραστηριοποίησης

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων στην Ισπανία και στην Ιταλία φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης. Αντίθετα η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων στην Κροατία, στην Κύπρο και στο Λουξεμβούργο αναμένεται να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον.

3.2.2 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του φύλου

Αρχικά πριν γίνει κάποια ανάλυση για την συσχέτιση των προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας του εγχειρήματος αρχικών σταδίων με το φύλο του επιχειρηματία, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το δείγμα που λαμβάνεται αποτελείται από 31% γυναίκες και 69% άντρες. Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 1 (θεωρητικό), επιβεβαιώνεται κι εδώ ότι η μέση αναλογία των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν πρόσφατα από άνδρες και γυναίκες στις χώρες της ΕΕ είναι 70% και 30%. Δηλαδή εξακολουθεί και το 2020, ο αριθμός των γυναικείων επιχειρηματιών να είναι αρκετά μικρότερος από αυτό των ανδρών.

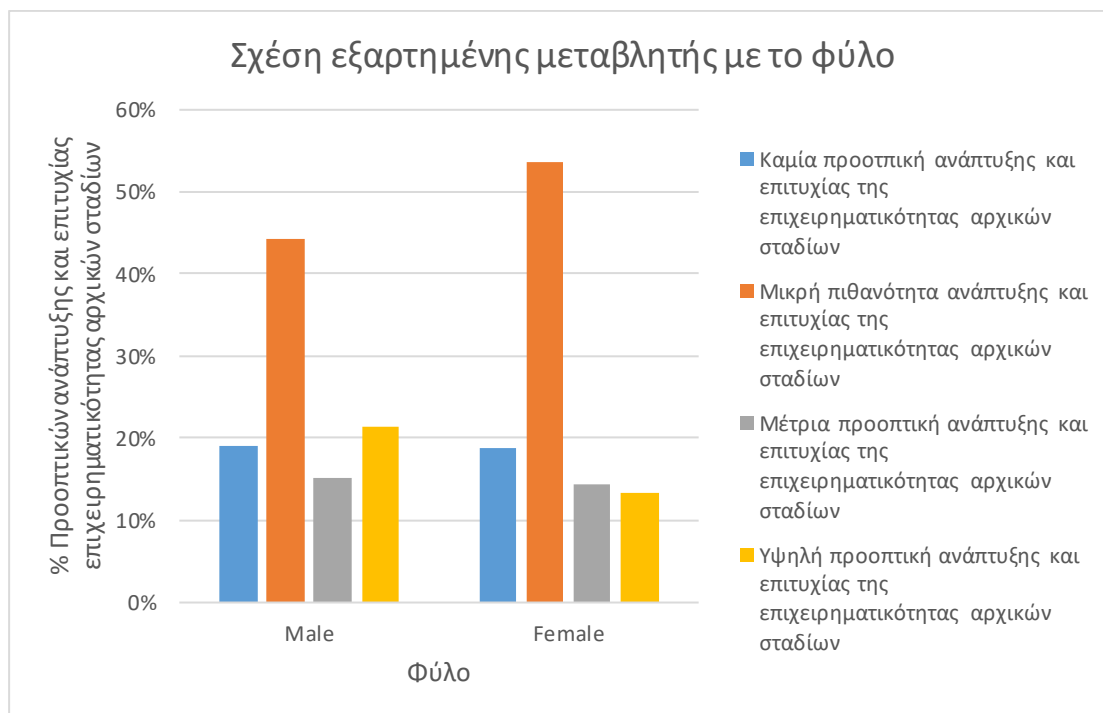
Πίνακας 3-11: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με το φύλο

Φύλο	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης

Άνδρες	19%	44%	15%	21%
Γυναίκες	19%	54%	14%	13%
Σύνολο (%)	19%	48%	15%	18%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2799)	532	1339	416	512

Από τα παραπάνω αποτελέσματα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι περισσότερες εταιρείες, σε ποσοστό 48.0% έχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον, είτε ακόμα και πως δεν θα έχουν καμία τέτοια προοπτική σε ποσοστό 19.0%. Στην κατηγορία που λαμβάνει το μικρότερο ποσοστό ανήκουν οι επιχειρήσεις που προβλέπεται να διαγράψουν μέτρια ανάπτυξη, συγκεντρώνοντας το 15%.

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανά φύλο. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 35.28$, $p < .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, αφού $p < \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης ανά φύλο υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .112$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μικρή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-2: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με το φύλο

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μικρότερες προοπτικές ανάπτυξης (54%) αντιπροσωπεύονται πιο έντονα από τον γυναικείο πληθυσμό. Αντίθετα η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων για τον ανδρικό πληθυσμό αναμένεται να έχει υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον (21%).

Συνεπώς σε επίπεδο σημαντικότητας 1%, μια νεοφυής επιχείρηση είναι πιο εύκολο να πετύχει και να αναπτυχθεί στο μέλλον όταν διοικείται από ανδρικό πληθυσμό παρά από γυναικείο. Σύμφωνα όμως με τον αριθμό Gramer, το συμπέρασμα αυτό παίζει μικρό ρόλο στον βαθμό επιτυχίας και ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος.

3.2.3 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του μορφωτικού επιπέδου

Η κατηγοριοποίηση του μορφωτικού επιπέδου γίνεται ανάλογα με την ύπαρξη πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή όχι. Έτσι 2 είναι οι κατηγορίες που αναλύονται παρακάτω, οι πτυχιούχοι (δηλαδή εκείνοι με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και μη πτυχιούχοι (άρα ο υπόλοιπος πληθυσμός του δείγματος).

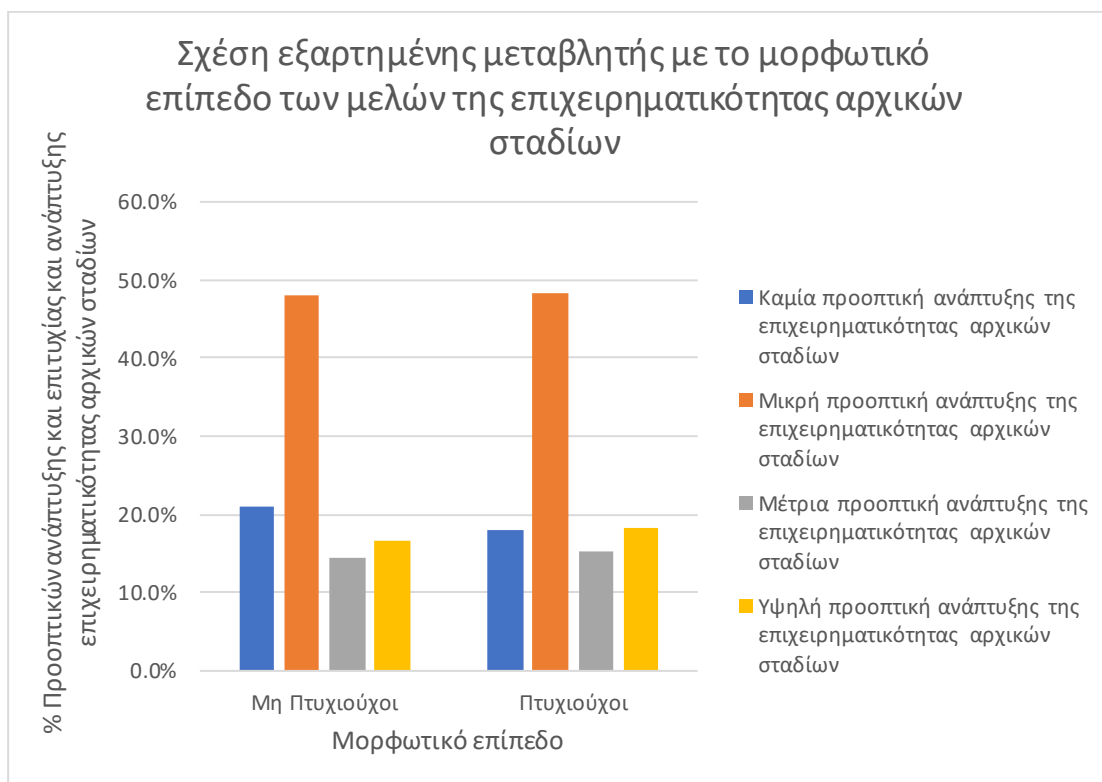
Πίνακας 3-12: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο

Μορφωτικό επίπεδο	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Μη πτυχιούχοι	21.0%	48.2%	14.4%	16.5%
Πτυχιούχοι	18.0%	48.4%	15.3%	18.3%
Σύνολο (%)	19.3%	48.3%	14.9%	17.5%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2717)	525	1312	404	476

Εστιάζοντας περαιτέρω στο μορφωτικό επίπεδο, παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται από ένα ποσοστό 44.1% ατόμων χωρίς πτυχίο, ενώ η πλειονότητά του (55.9%) διαθέτει πτυχίο.

Έτσι κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανά επίπεδο εκπαίδευσης. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 4.530$, $p = 0.210$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, ούτε $\alpha = 5\%$ αφού $p > \alpha$. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας

σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-3: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με το μορφωτικό επίπεδο

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μικρότερες προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται σε ίδιο ποσοστό από πτυχιούχους και μη. Παράλληλα, η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων για μη πτυχιούχους αναμένεται να έχει όμοιες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον με τις αντίστοιχες πτυχιούχων. Συνεπώς δε παρατηρείται κάποια συγκεκριμένη τάση αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο των μελών της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων και της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της. Το μόνο που παρατηρείται από το Διάγραμμα 3-3 είναι ότι οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης, κατά 2% διαφορά, αποτελούνται από πτυχιούχους, ενώ το αντίθετο παρατηρείται σε επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων για την οποία δεν υπάρχει προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας.

3.2.4 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών

Αναφορικά με την δυσκολία αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 3 περιπτώσεις:

- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι είναι εύκολη η αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών

- Οι ενήλικες που ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι είναι ουδέτερη άποψη περί της αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι είναι δύσκολη η αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών

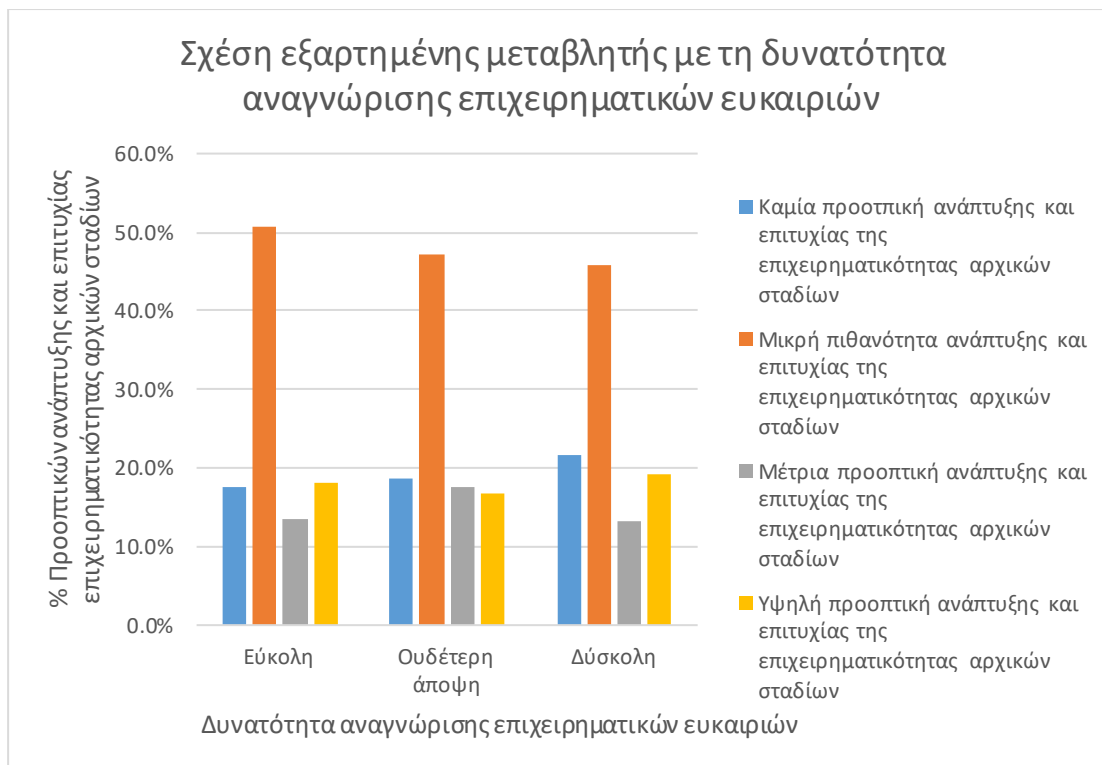
Πίνακας 3-13: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών

Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Εύκολη	17.7%	50.8%	13.5%	18.0%
Ουδέτερη άποψη	18.7%	47.2%	17.5%	16.7%
Δύσκολη	21.7%	45.9%	13.2%	19.2%
Σύνολο (%)	19.3%	48.4%	14.0%	18.3%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=1671)	323	809	234	305

Από τα παραπάνω αποτελέσματα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι περισσότερες επιχειρήσεις, σε ποσοστό 48.4% έχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον, είτε ακόμα και πως δεν θα έχουν καμία τέτοια προοπτική σε ποσοστό 19.3%. Στην κατηγορία που λαμβάνει το μικρότερο ποσοστό ανήκουν οι επιχειρήσεις που προβλέπεται να διαγράψουν μέτρια ανάπτυξη, συγκεντρώνοντας το 14.0%.

Εστιάζοντας περαιτέρω στη δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από άτομα που θεωρούν εύκολη την αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών σε ποσοστό 47.8%.

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανά δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 8.060$, $p = 0.234$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, ούτε $\alpha = 5\%$ αφού $p > \alpha$. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-4: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μικρότερες προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν εύκολη την αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών (50.8%). Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν δύσκολη την αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών (21.7%). Για κατανομές επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με μέτρια προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας, αντιπροσωπεύεται από ενήλικες με ουδέτερη άποψη περί δυνατότητας αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών (17.5%).

Συνεπώς δε παρατηρείται κάποια συγκεκριμένη τάση αναφορικά με τη δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών των μελών της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων και της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της.

3.2.5 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της ύπαρξης καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών

Αναφορικά με την ύπαρξη καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 2 περιπτώσεις:

- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι δεν υπάρχουν καλές ευκαιρίες για την ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων εντός των επόμενων 6 μηνών.

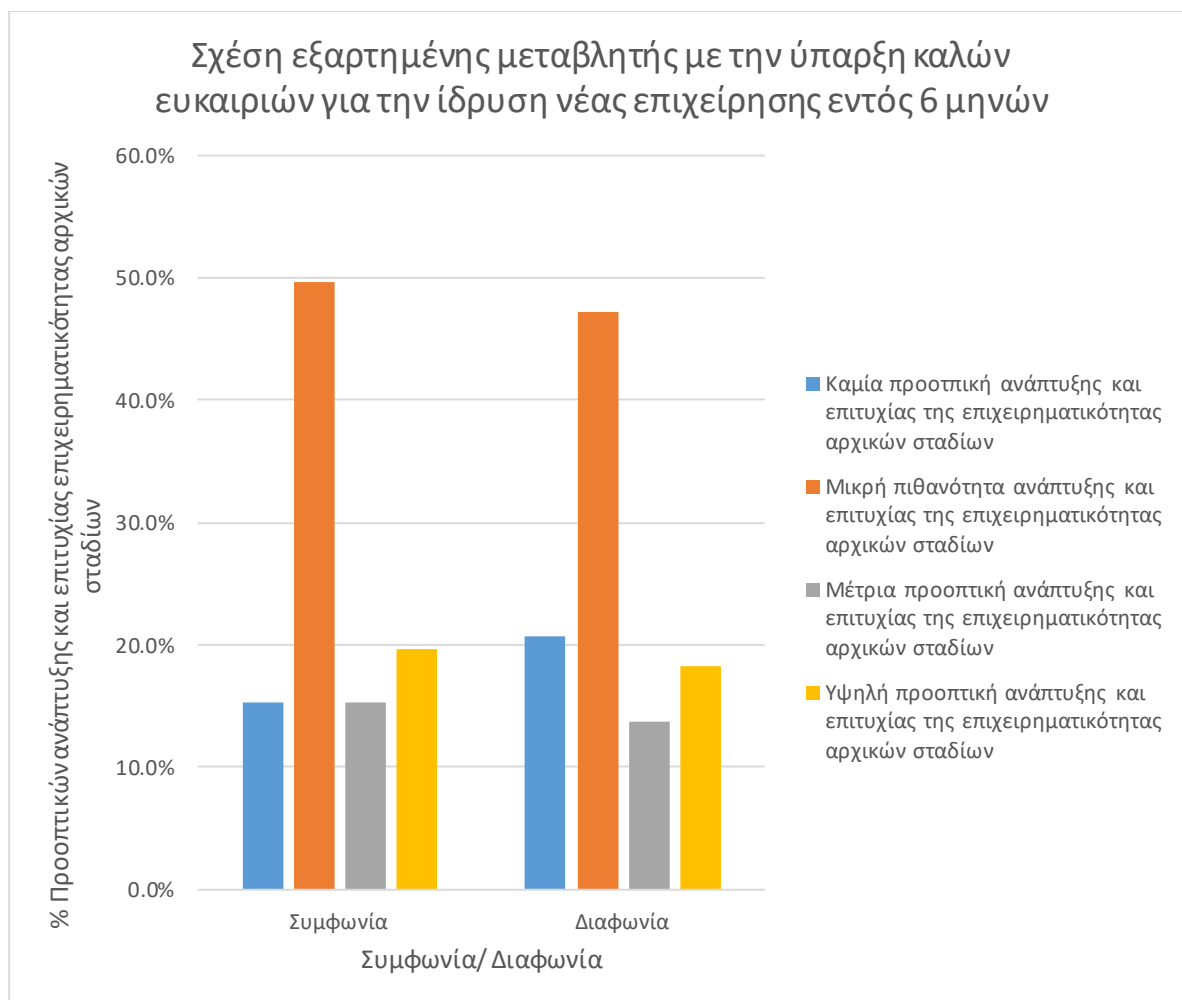
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι υπάρχουν καλές ευκαιρίες για την ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων εντός των επόμενων 6 μηνών.

Πίνακας 3-14: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την ύπαρξη καλών ευκαιριών για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών

Υπαρξη καλών ευκαιριών για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Συμφωνία	15.4%	49.6%	15.3%	19.7%
Διαφωνία	20.7%	47.3%	13.8%	18.2%
Σύνολο (%)	18.0%	48.4%	14.6%	19.0%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2281)	411	1105	332	433

Εστιάζοντας περαιτέρω στην ύπαρξη καλών ευκαιριών για την ίδρυση επιχείρησης εντός 6 μηνών, παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται ενστερνίζεται και τις δύο απόψεις, που σημαίνει πως δεν επικρατεί κάποια συγκεκριμένη τάση αναφορικά με τη μεταβλητή αυτή.

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με την ύπαρξη καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2=11.114$, $p<.05$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha=5\%$, αφού $p<\alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης ανά φύλο υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .07$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μηδαμινή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-5: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την ύπαρξη καλών ευκαιριών για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών.

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μικρότερες προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν ότι υπάρχουν καλές ευκαιρίες για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (49.6%). Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν ότι δεν υπάρχουν καλές ευκαιρίες για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (20.7%). Για κατανομές επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με μέτρια και υψηλή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας, αντιπροσωπεύεται από ενήλικες που θεωρούν ότι υπάρχουν καλές ευκαιρίες για ίδρυση νέας επιχείρησης εντός των επόμενων 6 μηνών (15.3%, 19.7%).

Συνεπώς παρατηρείται πως όταν επικρατούν συνθήκες καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός των επόμενων 6 μηνών οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων είναι υψηλότερες.

3.2.6 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δυνατότητας εκμετάλλευσης μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας

Αναφορικά με την δυνατότητα του ατόμου να εκμεταλλευτεί μια επιχειρηματική ευκαιρία, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 3 περιπτώσεις:

1. Όταν το άτομο ανακαλύπτει μία επιχειρηματική ευκαιρία επιδιώκει να την εκμεταλλευτεί
2. Ουδέτερη στάση ως προς την επιδίωξη εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών που εμφανίζονται
3. Όταν το άτομο ανακαλύπτει μία επιχειρηματική ευκαιρία δεν επιδιώκει την εκμετάλλευσή της

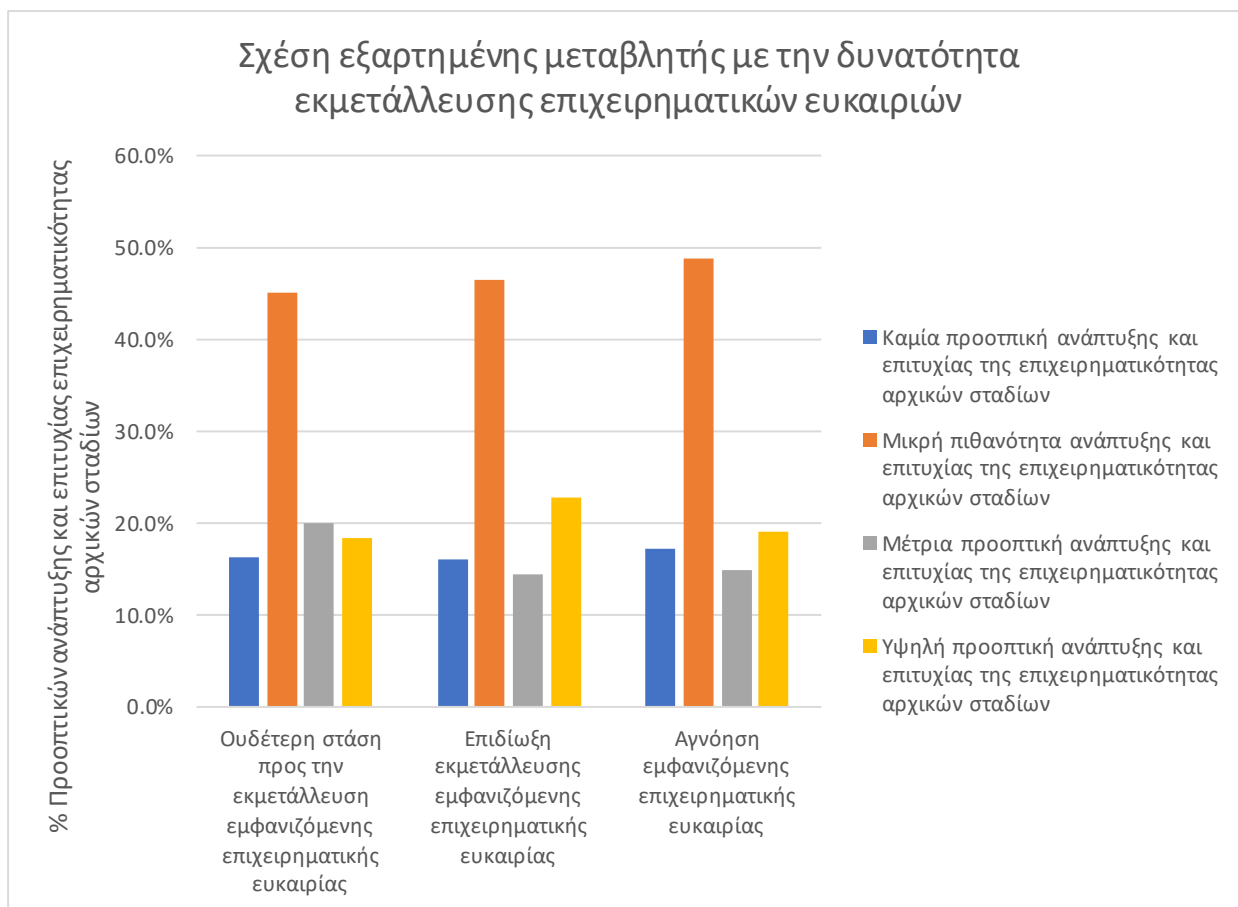
Πίνακας 3-15: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με την δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών

Δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Επιδίωξη εκμετάλλευσης εμφανιζόμενης επιχειρηματικής ευκαιρίας	16.1%	46.5%	14.5%	22.9%
Ουδέτερη στάση ως προς την εκμετάλλευση εμφανιζόμενης επιχειρηματικής ευκαιρίας	16.3%	45.2%	20.1%	18.4%
Αγνόηση εμφανιζόμενης επιχειρηματικής ευκαιρίας	17.2%	48.8%	14.9%	19.1%
Σύνολο (%)	16.5%	47.2%	15.5%	20.8%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=1554)	257	733	241	323

Από τα παραπάνω αποτελέσματα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι περισσότερες επιχειρήσεις, σε ποσοστό 47.2% έχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον, είτε ακόμα και πως θα έχουν υψηλές προοπτικές σε ποσοστό 20.8%. Στην κατηγορία που λαμβάνει το μικρότερο ποσοστό ανήκουν οι επιχειρήσεις που προβλέπεται να διαγράψουν μέτρια ανάπτυξη, συγκεντρώνοντας το 15.5%.

Εστιάζοντας περαιτέρω στη δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από άτομα που επιδιώκουν την εκμετάλλευση εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών (47.6%), ενώ 37.1% τις αγνοεί.

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανά δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 7.653$, $p = 0.265$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, ούτε $\alpha = 5\%$ αφού $p > \alpha$. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-6: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με την δυνατότητα εκμετάλλευσης εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μικρότερες προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν αγνοούν εμφανιζόμενες επιχειρηματικές ευκαιρίες (48.8%). Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν μέτριες προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που έχουν ουδέτερη στάση ως προς την εκμετάλλευση εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών (21.7%). Για κατανομές

επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με υψηλή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας, αντιπροσωπεύεται από ενήλικες που επιδιώκουν την εκμετάλλευση εμφανιζόμενων επιχειρηματικών ευκαιριών (22.9%).

Συνεπώς δεν παρατηρείται τάση ως προς την δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών και της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

3.2.7 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του φόβου αποτυχίας

Αναφορικά με τον παράγοντα του φόβου αποτυχίας του επιχειρηματικού εγχειρήματος, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 2 περιπτώσεις:

- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι ο φόβος αποτυχίας δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ίδρυση μίας νεοφυούς επιχείρησης
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν την άποψη ότι ο φόβος αποτυχίας αποτελεί παράγοντα που θα τους εμπόδιζε να ιδρύσουν μία νεοφυούς επιχείρηση.

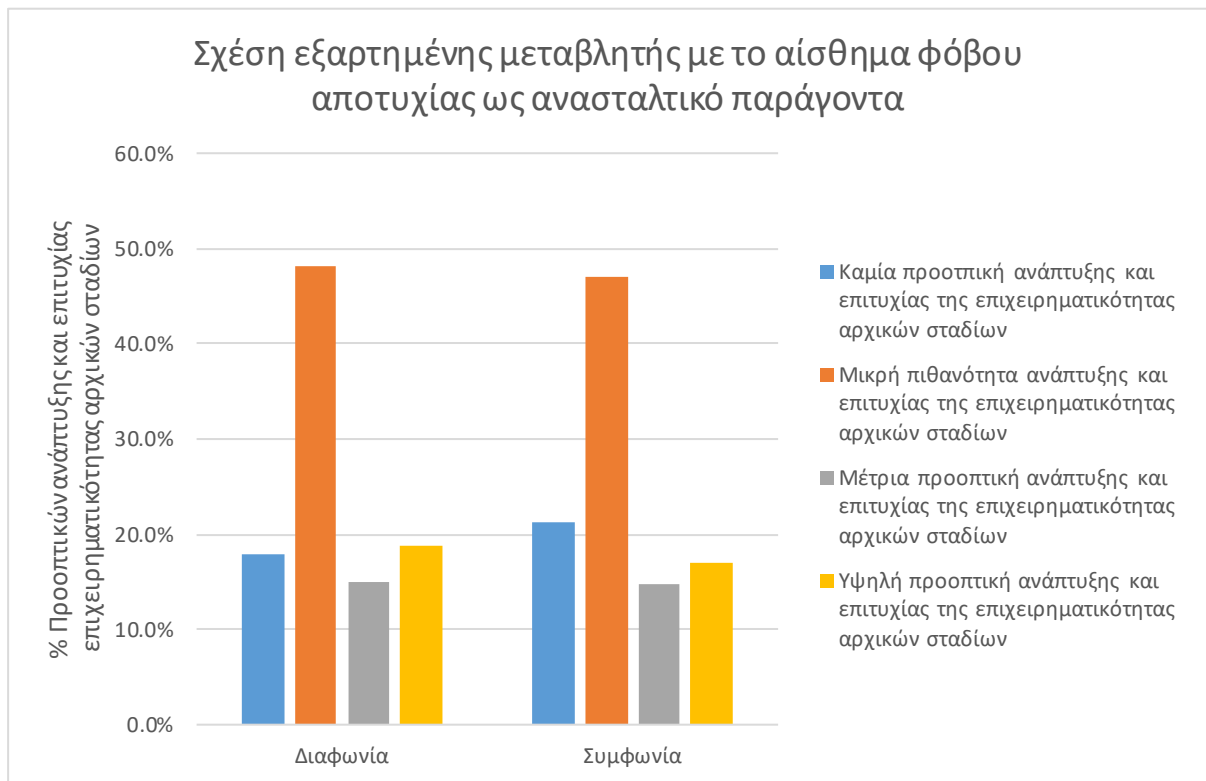
Πίνακας 3-16: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων σε σχέση με τον φόβο αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας ίδρυσης επιχείρησης

Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας ίδρυσης επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Συμφωνία	21.3%	47.0%	14.8%	17.0%
Διαφωνία	18.0%	48.2%	14.9%	18.9%
Σύνολο (%)	19.0%	47.8%	14.9%	18.3%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2799)	532	1339	416	512

Εστιάζοντας περαιτέρω στον φόβο αποτυχίας ως ανασταλτικό παράγοντα ίδρυσης επιχείρησης παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από άτομα που δεν θεωρούν ότι ο φόβος αποτυχίας αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα ίδρυσης επιχείρησης (68.1%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με τον φόβο αποτυχίας. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 4.892$, $p = 0.180$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, ούτε $\alpha = 5\%$ αφού $p > \alpha$. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας

σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-7: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με τον φόβο αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας ίδρυσης επιχείρησης

Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που θεωρούν ότι ο φόβος αποτυχίας της επιχείρησης δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ίδρυση μιας επιχείρησης (18.9%).

Συνεπώς δεν παρατηρείται κάποια συγκεκριμένη τάση ως προς την αντιμετώπιση του φόβου αποτυχίας σχετικά με την προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

3.2.8 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσκει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης

Αναφορικά με τις δεξιότητες, γνώσεις και την εμπειρία του ενήλικα αναφορικά με την ίδρυση μίας επιχείρησης, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 2 περιπτώσεις:

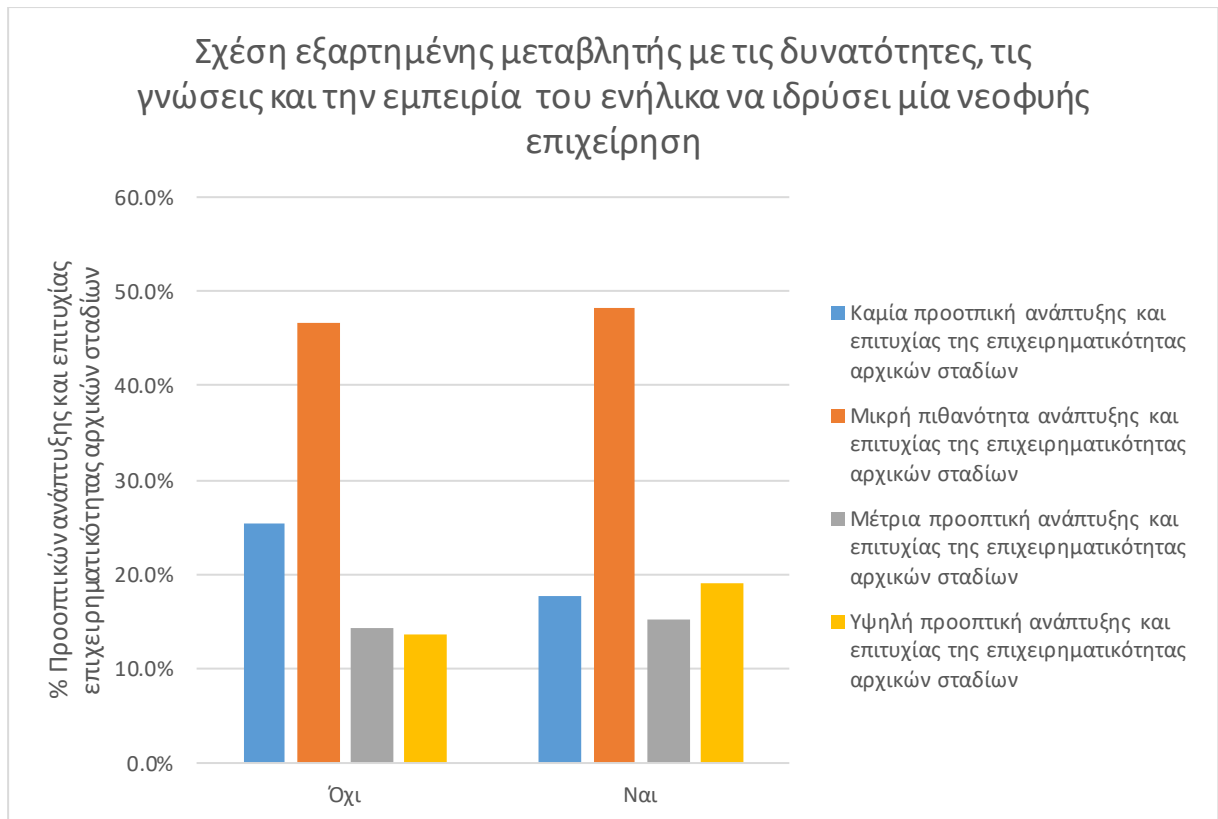
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν εκείνους που δεν διαθέτουν γνώσεις, δεξιότητες ή την εμπειρία για να ιδρύσουν μια επιχείρηση
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν εκείνους που διαθέτουν τις γνώσεις, δεξιότητες ή την εμπειρία για να ιδρύσουν μια επιχείρηση.

Πίνακας 3-17: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του ενήλικα για την ίδρυση επιχείρησης

Ενήλικες με δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία στην ίδρυση επιχειρήσεων	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Ναι	17.6%	48.3%	15.1%	19.0%
Όχι	25.5%	46.7%	14.2%	13.6%
Σύνολο (%)	18.5%	48.1%	15.0%	18.4%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2598)	481	1250	390	477

Εστιάζοντας περαιτέρω στις δεξιότητες, γνώσεις και στην εμπειρία ενός ενήλικα για την ίδρυση επιχείρησης παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από άτομα που διαθέτουν τα προσόντα αυτά (88.4%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τους παράγοντες που αναφέρθηκαν. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2=13.539$, $p<.01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha=1\%$, αφού $p<\alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του επιχειρηματία, υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .072$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μηδαμινή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-8: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει των δεξιοτήτων, γνώσεων και της εμπειρίας του ενήλικα για την ίδρυση επιχείρησης

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που δεν διαθέτουν τις δυνατότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία ώστε να ιδρύσουν μία νεοφυής επιχείρηση (25.5%). Για επιχειρήσεις με μέτριες και μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας δε φαίνεται να υπάρχει κάποια σημαντική διαφορά μεταξύ των ενηλίκων που διαθέτουν τις δυνατότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία ώστε να ιδρύσουν μία νεοφυής επιχείρηση.

Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από άτομα που διαθέτουν τις δυνατότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία ώστε να ιδρύσουν μία νεοφυής επιχείρηση, σε ποσοστό 19.0%.

Συνεπώς παρατηρείται πως όταν ο ενήλικας διαθέτει τις δυνατότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία για την ίδρυση μιας νεοφυής επιχείρησης οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων είναι υψηλότερες.

3.2.9 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση

Αναφορικά με τις δεξιότητες, το επίπεδο καινοτομίας των τεχνικών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 4 περιπτώσεις:

- Καμία καινοτομία αναφορικά με την τεχνολογία ή διαδικασία παραγωγής του προϊόντος ή της υπηρεσίας της νέας επιχείρησης
- Θεωρείται ότι οι τεχνολογίες και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, είναι νέες για την περιοχή που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση
- Θεωρείται ότι οι τεχνολογίες και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, είναι νέες για την χώρα που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση
- Θεωρείται ότι οι τεχνολογίες και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, είναι νέες στον κόσμο.

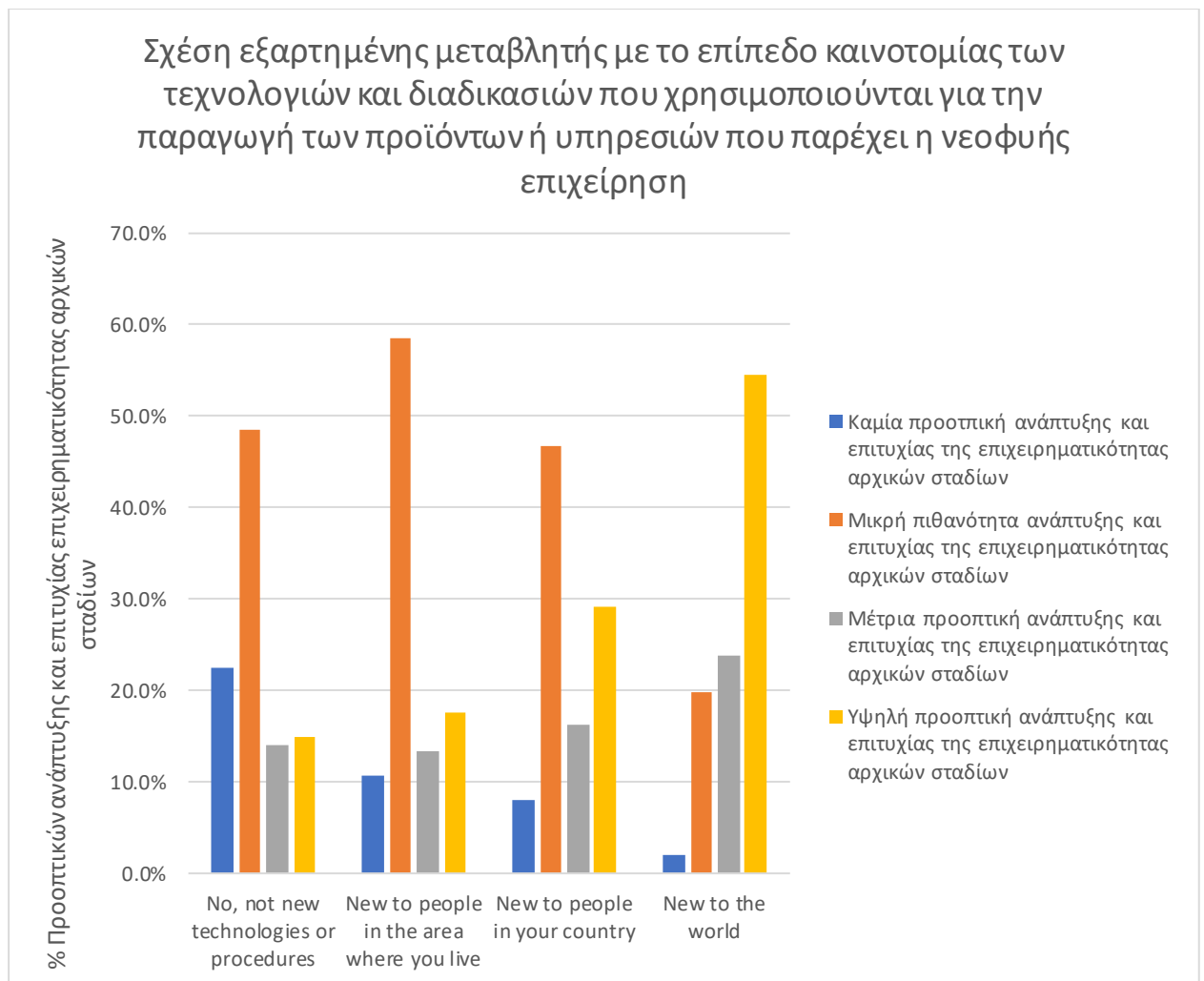
Πίνακας 3-18: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση

Επίπεδο καινοτομίας των τεχνικών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Καμία καινοτομία	22.5%	48.5%	14.1%	14.9%
Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την περιοχή που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση	10.6%	58.4%	13.4%	17.5%
Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την χώρα που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση	8.10%	46.6%	16.1%	29.1%
Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για τον κόσμο	2.00%	48.0%	23.8%	54.4%
Σύνολο (%)	18.9%	47.2%	14.7%	18.4%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2756)	520	1323	405	508

Από τα παραπάνω αποτελέσματα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως οι περισσότερες επιχειρήσεις, σε ποσοστό 47.2% έχουν μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον, είτε ακόμα και πως δε θα έχουν προοπτικές σε ποσοστό 18.9%. Στην κατηγορία που λαμβάνει το μικρότερο ποσοστό ανήκουν οι επιχειρήσεις που προβλέπεται να διαγράψουν μέτρια ανάπτυξη, συγκεντρώνοντας το 14.7%.

Εστιάζοντας περαιτέρω στον βαθμό καινοτομίας αναφορικά με τις τεχνολογίες και τις διαδικασίες της νεοφυούς επιχείρησης παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από επιχειρήσεις που δεν είναι καινοτόμες ως προς τις τεχνολογίες και διαδικασίες τους (75.0%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τον βαθμό καινοτομίας των τεχνολογιών και των διαδικασιών της νεοφυούς επιχείρησης. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2=234.958$, $p<.01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha=1\%$, αφού $p<\alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η επίδραση του βαθμού καινοτομίας των τεχνολογιών και των διαδικασιών της νεοφυούς επιχείρησης, υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .169$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μέτριου επιπέδου. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-9: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από επιχειρήσεις που δεν εισάγουν νέες τεχνολογίες ή διαδικασίες στην παραγωγική τους διαδικασία (22.5%). Για επιχειρήσεις με μέτριες και μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας δε φαίνεται να παρατηρείται κάποια τάση ως προς το επίπεδο καινοτομίας συναρτήσει των προοπτικών ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από επιχειρήσεις που εισάγουν τεχνολογίες ή διαδικασίες στην παραγωγική τους διαδικασία που είναι νέες για τον κόσμο, σε ποσοστό 54.4%.

Συνεπώς παρατηρείται πως όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα για το οποίο οι διαδικασίες και τεχνολογίες παραγωγικής διαδικασίας της επιχείρησης θεωρούνται νέες στον κόσμο, τόσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

3.2.10 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία

Αναφορικά με την δυσκολία αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 3 περιπτώσεις:

- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό που δεν θεωρούνται δημιουργικοί
- Οι ενήλικες που ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό για τον οποίο επικρατεί ουδέτερη άποψη περί της δημιουργικότητάς τους
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό που θεωρούνται δημιουργικοί

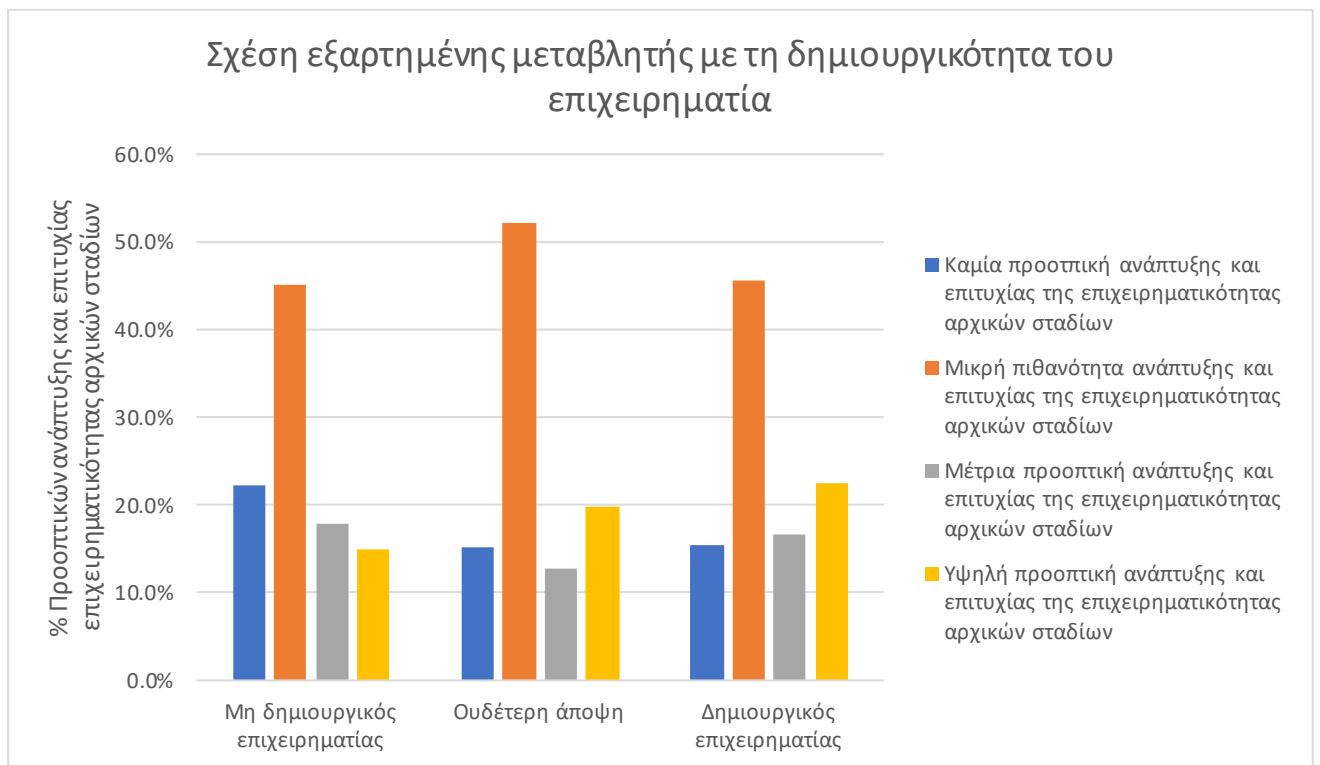
Πίνακας 3-19: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία

Δημιουργικότητα επιχειρηματία	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Δημιουργικός επιχειρηματίας	15.4%	45.7%	16.6%	22.4%
Ουδέτερη άποψη	15.2%	52.2%	12.8%	19.7%
Μη δημιουργικός επιχειρηματίας	22.2%	45.0%	17.8%	15.0%
Σύνολο (%)	16.2%	46.9%	16.0%	21.0%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=1484)	240	696	237	311

Εστιάζοντας περαιτέρω στη δημιουργικότητα του επιχειρηματία παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από δημιουργικούς επιχειρηματίες (68.4%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με τη δημιουργικότητα του επιχειρηματία. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 13.461$, $p < .05$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 5\%$, αφού $p < \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης της δημιουργικότητας του επιχειρηματία υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .067$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μικρή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας

σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-10: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της δημιουργικότητας του επιχειρηματία

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από μη δημιουργικούς επιχειρηματίες (22.2%). Για επιχειρήσεις με μέτριες και μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας δε φαίνεται να παρατηρείται κάποια τάση ως προς τη δημιουργικότητα του επιχειρηματία συναρτήσει των προοπτικών ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Αντίθετα, οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από δημιουργικούς επιχειρηματίες, σε ποσοστό 22.4%.

Συνεπώς παρατηρείται πως όσο πιο δημιουργικός είναι ο επιχειρηματίας, τόσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

3.2.11 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων

Αναφορικά με τον επιχειρηματικό κλάδο στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 4 περιπτώσεις:

- Η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων εντάσσεται στον τομέα των εξορύξεων, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας,
- Η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων εντάσσεται στον μετασχηματιστικό τομέα συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης και των μεταφορών,
- Η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων εντάσσεται στον κλάδο παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών υπηρεσιών και τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας,
- Η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων εντάσσεται στον κλάδο των καταναλωτικών επιχειρήσεων, όπως δηλαδή λιανικού εμπορίου, εστίασης, τροφοδοσίας και προσωπικών υπηρεσιών όπως για παράδειγμα κομμωτήρια κ.ο.κ.

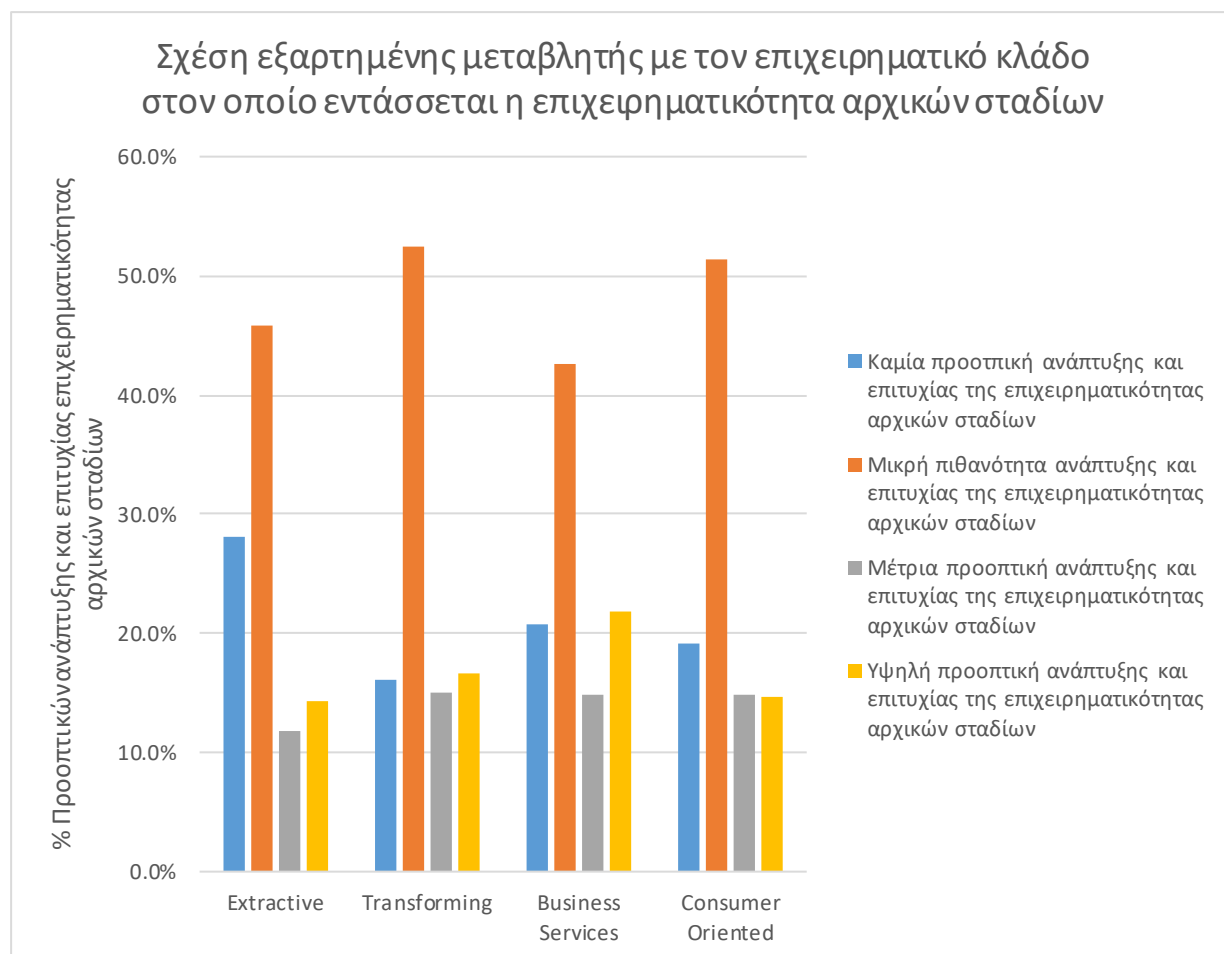
Πίνακας 3-20: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων

Επιχειρηματικός κλάδος επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Εξόρυξη	28.1%	45.8%	11.8%	14.4%
Μετασχηματιστικός κλάδος	16.0%	52.5%	14.9%	16.6%
Παροχή επιχειρηματικών υπηρεσιών	20.7%	42.6%	14.9%	21.9%
Καταναλωτικός κλάδος	19.1%	51.3%	14.9%	14.7%
Σύνολο (%)	19.5%	48.4%	14.7%	17.3%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2756)	520	1292	393	462

Εστιάζοντας περαιτέρω στον επιχειρηματικό κλάδο της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από επιχειρήσεις που εντάσσονται στον καταναλωτικό κλάδο (42.0%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με τον κλάδο που εντάσσεται η επιχείρηση. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 13.461$, $p < .05$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, αφού $p < \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του επιχειρηματικού κλάδου υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .068$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μικρή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την

κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-11: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίο εντάσσεται η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από επιχειρήσεις που υπάγονται στον κλάδο των εξορύξεων (28.1%) με επόμενες τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και αυτές που υπάγονται στον κλάδο του καταναλωτισμού.

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών φαίνεται να έχουν τις πιο υψηλές προοπτικές ανάπτυξης, σε ποσοστό 21.9%.

Συνεπώς παρατηρείται πως επιχειρήσεις που εντάσσονται στον κλάδο της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας, ενώ αυτές που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της εξόρυξης και γεωργίας τείνουν να μην έχουν καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας.

3.2.12 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης

Αναφορικά με το επίπεδο της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 2 περιπτώσεις:

- Μηδαμινό προς χαμηλό επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης,
- Μέτριο προς υψηλό επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης.

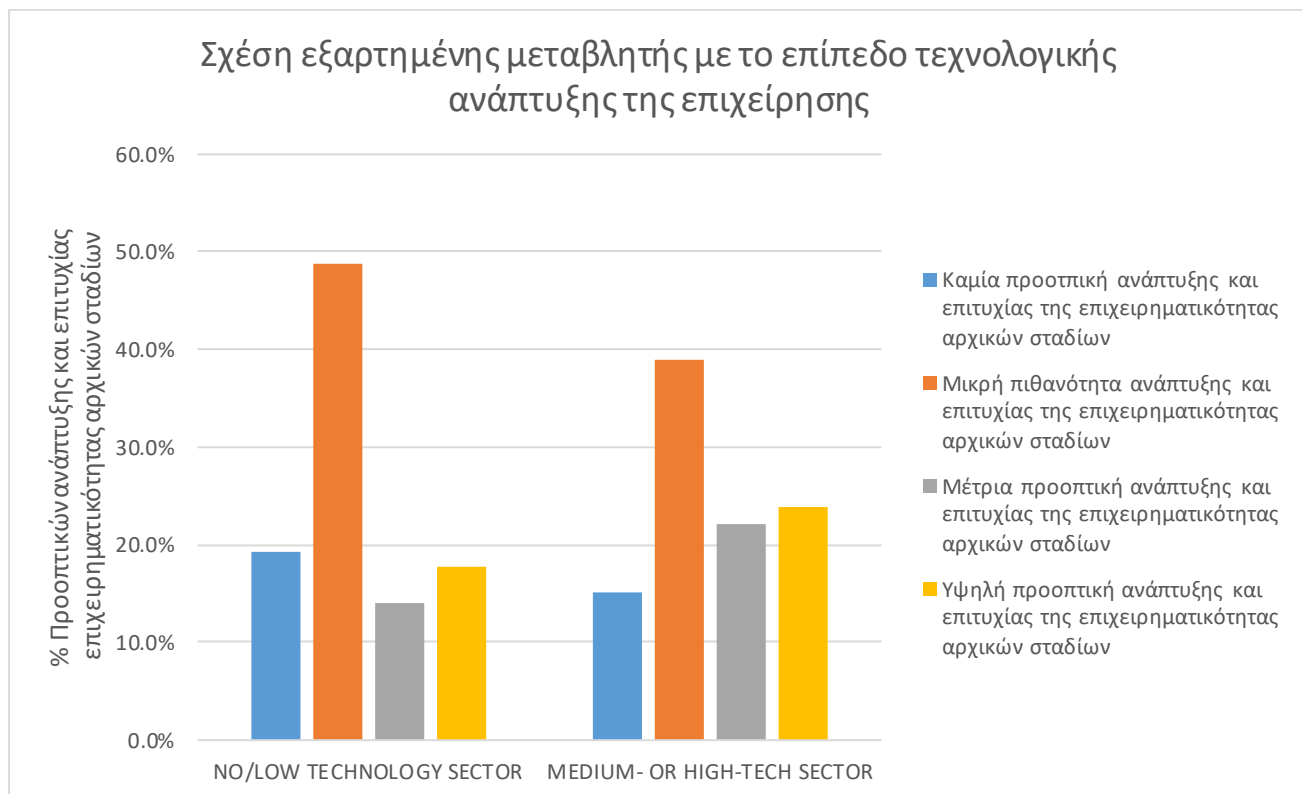
Πίνακας 3-21: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης

Επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Μηδαμινό προς χαμηλό επίπεδο	19.4%	48.7%	14.1%	17.7%
Μέτριο προς υψηλό επίπεδο	15.1%	38.9%	22.2%	23.8%
Σύνολο (%)	19.0%	47.8%	14.9%	18.3%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2799)	532	1339	416	512

Εστιάζοντας περαιτέρω στο επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από επιχειρήσεις με μηδαμινά ή χαμηλά επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης (91.0%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με το επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 21.585$, $p < .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$, αφού $p < \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του επιπέδου

τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .088$ από τον οποίο προκύπτει πως η συνάφεια της σχέσης είναι μεγάλη. Επειδή ο έλεγχος χ_2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-12: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του επιπέδου της τεχνολογικής ανάπτυξης της επιχείρησης

Οι κατανομές της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων που φαίνεται να μην έχουν προοπτικές ανάπτυξης αντιπροσωπεύονται κυρίως από επιχειρήσεις που διαθέτουν χαμηλό επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης (19.4%) ενώ σημαντική είναι η διαφορά και για τις επιχειρήσεις με μικρές πιθανότητες ανάπτυξης και επιτυχίας. Πιο συγκεκριμένα γι' αυτές φαίνεται να αντιπροσωπεύονται από επιχειρήσεις με χαμηλό επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης (48.7%).

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν υψηλά επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης φαίνεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης, σε ποσοστό 23.8% και μέτριες προοπτικές ανάπτυξης (22.2%).

Συνεπώς παρατηρείται πως επιχειρήσεις με μέτρια προς υψηλά επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης, έχουν μέτριες ή υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας, ενώ αυτές με καμία ή μικρή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας φαίνεται να είναι αυτές που δεν είναι τεχνολογικά ανεπτυγμένες.

3.2.13 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει των κινήτρων του επιχειρηματία

Όπως αναφέρεται και στο Κεφάλαιο 2 λαμβάνονται υπόψη δύο τύποι επιχειρηματιών, εκείνοι που ιδρύουν μία επιχείρηση διότι «έλκονται» από το επιχειρηματικό εγχείρημα, με στόχο τους την πραγματοποίηση μίας επιχειρηματικής ιδέας. Ο δεύτερος τύπος είναι εκείνοι που «ωθούνται» σε επιχειρηματικές δραστηριότητες από εξωγενείς, κυρίως δυσμενείς, παράγοντες, με αποτέλεσμα να ιδρύουν μία νέα επιχείρηση λόγω έλλειψης καλύτερων εναλλακτικών απασχόλησης. Συνεπώς θα εξεταστεί παρακάτω η επίδραση των κινήτρων των 2 τύπων επιχειρηματιών στην μετέπειτα ανάπτυξη και επιτυχία της επιχείρησης.

3.2.13.1 Προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησης συναρτήσει του κινήτρου περί υλοποίηση μιας επιχειρηματικής ιδέας

Στην υποενότητα αυτή θα εξεταστεί η επίδραση που έχει το κίνητρο του επιχειρηματία για ίδρυσης μιας επιχείρησης, ως προς την μετέπειτα ανάπτυξη και προοπτική της επιχείρησης αυτής. Συγκεκριμένα, δύο είναι οι τύποι κινήτρων που υπάγονται στην κατηγορία των επιχειρηματιών που έχουν ως πρωταρχικό στόχο τους την υλοποίηση μίας επιχειρηματικής ιδέας μέσω της ίδρυσης μιας νέας επιχείρησης:

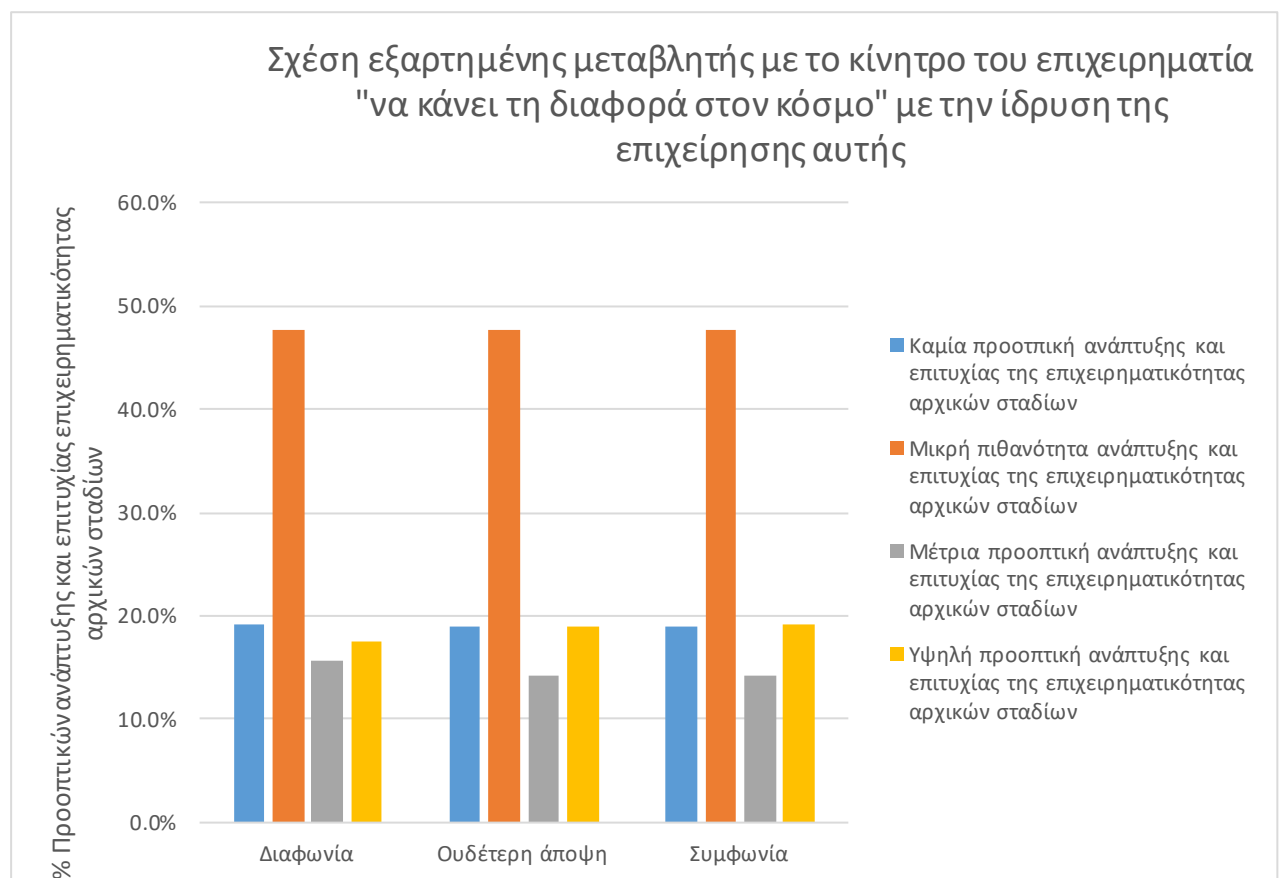
- Κίνητρο 1: ίδρυση επιχείρησης με σκοπό να κάνει τη διαφορά στον κόσμο,
- Κίνητρο 2: ίδρυση επιχείρησης με σκοπό την απόκτηση πλούτου και υψηλού μισθού.

Πίνακας 3-22: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να κάνει τη διαφορά στον κόσμο

Κίνητρο 1 για την ίδρυση επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Διαφωνία	19.2%	47.6%	15.7%	17.5%
Ουδέτερη άποψη	19.0%	47.8%	14.3%	19.0%
Συμφωνία	18.9%	47.6%	14.2%	19.2%
Σύνολο (%)	19.1%	47.6%	14.9%	18.4%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2760)	526	1314	412	508

Εστιάζοντας περαιτέρω στο κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης που θα επιφέρει τη διαφορά στον κόσμο, κάνουμε την υπόθεση H0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας

της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με το κίνητρο για την ίδρυση της επιχείρησης. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 2.045$, $p > .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ ούτε $\alpha = 5\%$, αφού $p > \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του κινήτρου αυτού υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .019$ από τον οποίο προκύπτει πως δεν υπάρχει κάποια συνάφεια στη σχέση αυτή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-13: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να κάνει τη διαφορά στον κόσμο

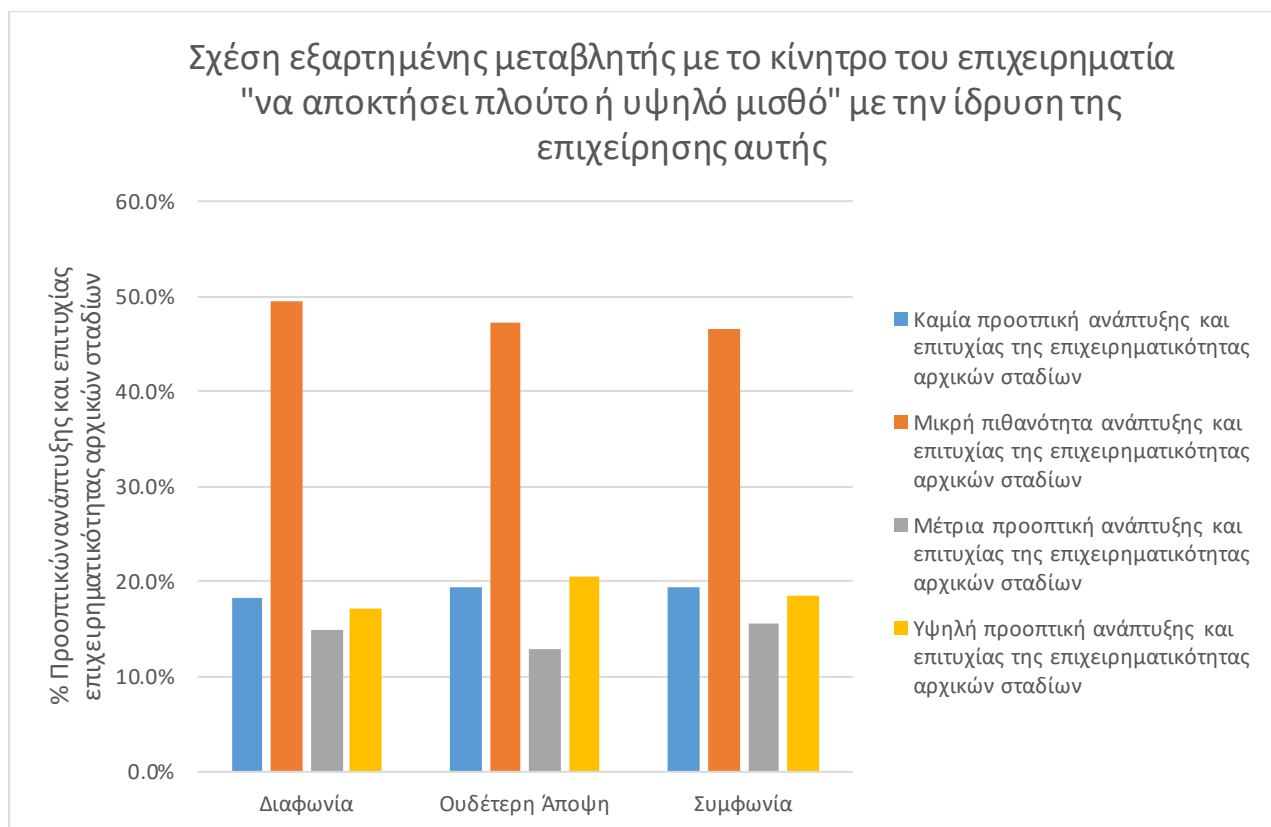
Όπως αναμενόταν από τα παραπάνω αποτελέσματα, δεν υπάρχει καμία τάση που να συνδέει το κίνητρο του επιχειρηματία για να κάνει τη διαφορά στον κόσμο με την ίδρυση μιας επιχείρησης με την προοπτική αυτής στο μέλλον.

Συνεπώς δεν παρατηρείται καμία συσχέτιση μεταξύ του κινήτρου του επιχειρηματία στο να κάνει τη διαφορά στον κόσμο μέσω της ίδρυσης μιας επιχείρησης και της ανάπτυξης και προοπτικής αυτής μετέπειτα.

Πίνακας 3-23: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό να αποκτήσει πλούτο ή υψηλό εισόδημα

Κίνητρο 2 για την ίδρυση επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Διαφωνία	18.2%	49.6%	14.9%	17.3%
Ουδέτερη άποψη	19.4%	47.1%	13.0%	20.5%
Συμφωνία	19.4%	46.5%	15.6%	18.5%
Σύνολο (%)	19.0%	47.8%	14.9%	18.3%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2774)	526	1325	414	509

Εστιάζοντας περαιτέρω στο κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος, κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με το κίνητρο αυτό. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 5.141$, $p > .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ ούτε $\alpha = 5\%$, αφού $p > \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του κινήτρου αυτού υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .03$ από τον οποίο προκύπτει πως δεν υπάρχει κάποια συνάφεια στη σχέση αυτή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-14: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος

Το μόνο που μπορεί να παρατηρηθεί από το παραπάνω διάγραμμα είναι πως όταν δεν υπάρχει το κίνητρο για απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος (δηλαδή διαφωνία 49.6% - συμφωνία 46.5%), οδηγεί τις επιχειρήσεις σε χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον.

Όπως αναμενόταν από τα αποτελέσματα της μελέτης X_2 , δεν παρατηρείται κάποια τάση που να συνδέει το κίνητρο ίδρυσης μια επιχείρησης για απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος με την προοπτική ανάπτυξης αυτής στο μέλλον.

Συνεπώς δεν παρατηρείται καμία συσχέτιση μεταξύ του κινήτρου του επιχειρηματία για απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος μέσω της ίδρυσης μιας επιχείρησης και της ανάπτυξης και προοπτικής αυτής μετέπειτα.

3.2.13.2 Προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησης συναρτήσει του κινήτρου της ανάγκης για την ίδρυση επιχείρησης

Στην υποενοότητα αυτή θα εξεταστεί η επίδραση που έχει το κίνητρο του επιχειρηματία για ίδρυση μιας επιχείρησης, ως προς την μετέπειτα προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης αυτής. Συγκεκριμένα, δύο είναι οι τύποι κινήτρων που υπάγονται στην κατηγορία των επιχειρηματιών που οδηγούνται στην ίδρυση μιας νέας επιχείρησης λόγω έλλειψης καλύτερων εναλλακτικών απασχόλησης:

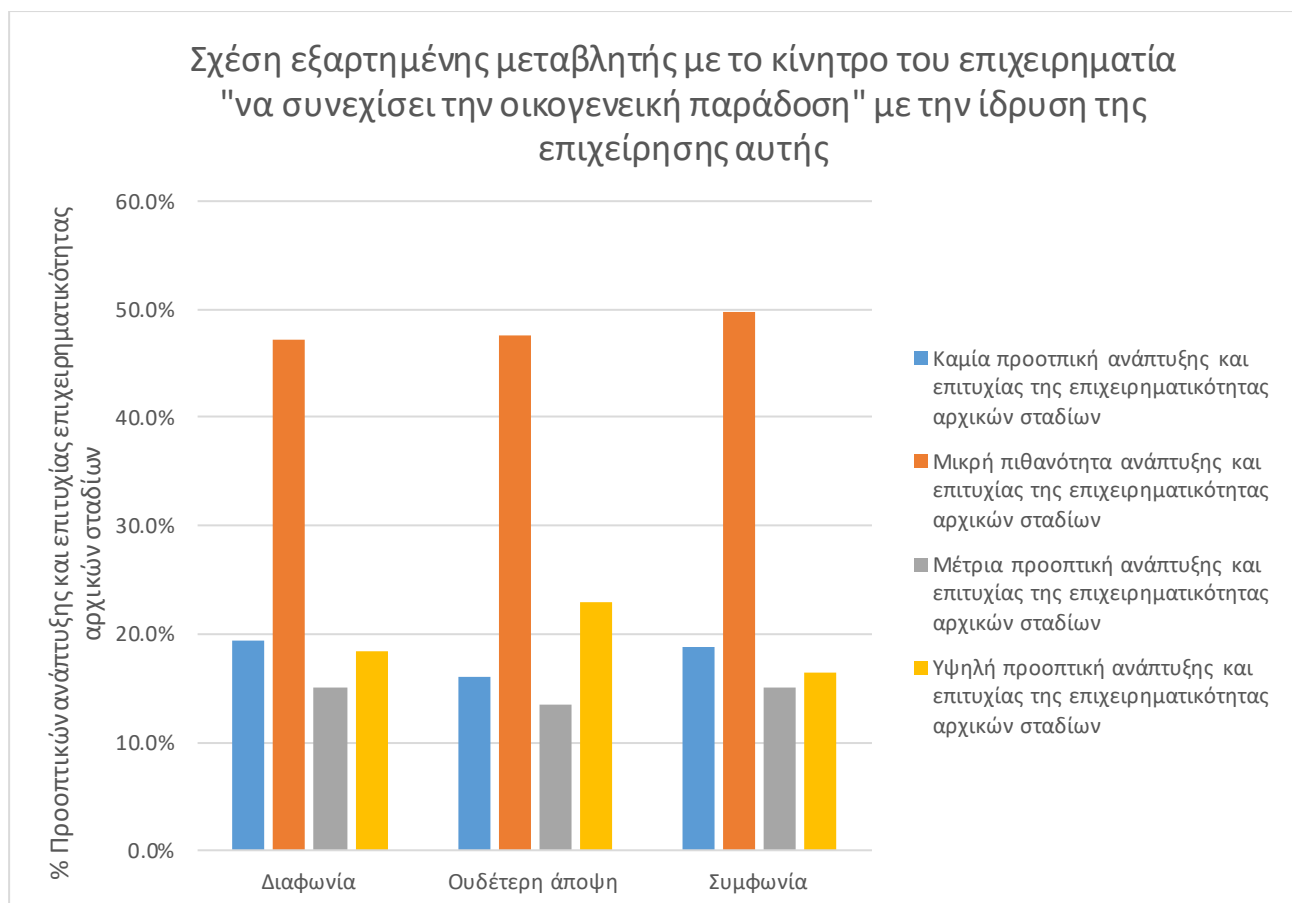
- Κίνητρο 3: ίδρυση επιχείρησης με σκοπό να συνεχίσει μια οικογενειακή παράδοση,

- Κίνητρο 4: ίδρυση επιχείρησης με αυτοσκοπό την καθημερινή οικονομική επιβίωση.

Πίνακας 3-24: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης

Κίνητρο 3 για την ίδρυση επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Διαφωνία	19.4%	47.2%	15.1%	18.3%
Ουδέτερη άποψη	16.0%	47.6%	13.4%	22.9%
Συμφωνία	18.8%	49.8%	15.1%	16.4%
Σύνολο (%)	19.0%	47.9%	14.9%	18.2%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2771)	526	1326	414	505

Εστιάζοντας περαιτέρω στο κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης, κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με το κίνητρο αυτό. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 6.543$, $p > .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ ούτε $\alpha = 5\%$, αφού $p > \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του κινήτρου αυτού υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .034$ από τον οποίο προκύπτει πως δεν υπάρχει κάποια συνάφεια στη σχέση αυτή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-15: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει του κινήτρου ίδρυσης επιχείρησης με σκοπό την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης

Το μόνο που μπορεί να παρατηρηθεί από το παραπάνω διάγραμμα είναι πως όταν υπάρχει το κίνητρο για συνέχιση της οικογενειακής παράδοσης (δηλαδή διαφωνία 47.2% - συμφωνία 49.8%), οδηγεί τις επιχειρήσεις σε χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον. Στα ίδια πλαίσια,

Όπως αναμενόταν από τα αποτελέσματα της μελέτης χ_2 , δεν παρατηρείται κάποια τάση που να συνδέει το κίνητρο ίδρυσης μια επιχείρησης για συνέχιση μιας οικογενειακής παράδοσης με την προοπτική αυτής στο μέλλον.

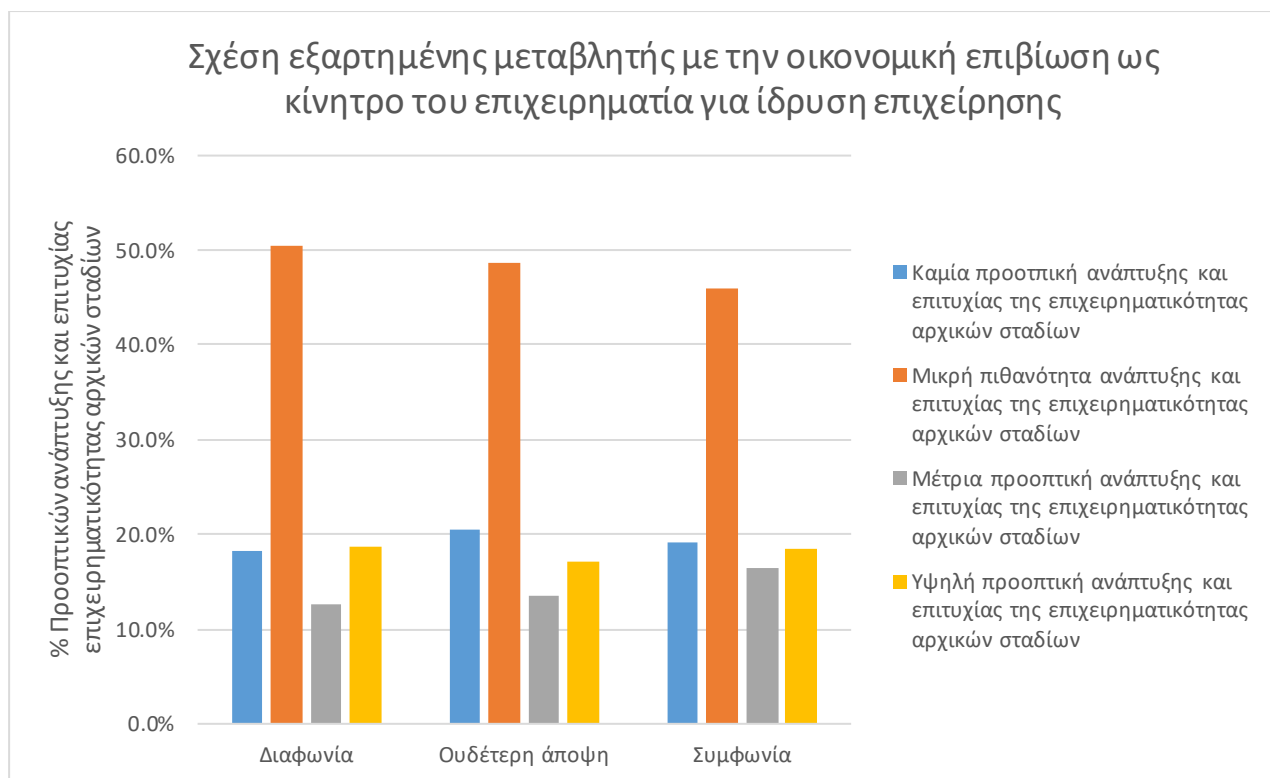
Συνεπώς δεν παρατηρείται καμία συσχέτιση μεταξύ του κινήτρου του επιχειρηματία για συνέχιση οικογενειακής παράδοσης μέσω της ίδρυσης μιας επιχείρησης και της ανάπτυξης και προοπτικής αυτής μετέπειτα.

Πίνακας 3-25: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της οικονομικής επιβίωσης ως κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης

Κίνητρο 4 για την ίδρυση επιχείρησης	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας

	της επιχείρησης	της επιχείρησης	της επιχείρησης	της επιχείρησης
Διαφωνία	18.4%	50.4%	12.5%	18.7%
Ουδέτερη άποψη	20.6%	48.6%	13.5%	17.2%
Συμφωνία	19.2%	46.0%	16.4%	18.4%
Σύνολο (%)	19.1%	47.7%	14.9%	18.4%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2783)	531	1327	414	511

Εστιάζοντας περαιτέρω στο κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης με αυτοσκοπό την οικονομική επιβίωση, κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με το κίνητρο αυτό. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 9.301$, $p > .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ ούτε $\alpha = 5\%$, αφού $p > \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του κινήτρου αυτού υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .041$ από τον οποίο προκύπτει πως δεν υπάρχει κάποια συνάφεια στη σχέση αυτή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-16: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της οικονομικής επιβίωσης ως κίνητρο ίδρυσης επιχείρησης

Το μόνο που μπορεί να παρατηρηθεί από το παραπάνω διάγραμμα είναι πως όταν ο αυτοσκοπός της ίδρυσης επιχείρησης είναι η οικονομική επιβίωση του επιχειρηματία, (δηλαδή διαφωνία 12.5% - συμφωνία 16.4%), η εκάστοτε επιχείρηση τείνει να έχει μέτριες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον. Στα ίδια πλαίσια,

Όπως αναμενόταν από τα αποτελέσματα της μελέτης χ_2 , δεν παρατηρείται κάποια τάση που να συνδέει την οικονομική επιβίωση ως το κίνητρο ίδρυσης μιας επιχείρησης με την προοπτική αυτής στο μέλλον.

Συνεπώς δεν παρατηρείται καμία συσχέτιση μεταξύ της οικονομικής επιβίωσης ως το κίνητρο ίδρυσης μιας επιχείρησης και της ανάπτυξης και προοπτικής αυτής μετέπειτα.

3.2.13.3 Προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησης συναρτήσει των κινήτρων του επιχειρηματία

Γενικά παρατηρείται πως από τα 4 κίνητρα που λαμβάνονται υπόψη στην έρευνα, φαίνεται οι περισσότεροι ερωτώμενοι να δρουν σύμφωνα με τα εξής κίνητρα:

- 57.4% ιδρύει επιχείρηση έχοντας σαν κίνητρο την οικονομική επιβίωση,
- 44.7% ιδρύει επιχείρηση έχοντας σαν κίνητρο την απόκτηση πλούτου ή υψηλού εισοδήματος,
- 39.2% ιδρύει επιχείρηση έχοντας σαν κίνητρο το να κάνει τη διαφορά στον κόσμο, με την επιχείρηση αυτή,

- 24.9% ιδρύει επιχείρηση έχοντας σαν κίνητρο την συνέχιση οικογενειακής παράδοσης.

3.2.14 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ξεκινήσει μια νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια

Αναφορικά με την κοινωνική δικτύωση του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 4 περιπτώσεις:

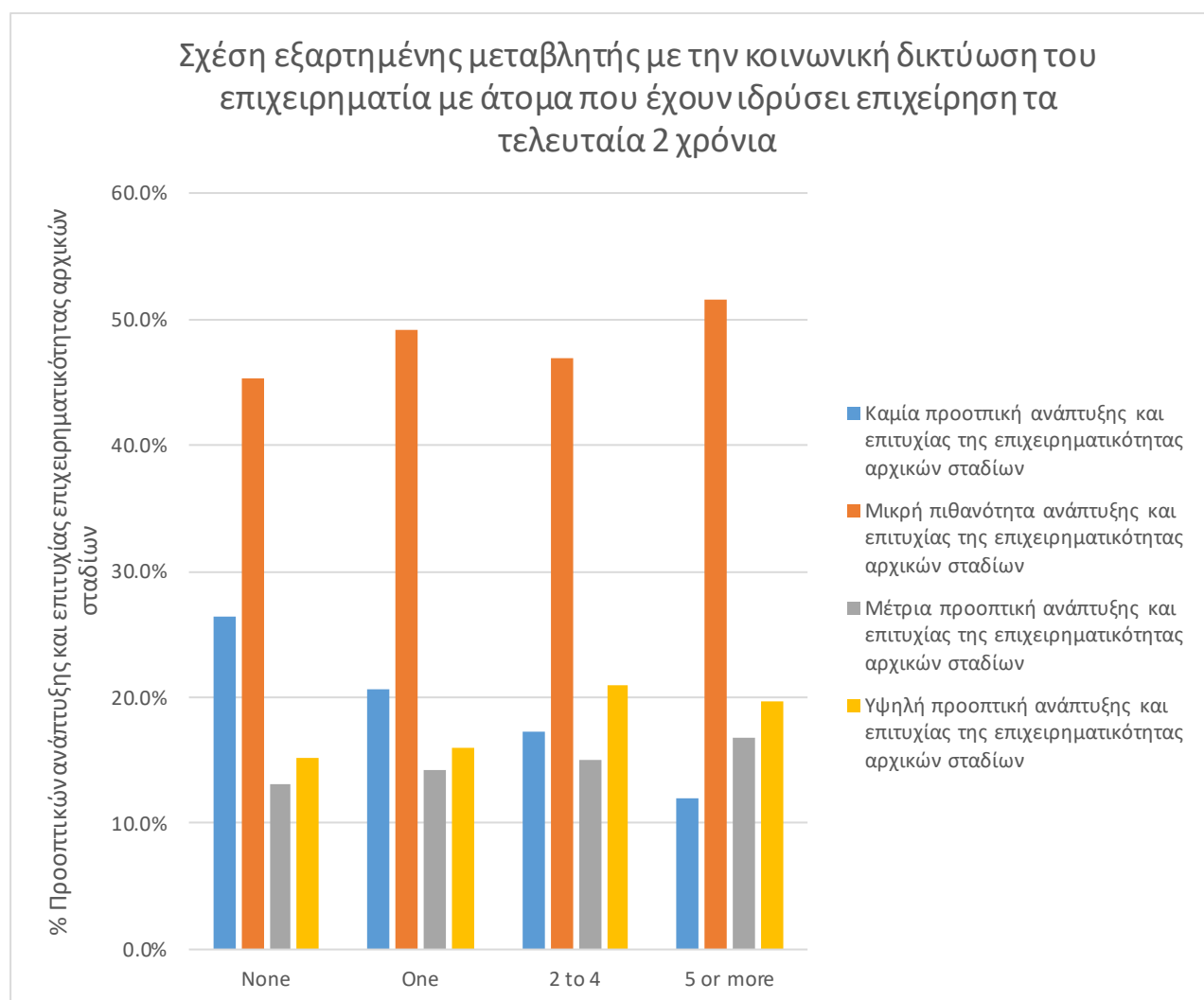
- Καμία γνωριμία με άτομα που να έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια,
- Γνωριμία με 1 άτομο που να έχει ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια,
- Γνωριμία με 2-4 άτομα που να έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια,
- Γνωριμία με 5 ή παραπάνω άτομα που να έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια.

Πίνακας 3-26: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της κοινωνικής δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια

Κοινωνική δικτύωση του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Καμία γνωριμία	26.3%	45.3%	13.2%	15.2%
1 άτομο	20.6%	49.1%	14.3%	16.0%
2-4 άτομα	17.2%	46.9%	15.0%	20.9%
5 ή παραπάνω άτομα	12.0%	51.5%	16.8%	19.7%
Σύνολο (%)	18.9%	47.9%	14.8%	18.4%
Σύνολο παρατηρήσεων (N=2776)	524	1330	411	511

Εστιάζοντας περαιτέρω στην κοινωνική δικτύωση του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από επιχειρηματίες που γνωρίζουν 2-4 άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (37.0%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με τον παράγοντα αυτό. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 51.233$, $p < .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ αφού $p < \alpha$. Προκειμένου να εξεταστεί η ένταση της επίδρασης του κινήτρου αυτού υπολογίζεται ο δείκτης Cramer's $V = .078$ από τον οποίο προκύπτει πως υπάρχει μικρή συνάφεια στη σχέση αυτή. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-17: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της κοινωνικής δικτύωσης του επιχειρηματία με άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρείται πως επιχειρηματίες που γνωρίζουν 2-4 (20.9%) ή 5 και παραπάνω (19.7%) άτομα που έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια, τείνουν να ιδρύουν επιχείρηση που προβλέπεται να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης.

Αντίθετα επιχειρηματίες που δεν γνωρίζουν άτομα που να έχουν ιδρύσει νέα επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (26.3%), τείνουν να ιδρύουν επιχείρηση η οποία όμως φαίνεται να μην έχει προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας στο μέλλον.

Συνεπώς, αν και φαίνεται να υπάρχει μια αναλογική τάση μεταξύ της κοινωνικής δικτύωσης με άτομα που ίδρυσαν επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια και της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης, κάτι τέτοιο δεν ισχύει για την επιχειρηματικότητα με μικρή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας.

3.2.15 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του κατά πόσο οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του

Αναφορικά με τις αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας και αν αυτές σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας, γίνεται η εξής κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο APS του GEM. Ουσιαστικά λαμβάνονται υπόψη 3 περιπτώσεις:

- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι διαφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό που λαμβάνουν αποφάσεις χωρίς αυτές να σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας
- Οι ενήλικες που ούτε διαφωνούν ούτε συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό για τον οποίο επικρατεί ουδέτερη άποψη περί της λήψης αποφάσεων και κατά πόσο αυτές επηρεάζονται από κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας,
- Οι ενήλικες που απάντησαν ότι συμφωνούν, αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό που λαμβάνουν αποφάσεις οι οποίες σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας.

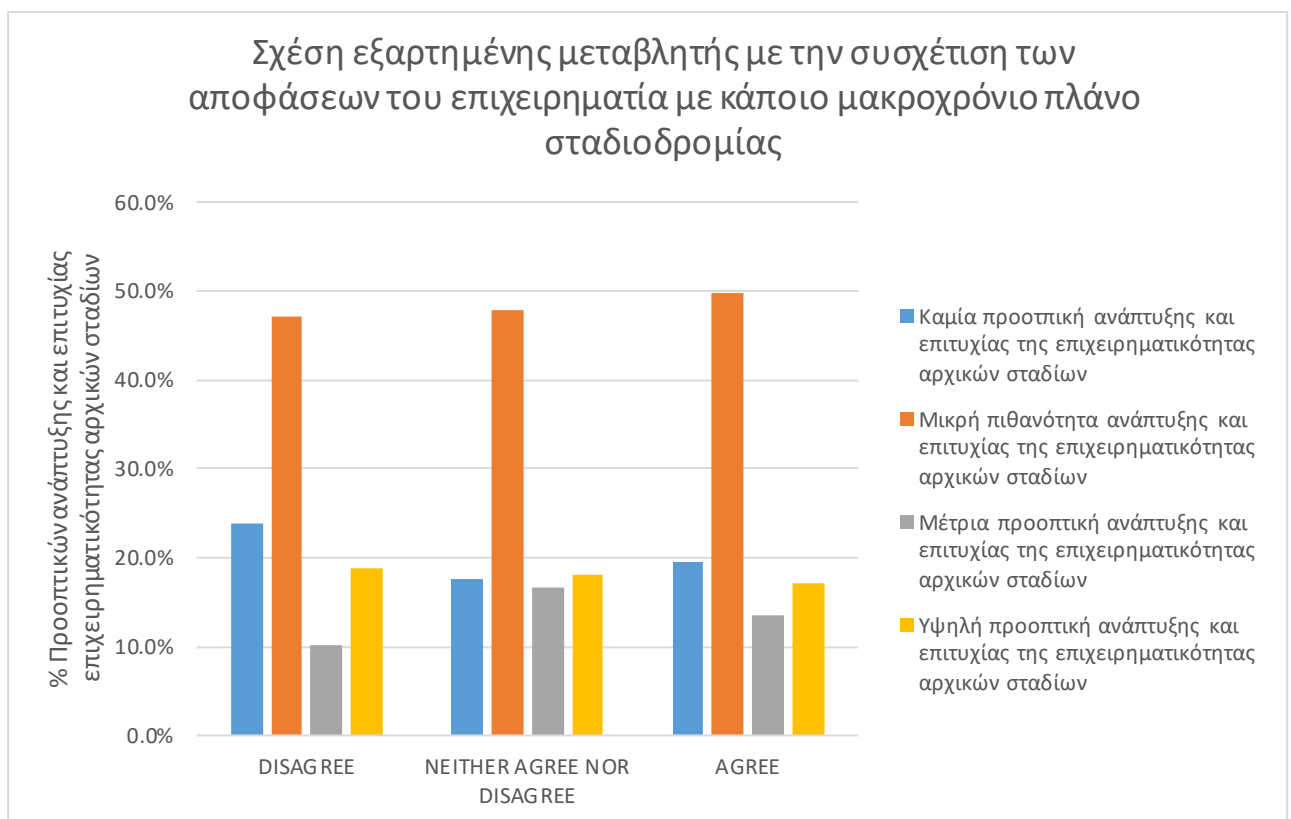
Πίνακας 3-27: Προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της συσχέτισης των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας

Αποφάσεις του επιχειρηματία σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας	Καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μικρή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Μέτρια πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	Υψηλή πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης
Διαφωνία	23.8%	47.2%	10.1%	18.9%
Ουδέτερη άποψη	17.6%	47.7%	16.6%	18.1%
Συμφωνία	19.6%	49.8%	13.4%	17.2%
Σύνολο (%)	20.2%	49.0%	13.2%	17.6%

Σύνολο παρατηρήσεων (N=1572)	317	771	207	277
-------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Εστιάζοντας περαιτέρω στην συσχέτιση των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας, παρατηρείται πως το δείγμα που μελετάται αποτελείται κυρίως από επιχειρηματίες που λαμβάνουν αποφάσεις οι οποίες σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας (67.8%).

Κάνουμε την υπόθεση H_0 πως οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν διαφέρουν σημαντικά με τον παράγοντα αυτό. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα της αρχικής υπόθεσης, διεξάγεται έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 , από τον οποίο προκύπτει ότι $\chi^2 = 7.652$, $p > .01$. Έτσι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν είναι στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο $\alpha = 1\%$ αφού $p < \alpha$. Επειδή ο έλεγχος χ^2 δεν καταδεικνύει την κατεύθυνση μιας σχέσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν γραφικά τα αποτελέσματα. Έτσι, προκύπτει το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 3-18: Απεικόνιση της συσχέτισης προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει της συσχέτισης των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας

Το μόνο που είναι άξιο να σημειωθεί στο διάγραμμα αυτό είναι ότι οι επιχειρηματίες που δεν λαμβάνουν αποφάσεις σύμφωνα με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας,

φαίνεται να είναι αυτοί που δε τείνουν να πετυχαίνουν την ανάπτυξη της επιχείρησής τους κατά 23.8%.

Συνεπώς δεν παρατηρείται κάποια συγκεκριμένη τάση μεταξύ των προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων με τη συσχέτιση των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας, όπως επιβεβαιώνεται και από την ανάλυση Χ².

Σημαντικό είναι να σημειωθεί στο σημείο αυτό πως η μεταβλητή αυτή απαντήθηκε από επιχειρηματίες οι οποίοι βρίσκονται σε συγκεκριμένες χώρες του δείγματος και όχι από όλες όπως φαίνεται στον Πίνακα 3-28.

Πίνακας 3-28: Δημογραφική κατανομή της μεταβλητής που αφορά τη συσχέτιση των αποφάσεων του επιχειρηματία με κάποιο μακροχρόνιο πλάνο σταδιοδρομίας

Vision_new	Χώρα								
	Αυστρία	Κροατία	Κύπρος	Ελλάδα	Λετονία	Νορβηγία	Πολωνία	Ισπανία	Ελβετία
Διαφωνία	16.3%	10.1%	9.1%	7.1%	11.3%	9.6%	7.6%	16.9%	12.1%
Ουδέτερη άποψη	24.4%	12.2%	6.1%	4.7%	10.4%	14.0%	12.2%	7.9%	8.2%
Συμφωνία	10.4%	13.0%	8.8%	10.4%	13.4%	5.6%	13.6%	19.6%	5.2%
Σύνολο	13.5%	12.3%	8.5%	9.0%	12.5%	7.6%	12.2%	17.4%	7.0%

3.2.16 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει του δείκτη οικονομικής ανάπτυξης της χώρας (ποσοστό ΑΕΠ)

Πίνακας 3-29: Δείκτης οικονομικής ανάπτυξης (ΑΕΠ) ανά χώρα

Χώρα	ΑΕΠ (%)
Ισπανία	-11.33
Αγγλία	-11.03
Κύπρος	-4.37
Ελλάδα	-9.00
Ιταλία	-8.98
Κροατία	-8.58
Αυστρία	-6.45
Σλοβενία	-4.32
Ολλανδία	-3.89
Γερμανία	-3.70
Σλοβακία	-3.34
Ρωσία	-2.65
Ελβετία	-2.38
Σουηδία	-2.20

Πολωνία	-2.17
Νορβηγία	-2.02
Λουξεμβούργο	-1.28
Σλοβενία	-0.80

Οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν επίσης την οικονομική ανάπτυξη για να περιγράψουν την κατάσταση και τις επιδόσεις της οικονομίας, μετρώντας το ΑΕΠ. Το ΑΕΠ λαμβάνει υπόψη ένα πλήθος παραγόντων για να προσδιορίσει την πορεία της συνολικής οικονομίας. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν την ιδιωτική κατανάλωση, τις ακαθάριστες επενδύσεις, τις κρατικές δαπάνες και τις καθαρές εξαγωγές. Όταν μια οικονομία αναπτύσσεται, αυτό αποτελεί ένδειξη ευημερίας και επέκτασης. Θετικό ΑΕΠ σημαίνει αύξηση της προσφοράς χρήματος, της οικονομικής παραγωγής και της παραγωγικότητας της οικονομίας. Μια οικονομία με αρνητικό ΑΕΠ έχει φθίνουσα αύξηση των μισθών και συνολική συρρίκνωση της προσφοράς χρήματος. Οι οικονομολόγοι μεταφράζουν την φθίνουσα οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας ως προάγγελο ύφεσης. Στη περίπτωση της μελέτης αυτής, που έγινε για τα δεδομένα του 2020, οι αρνητικές τιμές του ΑΕΠ οφείλονται στην κρίση της πανδημίας του COVID.

Από τον Πίνακα 3-29, παρατηρείται πως η Αγγλία και η Ισπανία είναι οι δύο χώρες που σημειώνουν τη μικρότερη τιμή ΑΕΠ, ενώ η Νορβηγία και το Λουξεμβούργο είναι αυτές ε τη μεγαλύτερη ανάπτυξη ακόμα και υπό τις επικροτούμενες συνθήκες στις εποχές COVID.

3.2.17 Προοπτικές ανάπτυξης επιχείρησης συναρτήσει της φορολογίας της χώρας

Πίνακας 3-30: Φορολογία ανά χώρα

Χώρα	Φορολογία (%)
Ισπανία	13.58
Αγγλία	24.74
Κύπρος	22.42
Ελλάδα	24.74
Ιταλία	24.76
Κροατία	18.64
Αυστρία	24.41
Σλοβενία	16.89
Ολλανδία	24.37
Γερμανία	10.56
Σλοβακία	18.64
Ρωσία	10.80
Ελβετία	9.37
Σουηδία	21.90
Πολωνία	26.73

Νορβηγία	17.48
Λουξεμβούργο	21.25
Σλοβενία	25.13

Στον Πίνακα 3-30, φαίνονται τα στοιχεία αναφορικά με το φορολογικό καθεστώς των χωρών του δείγματος. Ο παράγοντας της φορολογίας, όπως αναλύθηκε και στο Κεφάλαιο 2 (θεωρητικό κομμάτι), παίζει ρόλο στην προώθηση μιας επιχειρηματικής δράσης. Φαίνεται λοιπόν ότι εν έτη 2020, η φορολογία στην Ελβετία είναι αρκετά μικρή (9%), ενώ στην Σουηδία και στο Λουξεμβούργο αρκετά υψηλή (21.9%, 21.25% αντιστοίχως).

4 Παρουσίαση αποτελεσμάτων με μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης

4.1 Θεωρητικό υπόβαθρο γραμμικής παλινδρόμησης

Προκειμένου να εξεταστούν περαιτέρω οι σχέσεις αιτίου-αιτιατού μεταξύ της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, και των μεταβλητών που μελετήθηκαν στην ενότητα 3.2.2, έως 3.2.17, δημιουργήθηκε ένα Μοντέλο Πολλαπλής Γραμμικής Παλινδρόμησης (Multiple Linear Regression Model).

Η πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση (MLR), επίσης γνωστή απλά ως πολλαπλή παλινδρόμηση, είναι μια στατιστική τεχνική που χρησιμοποιεί διάφορες επεξηγηματικές μεταβλητές για να προβλέψει το αποτέλεσμα μιας μεταβλητής απόκρισης. Στόχος της πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης είναι να μοντελοποιήσει τη γραμμική σχέση μεταξύ των επεξηγηματικών (ανεξάρτητων) μεταβλητών και των μεταβλητών απόκρισης (εξαρτημένων). Στην ουσία, η πολλαπλή παλινδρόμηση είναι η επέκταση της συνήθους παλινδρόμησης ελαχίστων τετραγώνων (OLS), επειδή περιλαμβάνει περισσότερες από μία επεξηγηματικές μεταβλητές.

Οδηγούμαστε στην μελέτη αυτή αφού μια εξαρτημένη μεταβλητή σπάνια εξηγείται από μία μόνο μεταβλητή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο αναλυτής χρησιμοποιεί την πολλαπλή παλινδρόμηση, η οποία προσπαθεί να εξηγήσει μια εξαρτημένη μεταβλητή χρησιμοποιώντας περισσότερες από μία ανεξάρτητες μεταβλητές. Το μοντέλο, ωστόσο, υποθέτει ότι δεν υπάρχουν σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. [27]

Αν και η πολλαπλή παλινδρόμηση λειτουργεί για συνεχή μεταβλητές, οι οποίες σπανίζουν στο δείγμα που χρησιμοποιείται, η ανάλυση αυτή συμβαίνει σαν μια προ ανάλυση έτσι ώστε να προβλεφθεί η συσχέτιση αυτή πριν την λογιστική παλινδρόμηση.

4.2 Μοντέλα πρόβλεψης της επίδρασης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων

Το μοντέλο πρόβλεψης αποφασίστηκε να δοκιμαστεί με διάφορους δημογραφικούς συνδυασμούς και χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες ανεξάρτητες μεταβλητές κάθε φορά.

Πιο συγκεκριμένα κάθε φορά που τρέχουμε το μοντέλο πραγματοποιείται μια δημογραφική ομαδοποίηση εκτός από 2 περιπτώσεις όπου το μοντέλο δοκιμάστηκε για 2 μεμονωμένες χώρες. Για μεγαλύτερη ευκολία, στον πίνακα που ακολουθεί, περιέχονται οι 14 επιλεγμένες μεταβλητές, μεταξύ των οποίων είναι η εξαρτημένη μεταβλητή, οι χώρες, το φύλο, τα χαρακτηριστικά του επιχειρηματία και οι συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα ξεχωριστά. Επίσης, περιέχονται τα περιγραφικά στατιστικά της κάθε μεταβλητής.

Πίνακας 4-1: Συγκεντρωτικός περιγραφικός πίνακας μεταβλητών μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης

Κωδικοποίηση	Περιγραφή	Τιμές	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Country_name	Όνομα χώρας			
gender	Φύλο	1: άνδρες	2168	61%
		2: γυναίκες	1386	39%
Gemeduc_new	Εκπαίδευση	1: χωρίς πτυχίο	1616	46.8%
		2: πτυχιούχος	1839	53.2%
Knowentr	Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια	0: καμία γνωριμία	842	23.9%
		1: γνωριμία με 1 άτομο	639	18.2%
		2: γνωριμία με 2-4 άτομα	1322	37.6%
		3: γνωριμία με 5 άτομα ή άνω	715	20.3%
Teasic4c	Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης	1: Εξόρυξη	183	5.5%
		2: Μετασηματιστικός κλάδος	670	20.2%
		3: Παροχή επιχειρηματικών υπηρεσιών	1032	31.1%
		4: Καταναλωτικός κλάδος	1437	43.3%
Teanewproc	Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση	1: Καμία καινοτομία	2588	74.5%
		2: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την περιοχή που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση	415	11.9%
		3: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την χώρα που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση	291	8.4%

		4: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για τον κόσμο	179	5.2%
Teayytec	Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης	0: Μηδαμινό προς χαμηλό επίπεδο	3242	91.2%
		1: Μέτριο προς υψηλό επίπεδο	312	8.8%
Suskiily	Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης	0: όχι	399	12.2%
		1: Ναι	2868	87.8%
Creativ_new	Δημιουργικότητα επιχειρηματία	1: Διαφωνία	263	13.7%
		2: ουδέτερη άποψη	350	18.2%
		3: Συμφωνία	1306	68.1%
Opportyy	Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών	0: Διαφωνία	1427	50.1%
		1: Συμφωνία	1421	49.9%
Taxes	Φορολογία της χώρας	Τιμή		
GDP	ΑΕΠ (%) της χώρας	Τιμή		
Vision_new	Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του	1: Διαφωνία	397	19.8%
		2: ουδέτερη άποψη	279	13.9%
		3: Συμφωνία	1332	66.3%
Oppism_new	Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών	1: Διαφωνία	778	36.6%
		2: ουδέτερη άποψη	347	16.3%
		3: Συμφωνία	1001	47.1%
Proact_new	Δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών	1: Διαφωνία	767	38.3%
		2: ουδέτερη άποψη	296	14.8%
		3: Συμφωνία	940	46.9%
Frfailyy	Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας επιχειρηματικότητας	0: Διαφωνία	2400	67.5%
		1: Συμφωνία	1154	32.5%
Tea_dependent	Προοπτική ανάπτυξης και	1: καμία προοπτική ανάπτυξης και	532	19.0%

επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων	επιτυχίας της επιχείρησης		
	2: μικρή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	1339	47.8%
	3: μέτρια προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	416	14.9%
	4: υψηλή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης	512	18.3%

4.2.1 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των εγχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει των χωρών που είναι ευνοϊκές οι συνθήκες ανάπτυξης μιας επιχείρησης

Στο μοντέλο αυτό θα μελετηθεί η προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας μιας επιχείρησης σε 3 χώρες, την Ελβετία, την Σουηδία και το Λουξεμβούργο. Η επιλογή αυτή έγινε με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά των χωρών και την ευνοϊκές τους οικονομικές και πολιτικές συνθήκες για την ίδρυση μιας επιχείρησης.

Χαρακτηριστικά της Σουηδίας:

Η Σουηδία διαθέτει μια ισχυρή και σταθερή οικονομία, γεγονός που την καθιστά ελκυστική τοποθεσία για ξένες επενδύσεις. Η χώρα κατατάσσεται στη 10η θέση μεταξύ 190 οικονομιών όσον αφορά την ευκολία άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την έκθεση Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2020. Η Σουηδία προσφέρει αρκετές αποτελεσματικές διαδικασίες που διευκολύνουν τη σύσταση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών πλατφορμών υποβολής αιτήσεων για τη σύσταση, τους φόρους, τη μεταβίβαση ακινήτων, την αδειοδότηση και πολλά άλλα. Αυτό το σκανδιναβικό έθνος προσφέρει μερικούς από τους χαμηλότερους εταιρικούς φόρους στην ΕΕ. [28]

Χαρακτηριστικά της Ελβετίας:

Η χώρα είναι πολιτικά σταθερή με ένα πολύ διαφανές νομικό σύστημα που την καθιστά ελκυστική για τους ξένους επενδυτές. Η Ελβετία διαθέτει μία από τις πιο ανεπτυγμένες υποδομές στον κόσμο, με εκτεταμένα σιδηροδρομικά και οδικά δίκτυα που τη συνδέουν με την υπόλοιπη Ευρώπη. Η χώρα κατέχει επίσης υψηλή θέση στην καινοτομία και στην τεχνολογική της πρόοδο. Η Ελβετία έχει την υψηλότερη αναλογία ευρωπαϊκών αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας προς τον πληθυσμό, ερευνητικά ινστιτούτα παγκόσμιας κλάσης και εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης, προσελκύοντας μεγάλες επενδύσεις από πολυεθνικές εταιρείες.

Αν και δεν αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελβετία έχει πρόσβαση στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Και ενώ έχει διατηρήσει την αυτονομία της, η χώρα έχει προσαρμόσει ορισμένους από τους κανονισμούς της ώστε να συμμορφώνονται με εκείνους της ΕΕ, συμβάλλοντας στον επηρεασμό της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της Ελβετίας.

Η Ελβετία διαθέτει μια ιδιαίτερα ανταγωνιστική οικονομία και πολιτικές που αποτελούν ελκυστική πτυχή για πολλούς ξένους επενδυτές. Είναι ένα αδιαμφισβήτητο κέντρο καινοτομίας με υψηλά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό και επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση στην ενιαία αγορά της ΕΕ. [29]

Χαρακτηριστικά του Λουξεμβούργου:

Το Λουξεμβούργο, που βρίσκεται στην καρδιά της Ευρώπης, αποτελεί βασική πλατφόρμα που οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν για να αποκτήσουν πρόσβαση σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές. Παρά το σχετικά μικρό μέγεθός του, το Λουξεμβούργο μπορεί συχνά να χρησιμεύσει ως ιδανική πειραματική αγορά για την ανάπτυξη ιδεών και τη δοκιμή νέων καινοτομιών προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον, η γνωστή εμπορική και πολιτική ουδετερότητα της χώρας της δίνει τη δυνατότητα να διευκολύνει τις πρώτης τάξεως διεθνείς επιχειρηματικές σχέσεις, βοηθώντας έτσι την εταιρεία να αναπτυχθεί και να αναπτυχθεί δυναμικά.

Η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στο Λουξεμβούργο είναι μια από τις πιο βολικές και προσιτές διαδικασίες στον κόσμο. Αυτό οφείλεται κυρίως στις επιτυχείς προσπάθειες των κυβερνήσεων της χώρας να δημιουργήσουν ένα φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον, ιδίως για τους ξένους επενδυτές. Επιπλέον, η ικανότητά τους να προσελκύουν πολλές διεθνείς εταιρείες λόγω του ευέλικτου και ελκυστικού νομικού πλαισίου, καθώς και των οικονομικών πολιτικών τους, ενισχύει περαιτέρω την οικονομική ζωντάνια της χώρας.

Επιπλέον, όσον αφορά την πολιτική πτυχή, οι δημόσιες αρχές είναι εύκολα προσβάσιμες, με τη στάση τους να είναι ανοιχτόμυαλη και τις προοδευτικές προσεγγίσεις των πολιτικών να ενδυναμώνουν τις εταιρείες που επιθυμούν να ξεκινήσουν ή να μετεγκαταστήσουν δραστηριότητες στο Λουξεμβούργο.

Ως εκ τούτου, το Λουξεμβούργο διαθέτοντας ένα κατοχυρωμένο και σταθερά ισχυρό οικονομικό υπόβαθρο προσφέρει ισχυρές μακροπρόθεσμες δυνατότητες ανάπτυξης και βιώσιμης δημιουργίας θέσεων εργασίας. [30]

Επιλέγοντας αυτές τις χώρες για το μοντέλο αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι εξής ανεξάρτητες μεταβλητές:

- Φύλο (gender)
- ΑΕΠ (GDP)
- Φορολογία (taxes)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaygtec)
- Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)
- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)

- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportunity)
- Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)
- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiyy)

Παράλληλα τρέξαμε 3 μοντέλα παλινδρόμησης, με τις εξής 3 ομαδοποιήσεις των χωρών, έτσι ώστε να γίνει μία σύγκριση μεταξύ τους. Ουσιαστικά να μελετηθεί για κάθε μία ποιες ανεξάρτητες μεταβλητές παίζουν μεγαλύτερο ρόλο στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Σουηδία

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Λουξεμβούργο

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Σουηδία και Λουξεμβούργο

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Σουηδία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-2: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία Σουηδία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.484	0.373	0.000

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.484. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 48.4 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H₀, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.00, που σημαίνει p<0.005.

Πίνακας 4-3: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία - Σουηδία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	-0.088	0.491
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.113	0.361
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiilyg)	-1.06	0.395
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.183	0.186
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaaytec)	0.284	0.017
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.066	0.593
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.526	0.000
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.257	0.038
Φορολογία (taxes)	-0.044	0.745

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται μόνο οι εξής να είναι στατιστικά σημαντικές:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)
- Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)

Για τις μεταβλητές που φαίνεται να έχουν στατιστική σημαντικότητα, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-3 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως μεγαλύτερη συμβολή έχει η μεταβλητή περί των νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών της επιχείρησης (0.526), έπειτα το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης (0.284) και τέλος η δημιουργικότητα του επιχειρηματία (0.257).

Πρέπει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι στα πλαίσια Σουηδίας - Ελβετίας το επίπεδο καινοτομίας τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, παίζει τον μεγαλύτερο ρόλο στο συγκεκριμένο μοντέλο και συγκεκριμένα το θετικό πρόσημο της beta δηλώνει πως όσο μεγαλύτερη είναι η μεταβλητή αυτή τόσο αυξάνεται η προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, κάτι που επιβεβαιώνεται και από τη θεωρία. Παράλληλα, για τις ίδιες χώρες, οι μεταβλητές περί τεχνολογικού επιπέδου της επιχείρησης και της δημιουργικότητας του επιχειρηματία, φαίνεται να συμβάλλουν θετικά στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Λουξεμβούργο

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-4: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.307	0.193	0.011

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.307. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 30.7 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H0, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο

δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, $\text{sig}=0.011$, που σημαίνει $p<0.05$.

Πίνακας 4-5: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	0.046	0.708
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.041	0.738
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)	0.096	0.412
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.210	0.094
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	0.137	0.256
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.093	0.448
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.447	0.000
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.034	0.797
Φορολογία (taxes)	0.116	0.343

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής.

Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντική μόνο η εξής: Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewpro).

Γι' αυτή, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-55 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως καταγράφει μεγάλη θετική συμβολή στο συγκεκριμένο μοντέλο, 0.447, αλλά σημαντικά μικρότερη από ότι στο μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Σουηδία.

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Σουηδία και Λουξεμβούργο

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-6: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Σουηδία – Λουξεμβούργο

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.283	0.162	0.027

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.283. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 28.3 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H₀, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.027, που σημαίνει p<0.05.

Πίνακας 4-7: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Σουηδία – Λουξεμβούργο

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	0.000	0.997

Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.096	0.440
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiilyg)	-0.118	0.331
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.318	0.026
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	-0.162	0.197
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.041	0.761
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.271	0.032
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.105	0.384
Φορολογία (taxes)	-0.324	0.015

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc).
- Φορολογία (taxes)
- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 37 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως μεγαλύτερη συμβολή έχει η μεταβλητή της φορολογίας (-0.324), έπειτα η ύπαρξη καλών ευκαιριών εντός 6 μηνών (0.318) και τέλος η καινοτομία των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση (0.271).

Πρέπει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι στα πλαίσια Σουηδίας - Λουξεμβούργου η φορολογία παίζει τον μεγαλύτερο ρόλο στο συγκεκριμένο μοντέλο και συγκεκριμένα το αρνητικό πρόσημο της beta δηλώνει πως όσο μεγαλύτερη η φορολογία τόσο μικρότερη η προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, το οποίο επιβεβαιώνεται και από τη θεωρία. Αντίθετα, για τις ίδιες χώρες, οι μεταβλητές περί καλών ευκαιριών στο πλαίσιο των επόμενων 6 μηνών και καινοτόμων τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, φαίνεται να συμβάλλουν θετικά στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

Πολλά είναι τα συμπεράσματα που λαμβάνονται από τα 3 αυτά μοντέλα παλινδρόμησης. Και στους 3 συνδυασμούς χωρών έχει επιτευχθεί μία δεκτή τιμή R square, με μεγαλύτερη να είναι αυτή του μοντέλου μεταξύ Ελβετίας – Σουηδίας. Συνεπώς το πιο αξιόπιστο μοντέλο είναι αυτό, το οποίο επιβεβαιώνει και το θεωρητικό υπόβαθρο που έχει στηθεί στο κεφάλαιο 2. Πιο συγκεκριμένα υποστηρίζει πως οι καινοτόμες διαδικασίες και τεχνολογίες στα πλαίσια μιας νέας επιχείρησης, η δημιουργικότητα του επιχειρηματία και το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης συμβάλλουν θετικά προς την ανάπτυξη και επιτυχία της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Ακολουθεί το μοντέλο παλινδρόμησης μεταξύ Ελβετίας και Λουξεμβούργου, το οποίο δίνει στατιστική σημαντικότητα μόνο για τις καινοτόμες τεχνολογίες και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται από τη νέα επιχείρηση με τελευταίο το μοντέλο για Σουηδία και Λουξεμβούργο. Έτσι φαίνεται πως η ανάπτυξη μιας επιχείρησης θα είναι υψηλότερη στην Ελβετία ύστερα στην Σουηδία και τέλος στο Λουξεμβούργο, όπως επιβεβαιώνεται και από την κατάταξη στο κεφάλαιο 2.3.3.

4.2.2 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των εγχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της Ελλάδας, της Ελβετίας και της Αυστρίας

Η σύγκριση μεταξύ των τριών αυτών χωρών γίνεται διότι η Ελβετία αποτελεί τη δεύτερη καλύτερη στην κατάταξη χώρα για ίδρυση μιας επιχείρησης ενώ η Αυστρία αποτελεί τη χειρότερη στα πλαίσια της κεντρικής Ευρώπης. Παράλληλα η Ελλάδα, ως χώρα της νότιας Ευρώπης, δεν είναι όσο ανεπτυγμένη οικονομικά όσο οι άλλες δύο και οι συνθήκες που επικρατούν στη χώρα δεν ευνοούν την ίδρυση και ανάπτυξη επιχείρησης.

Χαρακτηριστικά της Ελλάδας:

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην κορυφή της δυσκολίας ίδρυσης και λειτουργίας μιας επιχείρησης μεταξύ 75 χωρών, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Δείκτη Επιχειρηματικής Πολυπλοκότητας για το 2019.

Η δυσκολία έναρξης μιας επιχείρησης στην Ελλάδα οφείλεται κυρίως στο περίπλοκο γραφειοκρατικό σύστημα, στις συχνές αλλαγές στη νομοθεσία, στις διαφορές στους συντελεστές φορολόγησης και ΦΠΑ στις περιφέρειες και στην απρόβλεπτη αντιμετώπιση των επιχειρήσεων από τις αρχές. [33]

Παράλληλα αποτελεί τη 17^η στη βαθμολογία, από τις 18 χώρες του δείγματος, στην κατάταξη για την ευνοϊκότητα για ανάπτυξη επιχείρησης.

Χαρακτηριστικά της Αυστρίας:

Το 2015 η Αυστρία διευκόλυνε την έναρξη μιας επιχείρησης με τη μείωση της ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης, η οποία με τη σειρά της μείωσε την καταβαλλόμενη ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση, και με τη μείωση των συμβολαιογραφικών τελών.

Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Αυστρίας στηρίζονται αφενός στην οικονομική, πολιτική και εργασιακή της σταθερότητα και, αφετέρου, στο υψηλά εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και στους εδραιωμένους επιχειρηματικούς δεσμούς της με την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Δεύτερον, η Αυστρία διαθέτει ένα ανταγωνιστικό φορολογικό σύστημα που παρέχει έναν ανταγωνιστικό συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών λόγω διαφόρων φορολογικών ελαφρύνσεων σε σύγκριση με άλλες χώρες. Επιπλέον, οι εταιρείες με θυγατρικές μπορούν να επωφεληθούν από τις διατάξεις για τη φορολόγηση του ομίλου κατά τη μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων στην Αυστρία (δηλ. την ίδρυση κεντρικών γραφείων). [31]

Πέρα από αυτά βέβαια αποτελεί τη δεύτερη χαμηλότερη, μετά από το Λουξεμβούργο, σε κατάταξη χώρα της κεντρικής Ευρώπης αναφορικά με την ευνοϊκότητα ανάπτυξης επιχείρησης στη χώρα αυτή, βλέπε κεφάλαιο 3.3.3.

Επιλέγοντας αυτές τις χώρες για το μοντέλο αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι εξής ανεξάρτητες μεταβλητές:

- Φύλο (gender)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaygtc)
- Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)
- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)
- Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)
- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiyy)
- Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)

Παράλληλα τρέξαμε 2 μοντέλα παλινδρόμησης, ώστε να γίνει μία σύγκριση μεταξύ τους. Ουσιαστικά να μελετηθεί για κάθε μία ποιες ανεξάρτητες μεταβλητές παίζουν

μεγαλύτερο ρόλο στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Αυστρία

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελλάδα

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-8: : Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.688	0.523	0.006

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.688. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 68.8 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H₀, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.006, που σημαίνει p<0.01.

Πίνακας 4-9: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)	0.197	0.210

Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.182	0.311
Φύλο (gender)	0.048	0.771
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.047	0.758
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiilyg)	0.156	0.421
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.322	0.102
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	0.465	0.005
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.065	0.716
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.683	0.000

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντική μόνο η εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc).
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-9 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Στην Ελβετία λοιπόν παρατηρείται πως μεγαλύτερη συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής έχει η μεταβλητή

περί του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται (0.683), κι έπειτα το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης (0.465).

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Αυστρία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-10: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Αυστρία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.250	0.166	0.004

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.250. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 25.0 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H₀, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.004, που σημαίνει p<0.01.

Πίνακας 4-11: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Αυστρία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)	0.054	0.586
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.105	0.293

Φύλο (gender)	-0.292	0.008
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.043	0.666
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)	0.232	0.024
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	-0.051	0.633
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	0.064	0.526
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.098	0.351
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.213	0.045

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντική μόνο η εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc).
- Φύλο (gender).
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)

Γ' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-11 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως μεγαλύτερη συμβολή έχει η μεταβλητή που αφορά το φύλο (-0.292), έπειτα οι δεξιότητες, γνώσεις και

εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (0.232) και τέλος η μεταβλητή περί του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται (0.213).

Όπως αναμενόταν οι επιχειρήσεις που διοικούνται από γυναίκες δεν τείνουν να έχουν καλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας συγκριτικά με αυτές που διοικούνται από άνδρες στην Αυστρία. Αντίθετα, όπως παρατηρείται και στα παραπάνω μοντέλα, έτσι και για την Αυστρία, όσο περισσότερες καινοτομίες για την παραγωγή υπηρεσιών/ προϊόντων χρησιμοποιούνται εντός της επιχείρησης αλλά και όσο περισσότερες εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες κατέχει ο επιχειρηματίας, τόσο περισσότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελλάδα

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-12: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελλάδα

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.234	0.152	0.006

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.234. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 23.4 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H₀, δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.006, που σημαίνει p<0.01.

Πίνακας 4-13: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελλάδα

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται	-0.129	0.197

με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)		
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.056	0.579
Φύλο (gender)	0.243	0.019
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.294	0.004
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiilyg)	0.015	0.884
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	-0.178	0.071
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	-0.057	0.575
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	-0.066	0.508
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.254	0.014

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντική μόνο η εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc).
- Φύλο (gender).

- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr).

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη *standardized beta* από τον Πίνακα 4-13 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως μεγαλύτερη συμβολή έχει η μεταβλητή που αφορά την κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (0.294), έπειτα η μεταβλητή περί του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται (0.254) και τέλος το φύλο (0.243).

Κάτι το οποίο δεν αναμενόταν είναι η πρόβλεψη που προέκυψε αναφορικά με την σχέση μεταξύ φύλου και της προοπτικής ανάπτυξης της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις που διοικούνται από γυναίκες τείνουν να έχουν καλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας συγκριτικά με αυτές που διοικούνται από άνδρες στην Ελλάδα. Αντίθετα, όπως παρατηρείται και στα παραπάνω μοντέλα, έτσι και για την Ελλάδα, όσο περισσότερες καινοτομίες για την παραγωγή υπηρεσιών/ προϊόντων χρησιμοποιούνται εντός της επιχείρησης αλλά και όσο περισσότερες γνωριμίες με άλλους επιχειρηματίες κατέχει ο επιχειρηματίας, τόσο περισσότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

Συνεπώς φαίνεται από τα *R square* πως η Ελβετία σαν χώρα εξηγεί κατά μεγαλύτερο μέρος τη διακύμανση της εξαρτημένης μεταβλητής, που εξηγείται από το μοντέλο παλινδρόμησης, από ότι αυτό στην Αυστρία και στην Ελλάδα. Βέβαια είναι σημαντικό να σημειωθεί πως στο μοντέλο της Αυστρίας φαίνεται να εξηγείται καλύτερα στατιστικά η σχέση μεταξύ ανεξάρτητων μεταβλητών με την εξαρτημένη από ότι στην Ελβετία. Παράλληλα αρκετά φαίνεται πως στην Ελβετία η συμβολή στην πρόβλεψη του μοντέλου προέρχεται από την τεχνολογική ανάπτυξη των επιχειρήσεων ενώ στην Αυστρία από τις δεξιότητες και την εμπειρία του επιχειρηματία. Για την Ελλάδα παρατηρείται πως η συμβολή στην πρόβλεψη του μοντέλου προέρχεται από τις γνωριμίες με άλλους επιχειρηματίες.

4.2.3 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της οικονομικής ανάπτυξης των χωρών

Στο μοντέλο αυτό θα μελετηθεί η προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας μιας επιχείρησης σε 5 χώρες, την Ελβετία, την Γερμανία, την Αυστρία, την Ελλάδα και την Ιταλία. Σύμφωνα με την επιλογή αυτή θα ελεγχθεί το μοντέλο παλινδρόμησης για 3 κατηγορίες. Ουσιαστικά η κάθε κατηγορία αποτελεί 2 χώρες με κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους και παράλληλα διαφορετικά χαρακτηριστικά από την άλλη κατηγορία χωρών. Τα χαρακτηριστικά αυτά αφορούν τις επικροτούμενες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες των χωρών για την ίδρυση μιας επιχείρησης.

Χαρακτηριστικά της Γερμανίας:

Ως η χώρα με τη μεγαλύτερη οικονομία στην Ευρώπη και την τέταρτη μεγαλύτερη παγκοσμίως, η Γερμανία ήταν πάντα ελκυστική για τους επιχειρηματίες και τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων. Η έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στη Γερμανία συνεπάγεται πολυάριθμα οφέλη και έχει πλούσια ιστορία έρευνας και καινοτομίας παγκόσμιας κλάσης. Η χώρα διαθέτει μια μεγάλη, διαφοροποιημένη οικονομία που υποστηρίζεται από μια καλά

αναπτυγμένη, αξιόπιστη υποδομή, ένα σταθερό νομικό περιβάλλον και πολλαπλές ενισχύσεις για όσους επιθυμούν να ιδρύσουν μια νέα επιχείρηση.

Η γερμανική κυβέρνηση παρέχει ποικίλα προγράμματα κινήτρων και μέσα δημόσιας χρηματοδότησης σε όσους επιθυμούν να ιδρύσουν την επιχείρησή τους ή να επεκτείνουν την προϋπάρχουσα οντότητά τους εκεί. Αυτά τα κίνητρα μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να επεκταθούν στη γερμανική αγορά, βοηθώντας με ορισμένες αρχικές δαπάνες. Η δημόσια χρηματοδότηση χωρίζεται σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες: Άμεσες επιχορηγήσεις, δημόσια δάνεια, δημόσιες εγγυήσεις και ίδια κεφάλαια. [32]

Χαρακτηριστικά της Ιταλίας:

Η Ιταλία προσφέρει στις επιχειρήσεις εδραιωμένες υποδομές για Έρευνα & Ανάπτυξη, καινοτομία και σχεδιασμό και μια ισχυρή παραγωγική βάση. Η γεωγραφική θέση της Ιταλίας είναι σημαντική, καθιστώντας την στρατηγικό κόμβο εφοδιαστικής και πύλη προς την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

Ωστόσο, οι εταιρείες που θέλουν να αξιοποιήσουν αυτά τα πλεονεκτήματα θα πρέπει να είναι προετοιμασμένες να αντιμετωπίσουν ένα περίπλοκο ρυθμιστικό περιβάλλον που μπορεί να στερείται της διαφάνειας, της σαφήνειας και της αποτελεσματικότητας που προσφέρουν άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης. [34]

Ωστόσο, η ίδρυση επιχείρησης στην Ιταλία κοστίζει 13.8% του κατά κεφαλήν εισοδήματος, το υψηλότερο στην ΕΕ. Περίπου το 75% αυτού του κόστους αφορά τα απαιτούμενα συμβολαιογραφικά τέλη για τη σύνταξη της εταιρικής πράξης και την προετοιμασία άλλων εγγράφων σύστασης.

Τέλος η φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων στην Ιταλία είναι μία από τις βαρύτερες στην Ευρώπη. Κατατάσσεται στην 128η θέση στην έκθεση Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας για την κατηγορία της καταβολής φόρων.

Επιλέγοντας αυτές τις χώρες για το μοντέλο αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι εξής ανεξάρτητες μεταβλητές:

- Φύλο (gender)
- ΑΕΠ (GDP)
- Φορολογία (taxes)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaygtec)
- Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)
- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Oppority)
- Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)
- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiyy)
- Εκπαίδευση (Gemeduc_new)
- Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών (oppism_new)
- Δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών (proact_new)

- Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας επιχειρηματικότητας (frfailyg)
- Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)

Παράλληλα τρέξαμε 2 μοντέλα παλινδρόμησης, με τις εξής 2 ομαδοποιήσεις των χωρών, έτσι ώστε να γίνει μία σύγκριση μεταξύ τους. Ουσιαστικά να μελετηθεί για κάθε μία ποιες ανεξάρτητες μεταβλητές παίζουν μεγαλύτερο ρόλο στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελλάδα και Ιταλία, χώρες της νότιας Ευρώπης με κοινά χαρακτηριστικά οικονομίας και πολιτικής αστάθειας. Πιο συγκεκριμένα και οι δύο χώρες έχουν υψηλή φορολογία και υπάγονται στις χώρες με χαμηλή οικονομική ανάπτυξη (σύμφωνα με τον δείκτη ΑΕΠ). Παράλληλα, κατατάσσονται αρκετά χαμηλά στην βαθμολόγηση όσον αφορά τις ευνοϊκές συνθήκες για ανάπτυξη επιχείρησης ανά χώρα.

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Γερμανία, χώρες της κεντρικής Ευρώπης με υψηλή κατάταξη στη βαθμολόγηση των καλύτερων χωρών για επιχειρηματικές δραστηριότητες.

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Γερμανία και Αυστρία, χώρες της κεντρικής Ευρώπης όπου επικρατούν καλές οικονομικές συνθήκες, αλλά η Γερμανία κατατάσσεται πολύ πιο υψηλά από την Αυστρία στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελλάδα και Ιταλία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-14: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελλάδα - Ιταλία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.241	0.114	0.042

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.241. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 24.1 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H_0 , δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.042, που σημαίνει $p < 0.05$.

Πίνακας 4-15: Πίνακας *coefficients* για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελλάδα - Ιταλία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	0.243	0.028
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.281	0.008
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)	-0.003	0.977
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	-0.172	0.109
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	-0.054	0.637
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	-0.066	0.537
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.259	0.016
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.052	0.619
Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών (oppism_new)	0.116	0.343
Δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών (proact_new)	-0.018	0.876
Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας επιχειρηματικότητας (frfaily)	-0.028	0.792
Εκπαίδευση (gemeduc_new)	0.085	0.420
Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας	-0.142	0.173

σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)		
--	--	--

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teapnewproc)
- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)
- Φύλο (gender)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-15 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως η κοινωνική δικτύωση καταγράφει τη μεγαλύτερη θετική συμβολή στο συγκεκριμένο μοντέλο, 0.281, έπειτα το επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση συμβάλλει θετικά κατά 0.259. Τέλος, όσον αφορά το φύλο, φαίνεται οι γυναίκες να διοικούν επιχειρήσεις οι οποίες στο μέλλον φαίνεται να επιτυγχάνουν, συμβολή κατά 0.243.

Όπως αναφέρεται και στα παραπάνω μοντέλα παλινδρόμησης, αναμένεται αυτή η θετική συμβολή από τις μεταβλητές περί καινοτομιών και κοινωνικής δικτύωσης, αλλά η συμβολή των γυναικών σε επιτυχημένες επιχειρήσεις είναι κάτι που δεν αναμενόταν αλλά θεωρείται καλό εύρημα και είναι ένας παράγοντας που δείχνει πως το χάσμα μεταξύ των 2 φύλων αρχίζει να μειώνεται, τουλάχιστον στις νότιες αυτές χώρες (Ελλάδα, Ιταλία).

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία και Γερμανία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμμικότητας.

Πίνακας 4-16: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία - Γερμανία

Model Summary	ANOVA
---------------	-------

R square	Adjusted R square	Sig
0.755	0.489	0.040

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.755. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 75.5 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H_0 , δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, $\text{sig}=0.040$, που σημαίνει $p<0.05$.

Πίνακας 4-17: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία - Γερμανία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή		
Φύλο (gender)	0.108	0.592
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.210	0.275
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)	0.319	0.197
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.619	0.043
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaaytec)	0.502	0.013
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	-0.182	0.449
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.664	0.001

Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.364	0.121
Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών (oppism_new)	0.021	0.926
Δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών (proact_new)	0.212	0.278
Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας επιχειρηματικότητας (frfailyg)	0.104	0.582
Εκπαίδευση (gemeduc_new)	-0.020	0.914
Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_new)	0.266	0.145

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opporoty)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-17 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως το επίπεδο καινοτομίας καταγράφει τη μεγαλύτερη θετική συμβολή στο συγκεκριμένο μοντέλο, 0.664, έπειτα η εμφάνιση καλών ευκαιριών ίδρυσης επιχείρησης συμβάλλει θετικά κατά 0.619. Τέλος, όσον αφορά το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης, φαίνεται πως όσο μεγαλύτερο είναι τόσο το καλύτερο για την μετέπειτα ανάπτυξη και επιτυχία της επιχείρησης, συμβολή κατά 0.502.

Όπως αναφέρεται και στα παραπάνω μοντέλα παλινδρόμησης, αναμένεται αυτή η θετική συμβολή από τις μεταβλητές περί καινοτομιών, τεχνολογικού επιπέδου και καλών ευκαιριών στους επερχόμενους μήνες. Ιδιαίτερα το τεχνολογικό επίπεδο και η εμφάνιση καλών ευκαιριών για επιχειρηματικότητα είναι δύο παράγοντες που είναι ιδιαίτερα πιθανό να εμφανιστούν στις κεντρικές και ιδιαίτερα ανεπτυγμένες αυτές χώρες που μελετώνται (Ελβετία και Γερμανία), πόσο μάλλον πιο πιθανό από ότι στις νότιες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες του πρώτου μοντέλου.

3^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Γερμανία και Αυστρία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμικότητας.

Πίνακας 4-18: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Αυστρία - Γερμανία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.297	0.173	0.009

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.297. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 29.7 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H_0 , δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.009, που σημαίνει $p < 0.05$.

Πίνακας 4-19: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Αυστρία - Γερμανία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	-0.288	0.011
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.067	0.521

Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suski1y)	0.212	0.049
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Oppor1y)	-0.045	0.685
Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Tea1ytec)	0.066	0.523
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Tea1c4c)	0.066	0.541
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Tea1ewproc)	0.180	0.102
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_1ew)	0.098	0.333
Δυνατότητα αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών (opp1sm_1ew)	-0.039	0.732
Δυνατότητα εκμετάλλευσης επιχειρηματικών ευκαιριών (proact_1ew)	-0.096	0.354
Φόβος αποτυχίας ως ανασταλτικός παράγοντας επιχειρηματικότητας (frfai1y)	0.089	0.820
Εκπαίδευση (gemeduc_1ew)	0.216	0.040
Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σχετίζονται με κάποιο μακροπρόθεσμο πλάνο σταδιοδρομίας του (vision_1ew)	0.013	0.901

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής.

Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Φύλο (gender)
- Εκπαίδευση (gemeduc_new)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-19 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως για επιχείρησης που διοικούνται από άνδρες προβλέπεται να υπάρξει υψηλότερη προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας, το οποίο υποδεικνύεται από τη συμβολή της μεταβλητής -0.288. Έπειτα το επίπεδο εκπαίδευσης των επιχειρηματιών συμβάλλει θετικά στο μοντέλο παλινδρόμησης κατά 0.216. Τέλος, όσες παραπάνω δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία διαθέτει ο επιχειρηματίας για την ίδρυση μίας επιχείρησης, τόσο το καλύτερο για την μετέπειτα ανάπτυξη και επιτυχία της επιχείρησης, συμβολή κατά 0.212.

Όπως αναφέρεται και στα παραπάνω μοντέλα παλινδρόμησης αλλά και στη θεωρία, αναμένεται αυτή η συμβολή από τις μεταβλητές περί φύλου, εκπαιδευτικού επιπέδου και δεξιοτήτων και εμπειρίας των επιχειρηματιών σχετικά με την ίδρυση επιχείρησης.

Συνεπώς από τη σύγκριση χωρών στη νότια και κεντρική Ευρώπη φαίνεται να υπάρχει αρκετή διαφορά στις μεταβλητές που συμβάλλουν στην πρόβλεψη προοπτικών επιτυχίας και ανάπτυξης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται πως στη νότια Ευρώπη παίζει αρκετά μεγάλο ρόλο η γνωριμία με άλλους επιχειρηματίες κάτι που δεν επηρεάζει την ανάπτυξη επιχειρήσεων της κεντρικής Ευρώπης. Ακόμη, φαίνεται πως στη Γερμανία, Αυστρία και Ελβετία, το επίπεδο καινοτομίας, το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης και το εκπαιδευτικό επίπεδο είναι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σχετικά με την πρόβλεψη της ανάπτυξης της επιχείρησης. Κάτι τέτοιο είναι αναμενόμενο εφόσον οι χώρες αυτές είναι αρκετά πιο ανεπτυγμένες οικονομικά και είναι πιο ανοιχτές σε νέες ιδέες σε αντίθεση με την Ελλάδα και την Ιταλία. Συνεπώς οι παράγοντες αυτοί είναι λογικό να παίζουν σημαντικό ρόλο στον τομέα της επιχειρηματικότητας στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης παρά σε αυτές της νότιας Ευρώπης. Τέλος, το μοντέλο που αντιπροσωπεύει καλύτερα την πρόβλεψη της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων από τις μελετώμενες μεταβλητές, φαίνεται να είναι το δεύτερο, δηλαδή αυτό που αφορά τη Γερμανία και την Ελβετία. Κάτι τέτοιο αναμένεται εφόσον αυτές οι χώρες έχουν καταταχθεί στις πιο ευνοϊκές για ανάπτυξη και επιτυχία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τον παράγοντα της εκπαίδευσης που φαίνεται να προβλέπει θετικά το εξεταζόμενο μοντέλο για Γερμανία και Αυστρία, αποτελεί ορθή παρατήρηση που συνάδει με την ανάλυση στο κεφάλαιο 2. Παράλληλα, είναι λογικό να παρατηρείται στις 2 αυτές χώρες, και όχι στις υπόλοιπες που εξετάζονται στην ενότητα αυτή, διότι η Αυστρία και έπειτα η Γερμανία είναι από τις ευρωπαϊκές χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά επένδυσης της κυβέρνησης στον τομέα της εκπαίδευσης.

4.2.4 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας των επιχειρημάτων αρχικών σταδίων συναρτήσει της Σουηδίας και των χωρών κεντρικής Ευρώπης

Στο μοντέλο αυτό θα μελετηθεί η προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας μιας επιχείρησης σε 4 χώρες, την Σουηδία, την Ελβετία, την Αυστρία και το Λουξεμβούργο. Σύμφωνα με την επιλογή αυτή θα ελεγχθεί το μοντέλο παλινδρόμησης για 2 κατηγορίες. Ουσιαστικά η κάθε κατηγορία αποτελεί 3 χώρες με κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους και παράλληλα διαφορετικά χαρακτηριστικά από την άλλη κατηγορία χωρών. Τα χαρακτηριστικά αυτά αφορούν τις επικροτούμενες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες των χωρών για την ίδρυση μιας επιχείρησης στα πλαίσια κεντρικής και βόρειας Ευρώπης.

Επιλέγοντας αυτές τις χώρες για το μοντέλο αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι εξής ανεξάρτητες μεταβλητές:

- Φύλο (gender)
- ΑΕΠ (GDP)
- Φορολογία (taxes)
- Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teaygtec)
- Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)
- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)
- Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)
- Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiyy)

Παράλληλα τρέξαμε 2 μοντέλα παλινδρόμησης, με τις εξής 2 ομαδοποιήσεις των χωρών, έτσι ώστε να γίνει μία σύγκριση μεταξύ τους. Ουσιαστικά να μελετηθεί για κάθε μία ποιες ανεξάρτητες μεταβλητές παίζουν μεγαλύτερο ρόλο στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία, Λουξεμβούργο και Σουηδία, εκ των οποίων οι 2 ανήκουν στην κεντρική Ευρώπη, με τη Σουηδία να βρίσκεται στη βόρεια. Έτσι η ανάλυση συμπεριλαμβάνει κεντρική και βόρεια Ευρώπη, όπου στη Σουηδία και το Λουξεμβούργο επικρατούν καλές συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης και υψηλή φορολογία. Το κοινό χαρακτηριστικό των 3 αυτών χωρών είναι η οικονομική ανάπτυξή τους (υψηλό ΑΕΠ), η υψηλή κατάταξή τους επί των ευνοϊκών συνθηκών ανάπτυξης επιχείρησης ανά χώρα, με τη μόνη διαφορά να είναι η φορολογία για την οποία η Ελβετία κατέχει το χαμηλότερο ποσοστό και η κατάταξη του Λουξεμβούργου ως η χαμηλότερη σαν χώρα για ανάπτυξη μιας επιχείρησης.

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία, Λουξεμβούργο και Αυστρία, χώρες της κεντρικής Ευρώπης με χαμηλή κατάταξη στη βαθμολόγηση των χωρών με ευνοϊκές συνθήκες για επιχειρηματικές δραστηριότητες, πέρα από την Ελβετία που κατέχει υψηλότερη βαθμολόγηση. Από αυτές η Αυστρία φαίνεται να έχει την υψηλότερη φορολογία και τον χαμηλότερο δείκτη ΑΕΠ, διαφοροποιώντας την από τις άλλες 2.

1^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία – Λουξεμβούργο - Σουηδία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμμικότητας.

Πίνακας 4-20: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Σουηδία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.303	0.215	0.001

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.303. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 30.3 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H_0 , δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.001, που σημαίνει $p < 0.05$.

Πίνακας 4-21: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Σουηδία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	-0.011	0.912
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.105	0.296
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiily)	0.367	0.789
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.206	0.057

Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teagytcc)	0.083	0.391
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.063	0.541
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.423	0.000
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.136	0.176
ΑΕΠ (GDP)	0.245	0.049
Φορολογία (taxes)	-0.132	0.309

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Δείκτης ΑΕΠ (GDP)

Γι' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-21 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως το επίπεδο καινοτομίας τεχνολογιών και διαδικασιών για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση καταγράφει τη μεγαλύτερη θετική συμβολή στο συγκεκριμένο μοντέλο, 0.423. Έπειτα ο δείκτης ΑΕΠ της κάθε χώρας που μελετάται στο μοντέλο συμβάλλει θετικά κατά 0.245.

Όπως αναφέρεται και στα παραπάνω μοντέλα παλινδρόμησης αλλά και στο Κεφάλαιο 2, αναμένεται αυτή η θετική συμβολή από τις μεταβλητές περί καινοτομιών και ΑΕΠ.

2^ο μοντέλο παλινδρόμησης: Ελβετία – Λουξεμβούργο - Αυστρία

Αρχικά, οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισάγονται σε μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται τα κριτήρια της μη αυτοσυσχέτισης. Από τους αντίστοιχους διαγνωστικούς ελέγχους προκύπτει ότι Tolerance >0.1 και VIF <10, επομένως δεν εμφανίζεται ζήτημα πολυσυγγραμμικότητας.

Πίνακας 4-22: Model Summary και ANOVA αποτελέσματα της παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Αυστρία

Model Summary		ANOVA
R square	Adjusted R square	Sig
0.226	0.173	0.000

Λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο Model Summary ελέγχεται η τιμή που δίνεται στο πεδίο με τίτλο R Square. Αυτό δείχνει πόσο μεγάλο μέρος της διακύμανσης στην εξαρτημένη μεταβλητή (προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) εξηγείται από το μοντέλο (το οποίο περιλαμβάνει τις παραπάνω ανεξάρτητες μεταβλητές). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.227. Εκφρασμένη ως ποσοστό, αυτό σημαίνει ότι το μοντέλο εξηγεί το 22.6 % της διακύμανσης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να εκτιμηθεί η στατιστική σημαντικότητα του αποτελέσματος, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο πίνακας με την ένδειξη ANOVA. Αυτός ελέγχει την H_0 , δηλαδή την υπόθεση πως η μεταβλητή περί προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων δεν επηρεάζεται από τις ανεξάρτητες μεταβλητές, δηλαδή ότι το πολλαπλό R στο δείγμα ισούται με 0. Το μοντέλο αυτό φτάνει στατιστική σημαντικότητα, sig=0.001, που σημαίνει $p < 0.05$.

Πίνακας 4-23: Πίνακας coefficients για το μοντέλο παλινδρόμησης για Ελβετία – Λουξεμβούργο - Αυστρία

	Standardized Coefficients	Sig.
	Beta	
Εξαρτημένη μεταβλητή (tea_dependent)		
Φύλο (gender)	-0.150	0.061
Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια (Knowentr)	0.065	0.396
Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiilyg)	0.164	0.030
Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών (Opportyy)	0.069	0.366

Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης (Teayytec)	0.102	0.180
Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (Teasic4c)	0.084	0.279
Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)	0.299	0.000
Δημιουργικότητα επιχειρηματία (Creativ_new)	0.065	0.392
ΑΕΠ (GDP)	-0.065	0.410
Φορολογία (taxes)	0.099	0.224

Για καθεμία από τις μεταβλητές του μοντέλου, ελέγχεται η τιμή στον πίνακα coefficients στη στήλη με την ένδειξη Sig. Αυτή δείχνει αν η μεταβλητή αυτή κάνει στατιστικά σημαντική μοναδική συμβολή στο μοντέλο. Αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ποιες μεταβλητές περιλαμβάνονται στην εξίσωση και πόση επικάλυψη υπάρχει μεταξύ των ανεξάρτητων μεταβλητών. Εάν η τιμή Sig. είναι μικρότερη από 0.05 (.01, 0.0001 κ.λπ.), η μεταβλητή συμβάλλει σημαντικά και μοναδικά στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής. Εάν είναι μεγαλύτερη από 0.05, μπορείτε να συμπεράνετε ότι η μεταβλητή δεν έχει σημαντική μοναδική συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής σας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις ανεξάρτητες μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν για το μοντέλο φαίνεται να είναι στατιστικά σημαντικές μόνο οι εξής:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewproc)
- Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης (suskiyy)

Γ' αυτές, λαμβάνεται υπόψη η στήλη standardized beta από τον Πίνακα 4-23 που δείχνει τη συμβολή κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο. Παρατηρείται πως το επίπεδο καινοτομίας τεχνολογιών και διαδικασιών για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση καταγράφει τη μεγαλύτερη θετική συμβολή στο συγκεκριμένο μοντέλο, 0.299. Έπειτα οι δεξιότητες, οι γνώσεις και η εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης συμβάλλει θετικά κατά 0.164.

Όπως αναφέρεται και στα παραπάνω μοντέλα παλινδρόμησης αλλά και στο Κεφάλαιο 2, αναμένεται αυτή η θετική συμβολή από τις μεταβλητές περί καινοτομιών και δεξιοτήτων του επιχειρηματία στον επιχειρηματικό τομέα.

5 Παρουσίαση αποτελεσμάτων με μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης

5.1 Θεωρητικό υπόβαθρο λογιστικής παλινδρόμησης

Προκειμένου να εξεταστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια οι σχέσεις αιτίου-αιτιατού μεταξύ της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, και των, που μελετήθηκαν στην ενότητα 3.2.2, έως 3.2.17, δημιουργήθηκε ένα Μοντέλο Δυαδικής Λογιστικής Παλινδρόμησης (Binary Logistic Regression).

Το μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη των τιμών έκβασης μιας μεταβλητής απόκρισης Y από ένα πλήθος προβλεπτικών ανεξάρτητων μεταβλητών. Η συγκεκριμένη μέθοδος βασίζεται στην παραμετρική εκτίμηση μέγιστης πιθανοφάνειας (MLE) σε αντιστοιχία με την γραμμική παλινδρόμηση που βασίζεται στον υπολογισμό ελαχίστων τετραγώνων. Υπάρχουν τρεις τύποι λογιστικής παλινδρόμησης, με την επιλογή του σωστού τύπου να καθορίζεται από την φύση της εξαρτημένης κατηγορικής μεταβλητής Y . Η συγκεκριμένη μεταβλητή απόκρισης μπορεί να είναι δυαδική (binary), ονομαστική (nominal) ή διατεταγμένη (ordinal). Στην πρώτη περίπτωση η μεταβλητή αποτελείται από δυο κατηγορίες, όπως π.χ. ΝΑΙ/ΟΧΙ, ενώ στην δεύτερη αποτελείται από τρεις ή περισσότερες κατηγορίες χωρίς κάποια φυσική κατάταξη, σε αντίθεση με την τρίτη περίπτωση όπου περιλαμβάνεται η έννοια της ανισότητας.

Οι μεταβλητές που αξιοποιήθηκαν για την παραγωγή των μοντέλων προέκυψαν έπειτα από επανακωδικοποίηση (recoding) στο περιβάλλον του προγράμματος SPSS Statistics. Κατά την περίοδο της έρευνας εξετάστηκαν διάφοροι δυνατοί συνδυασμοί προκειμένου να μπορέσουν να εμφανιστούν ευκρινέστερα οι παρατηρούμενες τάσεις. Δεδομένου ότι η επιλεγμένη εξαρτημένη μεταβλητή είναι βαθμωτή, ενώ όλες οι ανεξάρτητες είναι δίτιμες, εξετάστηκε το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός δίτιμου λογιστικού μοντέλου (Binary Logistic Regression).

Έτσι, στο διατεταγμένο λογιστικό μοντέλο έγιναν διάφορες προσπάθειες εμπλουτισμού των ανεξάρτητων μεταβλητών με στοιχεία όπως Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, οι δεξιότητες, γνώσεις και η εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυσης μίας επιχείρησης, η τεχνολογική ανάπτυξη της επιχείρησης και οι υπόλοιπες που αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 4. Έπειτα από τους κατάλληλους συνδυασμούς και την πραγματοποίηση υπολογιστικών δοκιμών, προτιμήθηκε η δημιουργία τριών συμπληρωματικών μοντέλων προκειμένου να εξεταστούν ευκρινέστερα οι αρχικοί στόχοι.

Στον πίνακα που ακολουθεί, περιέχονται οι 9 επιλεγμένες μεταβλητές, μεταξύ των οποίων είναι και η εξαρτημένη μεταβλητή. Επίσης, περιέχονται τα περιγραφικά στατιστικά της κάθε μεταβλητής.

Πίνακας 5-1: Συγκεντρωτικός περιγραφικός πίνακας μεταβλητών λογιστικών μοντέλων

Κωδικοποίηση	Περιγραφή	Τιμές	Συχνότητα α	Ποσοστό (%)
Tea_dependnet_new	Προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας	0: χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας	1871	66.8%

	επιχειρηματικότητα ς αρχικών σταδίων	επιχειρηματικότητα ς αρχικών σταδίων		
		1: καλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητα ς αρχικών σταδίων	928	33.2%
Gendernew	Φύλο	0: άνδρες	2168	61%
		1: γυναίκες	1386	39%
Knowentr	Κοινωνική δικτύωση με άτομα που έχουν ιδρύσει επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια	0: καμία γνωριμία	842	23.9%
		1: γνωριμία με 1 άτομο	639	18.2%
		2: γνωριμία με 2-4 άτομα	1322	37.6%
		3: γνωριμία με 5 άτομα ή άνω	715	20.3%
Teasic4c_new	Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης	0: Εξόρυξη	183	5.5%
		1: Μετασχηματιστικός κλάδος	670	20.2%
		2: Παροχή επιχειρηματικών υπηρεσιών	1032	31.1%
		3: Καταναλωτικός κλάδος	1437	43.3%
Teanewprocnew	Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση	0: Καμία καινοτομία	2588	74.5%
		1: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την περιοχή που κατοικούν οι ενήλικες που απάντησαν την ερώτηση	415	11.9%
		2: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για την χώρα που κατοικούν οι ενήλικες που	291	8.4%

		απάντησαν την ερώτηση		
		3: Νέες τεχνολογίες και διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση, για τον κόσμο	179	5.2%
Teayytec	Τεχνολογικό επίπεδο επιχείρησης	0: Μηδαμινό προς χαμηλό επίπεδο	3242	91.2%
		1: Μέτριο προς υψηλό επίπεδο	312	8.8%
Suskilyy	Δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία του επιχειρηματία για την ίδρυση μίας επιχείρησης	0: όχι	399	12.2%
		1: Ναι	2868	87.8%
Creativ_new2	Δημιουργικότητα επιχειρηματία	0: Διαφωνία	263	13.7%
		1: ουδέτερη άποψη	350	18.2%
		2: Συμφωνία	1306	68.1%
Opportyy	Καλές ευκαιρίες ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός 6 μηνών	0: Διαφωνία	1427	50.1%
		1: Συμφωνία	1421	49.9%
Taxes	Φορολογία της χώρας	Τιμή		
GDP	ΑΕΠ	Τιμή		

5.2 Μοντέλα πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως των χωρών νότιας και κεντρικής Ευρώπης

Το μοντέλο πρόβλεψης αποφασίστηκε να δοκιμαστεί με διάφορους δημογραφικούς συνδυασμούς και χρησιμοποιώντας τις μεταβλητές του Πίνακα 5-1.

Πιο συγκεκριμένα κάθε φορά που τρέχουμε το μοντέλο πραγματοποιείται μια δημογραφική ομαδοποίηση.

5.2.1 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσεως χωρών νότιας Ευρώπης

Για το μοντέλο αυτό λαμβάνονται υπόψη οι χώρες της νότιας Ευρώπης δηλαδή, η Ελλάδα, η Κύπρος, η Ισπανία και η Ιταλία.

Το Block 0, δείχνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης χωρίς καμία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές να χρησιμοποιούνται στο μοντέλο. Αυτό θα χρησιμεύσει αργότερα ως βάση για

τη σύγκριση του μοντέλου με τις προβλέψεις σύμφωνα με τις μεταβλητές που περιλαμβάνονται. Στον πίνακα ταξινόμησης, το συνολικό ποσοστό των σωστά ταξινομημένων περιπτώσεων είναι 58.9 τοις εκατό. Σε αυτή την περίπτωση, το IBM SPSS ταξινόμησε (μάντεψε) ότι όλες οι περιπτώσεις δεν θα είχαν προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Ελπίζουμε ότι αργότερα, όταν εισαχθεί το σύνολο των μεταβλητών πρόβλεψης, θα βελτιωθεί η ακρίβεια αυτών των προβλέψεων.

Στη συνέχεια στο Block 1, δοκιμάζεται το μοντέλο, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο ανεξάρτητων μεταβλητών πρόβλεψης. Ο πίνακας Omnibus Tests of Model Coefficients δίνει μια συνολική ένδειξη για το πόσο καλά αποδίδει το μοντέλο, πέρα από τα αποτελέσματα που προέκυψαν για το Block 0, όπου καμία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές να έχουν εισαχθεί στο μοντέλο. Αυτό αναφέρεται ως έλεγχος "καλής προσαρμογής". Για το παρόν σύνολο αποτελεσμάτων, θέλουμε μια στατιστικά σημαντική τιμή (η τιμή Sig. θα πρέπει να είναι μικρότερη από 0.05). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.000 (που στην πραγματικότητα σημαίνει $p < .0005$).

Επομένως, το μοντέλο (με το σύνολο των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται ως προγνωστικοί παράγοντες) είναι καλύτερο (70.2%) από την αρχική εικασία της IBM SPSS που παρουσιάζεται στο Block 0, η οποία υπέθετε ότι κανείς δε θα είχε ή θα είχε μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Η τιμή chi-square, στα αποτελέσματά μας, είναι 54.822 με 17 βαθμούς ελευθερίας.

Πίνακας 5-2: Classification table για λογιστική παλινδρόμηση στις χώρες της νότιας Ευρώπης

Classification Table				
		Predicted		
		Tea_dependent_new		Percentage correct
Observed		0	1	
Tea_dependent_new	0	143	25	48.7
	1	60	57	
Overall percentage				70.2

Η ευαισθησία του μοντέλου είναι το ποσοστό της ομάδας με το χαρακτηριστικό που μας ενδιαφέρει (δηλαδή μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) που έχει ορθά προσδιοριστεί από το μοντέλο (τα πραγματικά θετικά αποτελέσματα). Σε αυτό το παράδειγμα, έχει ταξινομηθεί σωστά το 48.7 % των ατόμων που έχουν μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Η ειδικότητα του μοντέλου είναι το ποσοστό της ομάδας χωρίς το χαρακτηριστικό ενδιαφέροντος (καμία ή χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του εγχειρήματος αρχικών σταδίων) που το μοντέλο αναγνωρίζει σωστά (αληθές αρνητικά). Σε αυτό το παράδειγμα, η ειδικότητα είναι 85.1% (άτομα με καμία ή χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του εγχειρήματος αρχικών σταδίων).

Η θετική προγνωστική αξία είναι το ποσοστό των περιπτώσεων που το μοντέλο ταξινομεί ως έχοντες μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να υπολογιστεί για το τρέχον παράδειγμα, πρέπει να διαιρέσετε τον αριθμό των περιπτώσεων στο κελί predicted=1, observed=1 (57) με τον συνολικό αριθμό στο predicted=1 κελιά ($25 + 57 = 82$) και πολλαπλασιάζεται με το 100 για να δοθεί ένα ποσοστό.

Ως εκ τούτου, η θετική προγνωστική αξία είναι 69.5%, υποδεικνύοντας ότι από τα άτομα που προβλέπεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, το μοντέλο μας επέλεξε σωστά 69.5% αυτών. Η αρνητική προγνωστική αξία είναι 70.4% δηλαδή από τα άτομα που προβλέπεται να έχουν μικρές ή καμία προοπτικές ανάπτυξης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, το μοντέλο μας επέλεξε σωστά 70.4% αυτών.

Στην συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προκύπτουν από το υπολογιστικό πακέτο SPSS κατά την διαδικασία της παλινδρόμησης.

Πίνακας 5-3: Πρόβλεψη παραμέτρων του λογιστικού μοντέλου στις χώρες της νότιας Ευρώπης

	Beta	Sig.	Exp(B)
Teanewprocnew (2)	1.283	0.005	3.607
Teanewprocnew (3)	1.283	0.001	16.652
taxes	0.096	0.031	1.101
Teanewprocnew		0.000	
Teasic4c_new		0.002	

Γενικώς στατιστική σημαντικότητα παρατηρείται για τις μεταβλητές:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewprocnew)
- Επιχειρηματικός κλάδος της επιχείρησης (teasic4c_new)
- Φορολογία χώρας (taxes).

Αυτό που συμπεραίνεται από τον Πίνακα 5-3 αναφορικά με τη μεταβλητή περί νέων διαδικασιών και τεχνολογιών για το προϊόν ή την υπηρεσία εισαγωγής από την επιχείρηση, είναι πως όταν αυτές είναι νέες για τη χώρα μελέτης ή και τον κόσμο, προβλέπεται θετική σχέση με τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης ($B=1.283$). Συνεπώς όσο πιο νέα τόσο πιο υψηλές οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων στις νότιες χώρες.

Ακόμη, $Exp(B)=16.652$, δείχνει πως οι πιθανότητες κάποιος να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος είναι 16.652 φορές περισσότερες για κάποιον που χρησιμοποιεί νέες για τον κόσμο τεχνολογίες ή διαδικασίες για το νέο προϊόν ή υπηρεσία που εισάγει στην αγορά. Παράλληλα, $Exp(B)=3.607$, δείχνει πως οι πιθανότητες κάποιος να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος είναι 3.607 φορές περισσότερες για κάποιον που χρησιμοποιεί νέες για την χώρα μελέτης τεχνολογίες ή διαδικασίες για το νέο προϊόν ή υπηρεσία που εισάγει στην αγορά.

Σχετικά με τη φορολογία φαίνεται να αποτελεί μεταβλητή πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, χωρίς όμως να έχει κάποια συγκεκριμένη τάση ως προς την κατεύθυνση κατά την οποία επηρεάζει την εξαρτημένη μεταβλητή του μοντέλου, αφού $B=0.096$.

5.2.2 Μοντέλο πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσει χωρών κεντρικής Ευρώπης

Για το μοντέλο αυτό λαμβάνονται υπόψη οι χώρες της κεντρικής Ευρώπης δηλαδή, η Ελβετία, η Γερμανία και η Αυστρία.

Το Block 0, δείχνει τα αποτελέσματα της ανάλυσης χωρίς καμία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές να χρησιμοποιούνται στο μοντέλο. Αυτό θα χρησιμεύσει αργότερα ως βάση για τη σύγκριση του μοντέλου με τις προβλέψεις σύμφωνα με τις μεταβλητές που περιλαμβάνονται. Στον πίνακα ταξινόμησης, το συνολικό ποσοστό των σωστά ταξινομημένων περιπτώσεων είναι 58.9 τοις εκατό. Σε αυτή την περίπτωση, το IBM SPSS ταξινόμησε (μάντεψε) ότι όλες οι περιπτώσεις δεν θα είχαν προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Ελπίζουμε ότι αργότερα, όταν εισαχθεί το σύνολο των μεταβλητών πρόβλεψης, θα βελτιωθεί η ακρίβεια αυτών των προβλέψεων.

Στη συνέχεια στο Block 1, δοκιμάζεται το μοντέλο, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο ανεξάρτητων μεταβλητών πρόβλεψης. Ο πίνακας Omnibus Tests of Model Coefficients δίνει μια συνολική ένδειξη για το πόσο καλά αποδίδει το μοντέλο, πέρα από τα αποτελέσματα που προέκυψαν για το Block 0, όπου καμία από τις ανεξάρτητες μεταβλητές να έχουν εισαχθεί στο μοντέλο. Αυτό αναφέρεται ως έλεγχος "καλής προσαρμογής". Για το παρόν σύνολο αποτελεσμάτων, θέλουμε μια στατιστικά σημαντική τιμή (η τιμή Sig. θα πρέπει να είναι μικρότερη από 0.05). Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή είναι 0.001 (που στην πραγματικότητα σημαίνει $p < .0005$).

Επομένως, το μοντέλο (με το σύνολο των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται ως προγνωστικοί παράγοντες) είναι καλύτερο (72.0%) από την αρχική εικασία της IBM SPSS που παρουσιάζεται στο Block 0, η οποία υπέθετε ότι κανείς δε θα είχε ή θα είχε μικρές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Η τιμή chi-square, στα αποτελέσματά μας, είναι 41.862 με 17 βαθμούς ελευθερίας.

Πίνακας 5-4: Classification table για λογιστική παλινδρόμηση στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης

Classification Table				
		Predicted		
		Tea_dependent_new		Percentage correct
Observed		0	1	
Tea_dependent_new	0	105	17	51.8
	1	41	44	
Overall percentage				72.0

Η ευαισθησία του μοντέλου είναι το ποσοστό της ομάδας με το χαρακτηριστικό που μας ενδιαφέρει (δηλαδή μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας

επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων) που έχει ορθά προσδιοριστεί από το μοντέλο (τα πραγματικά θετικά αποτελέσματα). Σε αυτό το παράδειγμα, έχει ταξινομηθεί σωστά το 51.8 % των ατόμων που έχουν μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Η ειδικότητα του μοντέλου είναι το ποσοστό της ομάδας χωρίς το χαρακτηριστικό ενδιαφέροντος (καμία ή χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του εγχειρήματος αρχικών σταδίων) που το μοντέλο αναγνωρίζεται σωστά (αληθές αρνητικά). Σε αυτό το παράδειγμα, η ειδικότητα είναι 86.1% (άτομα με καμία ή χαμηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του εγχειρήματος αρχικών σταδίων).

Η θετική προγνωστική αξία είναι το ποσοστό των περιπτώσεων που το μοντέλο ταξινομεί ως έχοντες μέτριες προς υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

Για να υπολογιστεί για το τρέχον παράδειγμα, πρέπει να διαιρέσετε τον αριθμό των περιπτώσεων στο κελί predicted=1, observed=1 (44) με τον συνολικό αριθμό στο predicted=1 κελιά (17 + 44 = 61) και πολλαπλασιάζεται με το 100 για να δοθεί ένα ποσοστό.

Ως εκ τούτου, η θετική προγνωστική αξία είναι 72.1%, υποδεικνύοντας ότι από τα άτομα που προβλέπεται να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, το μοντέλο μας επέλεξε σωστά 72.1% αυτών. Η αρνητική προγνωστική αξία είναι 70.4% δηλαδή από τα άτομα που προβλέπεται να έχουν μικρές ή καμία προοπτικές ανάπτυξης επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, το μοντέλο μας επέλεξε σωστά 71.9% αυτών.

Στην συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προκύπτουν από το υπολογιστικό πακέτο SPSS κατά την διαδικασία της παλινδρόμησης.

Πίνακας 5-5: Πρόβλεψη παραμέτρων του λογιστικού μοντέλου στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης

	Beta	Sig.	Exp(B)
Gendernew (1)	-0.750	0.044	0.473
Teanewprocnew (3)	1.917	0.002	6.800
Teanewprocnew		0.014	

Γενικώς στατιστική σημαντικότητα παρατηρείται για τις μεταβλητές:

- Επίπεδο καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχει η νεοφυής επιχείρηση (Teanewprocnew)
- Φύλο (gendernew).

Αυτό που συμπεραίνεται από τον Πίνακα 5-5 αναφορικά με τη μεταβλητή περί νέων διαδικασιών και τεχνολογιών για το προϊόν ή την υπηρεσία εισαγωγής από την επιχείρηση, είναι πως όταν αυτές είναι νέες για τον κόσμο, προβλέπεται θετική σχέση με τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης (B=1.917). Συνεπώς όσο πιο νέα τόσο πιο υψηλές οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων στις κεντρικές χώρες.

Ακόμη, $\text{Exp}(B)=6.800$, δείχνει πως οι πιθανότητες κάποιος να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος είναι 6.800 φορές περισσότερες για κάποιον που χρησιμοποιεί νέες για τον κόσμο τεχνολογίες ή διαδικασίες για το νέο προϊόν ή υπηρεσία που εισάγει στην αγορά.

Σχετικά με το φύλο φαίνεται να αποτελεί μεταβλητή πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, δείχνοντας με το αρνητικό πρόσημο πως ευνοϊκότερη θα είναι η ανάπτυξη για επιχειρήσεις που διοικούνται από άνδρες. Για τις γυναίκες λοιπόν οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων είναι λιγότερο πιθανή από ότι για τους άνδρες ($B=-0.75$). **Ακόμη, $\text{Exp}(B)=0.473$, που δείχνει ουσιαστικά ότι για κάθε γυναίκα είναι 2.11 φορές μικρότερη η πιθανότητα να έχουν υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας του επιχειρηματικού εγχειρήματος τους, από ότι οι άνδρες.**

6 Συμπεράσματα και Προτάσεις για Περαιτέρω Έρευνα

6.1 Συμπεράσματα Έρευνας

Η αρχική υπόθεση της παρούσας εργασίας είναι ότι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων επηρεάζονται από το φύλο, τη δημιουργικότητα, τις δεξιότητες, το μορφωτικό επίπεδο του επιχειρηματία, τα κίνητρα και αντιλήψεις του και τον τρόπο αντιμετώπισης εμφανιζόμενων ευκαιριών. Ακόμη, στις μεταβλητές πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος εντάσσονται ο κλάδος του επιχειρηματικού εγχειρήματος, το επίπεδο καινοτομίας των παρεχόμενων υπηρεσιών/προϊόντων της επιχείρησης, το επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης και το κοινωνικό περιβάλλον ανά χώρα. Η μελέτη επίδρασης των παραπάνω μεταβλητών διεξάγεται λαμβάνοντας υπόψη τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εντάσσονται στο μελετώμενο δείγμα αλλά πραγματοποιείται και μεμονωμένη ανάλυσή τους, οδηγώντας στα εξής συμπεράσματα:

- Υπογραμμίζεται η σημαντικότητα της επιχειρηματικότητας σαν εγχείρημα, όχι μόνο για την επίτευξη μιας υγιούς οικονομίας αλλά και για την διατήρησή της ευημερίας, την δημιουργία θέσεων εργασίας και συνεπώς την μείωση του ποσοστού ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και αντίστροφα, ενώ παράλληλα έχει παρατηρηθεί πως οι πιο πολλές μικρές και νεοσύστατες επιχειρήσεις δημιουργούν μεγαλύτερο ποσοστό νέων θέσεων εργασίας (Friar and Meyer, 2003- Pages et al. 2003- Wong et al. 2005). Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης φαίνεται να κατέχουν εξέχουσα θέση στην ατζέντα των φορέων χάραξης πολιτικής και οι μικρές start-ups να είναι κρίσιμες για την αύξηση της απασχόλησης. Συνεπώς, η ανάπτυξη μιας start-up όχι μόνο οδηγεί στην κοινωνικο οικονομική ευημερία μιας κοινωνίας αλλά παράλληλα ενισχύεται από την ύπαρξη μιας καλής κοινωνικής δομής. Έτσι προτείνεται προτού οδηγηθεί κανείς σε συμπεράσματα περί του θέματος αυτού, να εξετάζεται πρώτα το κοινωνικό οικονομικό πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας, λόγω της σχέσης αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο αυτών παραγόντων.
- Αναφορικά με τον προσδιορισμό της επιτυχίας μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν υπάρχει μία μεμονωμένη και παγκοσμίως αποδεκτή διαδικασία αξιολόγησής της. Αναλόγως με τον σκοπό της ανάλυσης, λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες για τον προσδιορισμό της επιτυχίας και ανάπτυξης μια επιχείρησης. Παράλληλα, αναλόγως την χώρα που διεξάγεται η συγκεκριμένη μελέτη αλλά και το στάδιο της νέας επιχείρησης (δηλαδή αν βρίσκεται ακόμα υπό ίδρυση, αν έχει ιδρυθεί εδώ και κάποιους μήνες κ.ο.κ.), περιορίζει τους παράγοντες που μπορούν να αναδείξουν τα επίπεδα επιτυχίας και ανάπτυξής του εκάστοτε εγχειρήματος. Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας φάνηκε ορθό να ληφθεί υπόψη η περίπτωση μια επιχείρηση να έχει ιδρυθεί μόνο κάποιους μήνες, δηλαδή να μην έχουν δημοσιευθεί οικονομικοί δείκτες που θα μπορούσαν να αναδείξουν την επιτυχία της. Έτσι προτείνεται στα πλαίσια αυτά ένα νέο μοντέλο αξιολόγησής της επιτυχίας και ανάπτυξης τέτοιου είδους επιχειρήσεων που αναδεικνύεται από τις

εξαγωγές της επιχείρησης, τις προοπτικές απασχόλησης της σε διάστημα 5 χρόνων από το παρόν, και τον βαθμό στον οποίο το προϊόν ή η υπηρεσία που εισάγει η επιχειρηματική δραστηριότητα αυτή είναι νέο στην αγορά που απευθύνεται. Έχει ήδη αποδειχθεί από αρκετές μελέτες πως οι 3 αυτοί παράγοντες τείνουν να προβλέπουν καθοριστικά τις προδιαθέσεις μιας επιχείρησης, όπως και αποδείχθηκε στα μοντέλα πρόβλεψης που έγιναν για τους σκοπούς της παρούσας εργασίας.

Τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν έπειτα από την διαμόρφωση των καθοριστικών υποθέσεων (κεφάλαιο 2.2) και την ανάλυση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τις συσχετίσεις (κεφάλαιο 3.2) είναι τα εξής:

- Από μία δημογραφική ανάλυση παρατηρείται πως καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων φαίνεται να προβλέπεται για επιχειρήσεις στην Ισπανία και την Ιταλία, σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου. Αντιθέτως, υψηλές προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων φαίνεται να προβλέπεται για την Κύπρο, την Κροατία και το Λουξεμβούργο.

- Όσον αφορά το φύλο του επιχειρηματία που ιδρύει την νεοφυής επιχείρηση φαίνεται να επηρεάζει στατιστικά σημαντικά την προοπτική αυτής. Επικρατεί, με μικρή συνάφεια, η άποψη που υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις που ιδρύονται από γυναίκες τείνουν να έχουν μικρότερες προοπτικές από ότι αυτές που ιδρύονται από ανδρικό πληθυσμό.

- Στατιστικά σημαντική θεωρείται και η πρόβλεψη περί ύπαρξης καλών ευκαιριών ίδρυσης νέας επιχείρησης εντός των επόμενων 6 μηνών και των προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Η συνάφεια της σχέσης αυτής στατιστικά είναι μηδαμινή, αλλά σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου φαίνεται να υποστηρίζεται μια αναλογική τάση μεταξύ των δύο μεταβλητών.

- Όταν ο επιχειρηματίας διαθέτει τις δυνατότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία για την ίδρυση μιας νεοφυής επιχείρησης οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων τείνουν να είναι υψηλότερες.

- Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα για το οποίο οι διαδικασίες και τεχνολογίες παραγωγικής διαδικασίας της επιχείρησης θεωρούνται νέες στον κόσμο, τόσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Γενικώς παρατηρείται μια στατιστικά σημαντική αναλογική τάση μεταξύ αυτής με την εξαρτημένη μεταβλητή, με συνάφεια μετρίου επιπέδου.

- Μικρή είναι η συνάφεια μεταξύ της δημιουργικότητας του επιχειρηματία, αναδεικνύοντας πως όσο πιο δημιουργικός είναι τόσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων.

- Παρατηρείται πως επιχειρήσεις που εντάσσονται στον κλάδο της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας, ενώ αυτές που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της εξόρυξης και γεωργίας τείνουν να μην έχουν καμία προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας.

- Επιχειρήσεις με μέτρια προς υψηλά επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης, έχουν μέτριες ή υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας, ενώ αυτές με καμία ή μικρή προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας φαίνεται να είναι αυτές που δεν είναι τεχνολογικά ανεπτυγμένες. Επικρατεί μεγάλη συνάφεια μεταξύ των μεταβλητών αυτών και παράλληλα στατιστική σημαντικότητα.

- Φαίνεται να υπάρχει μικρή συνάφεια στην αναλογική σχέση μεταξύ της κοινωνικής δικτύωσης με άτομα που ίδρυσαν επιχείρηση τα τελευταία 2 χρόνια και της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

Από τη δημιουργία των τεσσάρων μοντέλων πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, κάνοντας χρήση της γραμμικής παλινδρόμησης, προκύπτουν διάφορα συμπεράσματα για κάθε χώρα ξεχωριστά αλλά και για ομαδοποιήσεις αυτών. Από τη δημιουργία του μοντέλου πρόβλεψης του των προοπτικών ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων συναρτήσε των στατιστικά σημαντικών μεταβλητών από την ανάλυση chi-square test, εξάγονται τα εξής συμπεράσματα για τις επιμέρους μελετώμενες χώρες.

- **Ελβετία και Γερμανία:** Παρατηρείται στατιστική σημαντικότητα στο μοντέλο από τις μεταβλητές περί καινοτομιών, τεχνολογικού επιπέδου και καλών ευκαιριών στους επερχόμενους μήνες. Παράλληλα φαίνεται να προβλέπουν μια θετική επίδραση στην προοπτική και ανάπτυξη μιας νεοφυούς επιχείρησης. Ιδιαίτερα το τεχνολογικό επίπεδο και η εμφάνιση καλών ευκαιριών για επιχειρηματικότητα είναι δύο παράγοντες που είναι ιδιαίτερα πιθανό να εμφανιστούν στις κεντρικές και ιδιαίτερα ανεπτυγμένες αυτές χώρες που μελετώνται (Ελβετία και Γερμανία), πόσο μάλλον πιο πιθανό από ότι στις νότιες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες του πρώτου μοντέλου. Έτσι εφόσον φαίνεται να επικρατούν οι κατάλληλες συνθήκες για ενίσχυση της καινοτομίας και το τεχνολογικό επίπεδο των χωρών είναι ήδη αρκετά ανεπτυγμένο, είναι αρκετά σημαντικό να ιδρυθούν νέες επιχειρήσεις στα πλαίσια των χωρών αυτών, έτσι ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα για ανάπτυξη και επιτυχία τους.
- **Αυστρία:** Για την Αυστρία παρατηρείται στατιστική σημαντικότητα του μοντέλου για τις μεταβλητές περί καινοτομιών στις διαδικασίες και τεχνολογίες του προϊόντος/ υπηρεσίας που εισάγει η επιχείρηση. Ακόμη, θετική επίδραση ασκεί η εμπειρία και οι δεξιότητες, γνώσεις του επιχειρηματία στην προοπτική ανάπτυξης και επιτυχίας μιας νέας επιχείρησης. Παράλληλα, παρατηρείται το αντίστροφο από ότι στις νότιες χώρες, αναφορικά με το φύλο του επιχειρηματία, δηλαδή για άνδρες είναι πιο πιθανή η ανάπτυξη και επιτυχία της επιχείρησής τους.
- **Ελλάδα και Ιταλία:** Για τις χώρες αυτές παρατηρείται στατιστική σημαντικότητα και θετική συμβολή από τις μεταβλητές περί καινοτομιών και κοινωνικής δικτύωσης για την ανάπτυξη και επιτυχία μιας επιχείρησης. Παράλληλα φαίνεται να είναι αρκετά ευνοϊκή η συμβολή των γυναικών για την ανάπτυξη και επιτυχία μιας νέας επιχείρησης, κάτι το οποίο και από την θεωρία δεν αναμενόταν με αποτέλεσμα να θεωρείται καλό εύρημα και να είναι ένας παράγοντας που δείχνει πως το χάσμα μεταξύ των 2 φύλων αρχίζει να μειώνεται, τουλάχιστον στις νότιες αυτές χώρες (Ελλάδα, Ιταλία).
- **Γερμανία:** Όσο υψηλότερο είναι το εκπαιδευτικό υπόβαθρο του επιχειρηματία τόσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Παράλληλα, όταν προβλέπεται να εμφανιστούν καλές ευκαιρίες ίδρυσης επιχείρησης εντός των επόμενων 6 μηνών, προβλέπεται πως στα πλαίσια αυτά θα επέλθει ανάπτυξη για τη νεοφυής επιχείρηση, που δίνει την εικόνα πως υπό την ύπαρξη καλών ευκαιριών επέρχεται εύκολα η επιτυχία.
- **Σουηδία και Λουξεμβούργο:** Για τις χώρες αυτές φαίνεται μεγαλύτερο ρόλο να παίζει η οικονομική ανάπτυξη της χώρας, η φορολογία αλλά και η ύπαρξη καλών

ευκαιριών για ίδρυση επιχείρησης, για την πρόβλεψη της προοπτικής της επιχείρησης. Ακόμη, η δημιουργικότητα του επιχειρηματία αποτελεί προσωπικό χαρακτηριστικό του επιχειρηματία που όσο πιο δημιουργικός τόσο μεγαλύτερη τείνει να είναι η πιθανότητα ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης.

- Στην **Ελβετία** φαίνεται πως μεγαλύτερη συμβολή στην πρόβλεψη της εξαρτημένης μεταβλητής έχει η μεταβλητή περί του επιπέδου καινοτομίας των τεχνολογιών και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, κι έπειτα το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης.

Συνεπώς συμπεραίνεται πως για τις πιο κεντρικές χώρες, και συνεπώς πιο ανεπτυγμένες σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, φαίνεται να διαδραματίζουν ισχυρό ρόλο οι συνθήκες που επικρατούν στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Με λίγα λόγια ισχυρότερη είναι η πρόβλεψη της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης στις χώρες αυτές όταν το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης είναι υψηλό, όταν εμφανίζονται καλές ευκαιρίες για ίδρυση μιας επιχείρησης στις συγκεκριμένες χώρες και όταν χρησιμοποιούνται καινοτόμες διαδικασίες για την παραγωγή των προϊόντων/ υπηρεσιών των νέων επιχειρήσεων. Αυτοί οι 3 παράγοντες είναι αρκετά πιθανό να εφαρμοστούν στις συνθήκες της κεντρικής Ευρώπης δεδομένης της ανάπτυξης και των ευνοϊκών συνθηκών που επικρατούν εκεί. Σε επίπεδο του επιχειρηματία, η δημιουργικότητά του, οι εμπειρίες και γνώσεις και το μορφωτικό του επίπεδο αποτελούν παράγοντες που ενισχύουν την επιχειρηματική δράση. Όσον αφορά το φύλο του επιχειρηματία στις χώρες αυτές φαίνεται οι άνδρες να έχουν υψηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της νέας επιχείρησής τους. Βέβαια η θετική συμβολή των καινοτόμων διαδικασιών και τεχνολογιών στις νέες επιχειρήσεις, δε παύει να παίζει καθοριστικό ρόλο και στις χώρες της νότιας Ευρώπης. Πέρα από αυτή τη μεταβλητή όμως, μόνο το γυναικείο φύλο και οι γνωριμίες με επιχειρηματίες φαίνεται να ενισχύουν την ανάπτυξη και επιτυχία της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Από τη δημιουργία των δύο μοντέλων πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, κάνοντας χρήση της λογιστικής παλινδρόμησης, προκύπτουν διάφορα συμπεράσματα για τις νότιες και κεντρικές χώρες της Ευρώπης.

Για τις χώρες εντός νότιας Ευρώπης, παρατηρείται πως οι πιθανότητες κάποιος να έχει υψηλές προοπτικές ανάπτυξης του επιχειρηματικού εγχειρήματος είναι περισσότερες για κάποιον που χρησιμοποιεί νέες για τον κόσμο τεχνολογίες ή διαδικασίες για το νέο προϊόν ή υπηρεσία που εισάγει στην αγορά και ύστερα για κάποιον που θα χρησιμοποιεί νέες τεχνικές για τα επίπεδα της χώρας. Ακόμη, στατιστική σημαντικότητα εμφανίζεται και για τον παράγοντα της φορολογίας, χωρίς να δείχνει βέβαια κάποια συγκεκριμένη τάση για την πρόβλεψη των προοπτικών επιτυχίας και ανάπτυξης της νεοφυούς επιχείρησης.

Στα πλαίσια της κεντρικής Ευρώπης το φύλο φαίνεται να αποτελεί μεταβλητή πρόβλεψης της προοπτικής ανάπτυξης και επιτυχίας επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων, δείχνοντας με το αρνητικό πρόσημο πως ευνοϊκότερη θα είναι η ανάπτυξη για επιχειρήσεις που διοικούνται από άνδρες. Για τις γυναίκες λοιπόν οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων είναι λιγότερο πιθανή από ότι για τους άνδρες. Αναφορικά με τη μεταβλητή περί νέων διαδικασιών και τεχνολογιών για το προϊόν ή την υπηρεσία εισαγωγής από την επιχείρηση, όταν αυτές είναι νέες για τον κόσμο, προβλέπεται θετική σχέση με τις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχείρησης. Συνεπώς όσο πιο νέα τόσο πιο υψηλές οι προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων στις κεντρικές χώρες.

6.2 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Παράλληλα με τη γενική επιβεβαίωση των αρχικών υποθέσεων για την καινοτομία διαδικασιών & τεχνολογιών εντός της νέας επιχείρησης, για το φύλο του επιχειρηματία, για τη γνωριμία με άλλους επιχειρηματίες, για το τεχνολογικό επίπεδο της επιχείρησης, τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, τις ευκαιρίες που επικρατούν σε κάθε χώρα, τις δεξιότητες και τη δημιουργικότητα του επιχειρηματία, όπως αυτές αναλύθηκαν στην προηγούμενη υποενότητα, προέκυψαν και ορισμένα ερωτήματα τα οποία χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Έτσι προτείνονται τα εξής σημεία προκειμένου να αξιοποιηθούν περαιτέρω τα υπάρχοντα δεδομένα μέσω κατάλληλων συνδυασμών:

- Περαιτέρω διερεύνηση της σχέσης του φύλου στις προοπτικές ανάπτυξης και επιτυχίας της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Πιο συγκεκριμένα θα ήταν αρκετά ενδιαφέρον να αναλυθεί η διαφορά που επικρατεί στις χώρες της νότιας και της κεντρικής Ευρώπης στο πλαίσιο αυτό και που μπορεί να οφείλεται. Ακόμη, εφόσον η παρούσα εργασία παρέχει αποτελέσματα σύμφωνα με την ανάλυση στοιχείων από το 2020, θα ήταν χρήσιμο να διαπιστωθεί αν η εικόνα για την σχέση αυτή παραμένει ίδια ύστερα από το πέρασμα 3 χρόνων.
- Για την πιο εμπειριστατωμένη και ίσως ορθότερη διεξαγωγή των μοντέλων παλινδρόμησης, θα ήταν προτιμότερο να γίνει μια αρκετά ευρύτερη ανάλυση του θέματος παγκοσμίως και για παραπάνω χρονιές πριν και μετά από την πανδημία COVID-19, η οποία πιθανόν να αλλοίωσε τη σχέση μεταξύ κάποιων μεταβλητών του μοντέλου.
- Υπό το πρίσμα των συσχετίσεων των παραπάνω μεταβλητών, θεωρείται χρήσιμο να πραγματοποιηθεί πιο λεπτομερής ανάλυση αναφορικά με την επίδραση της πανδημίας COVID-19. Έτσι χρήσιμη θεωρείται η επανάληψη της διαδικασίας συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου από τους ίδιους οργανισμούς προκειμένου να μελετηθεί η επίδραση της πανδημίας COVID-19 στην ανάπτυξη και επιτυχία της επιχειρηματικότητας αρχικών σταδίων. Τα αποτελέσματα αυτού του σεναρίου θα αναδείξουν το μέγεθος της επιτάχυνσης που επέφερε η απότομη κοινωνική προσαρμογή κατά την διαχείριση της κρίσης.

7 Βιβλιογραφία

1. Nikolaev, B. N., Boudreaux, C. J. and Palich, L. (2018) 'Cross-Country Determinants of Early-Stage Necessity and Opportunity-Motivated Entrepreneurship: Accounting for Model Uncertainty', *Journal of Small Business Management*, 56(00), pp. 243–280. doi: 10.1111/jsbm.12400.
2. Τσακανίκας, Ά. (2020) 'Ετήσια Έκθεση Επιχειρηματικότητας 2019-2020 : Ισχυρή άνοδος της νέας επιχειρηματικότητας'.
3. Giotopoulos, I., Kontolaimou, A. and Tsakanikas, A. (2017) 'Drivers of high-quality entrepreneurship: what changes did the crisis bring about?', *Small Business Economics*. *Small Business Economics*, 48(4), pp. 913–930. doi: 10.1007/s11187-016-9814-x.
4. Guzman, J. and Kacperczyk, A. (Olenka) (2019) 'Gender gap in entrepreneurship', *Research Policy*, 48(7), pp. 1666–1680. doi: 10.1016/j.respol.2019.03.012.
5. Unger, J. M. *et al.* (2011) 'Human capital and entrepreneurial success: A meta-analytical review', *Journal of Business Venturing*, 26(3), pp. 341–358. doi: 10.1016/j.jbusvent.2009.09.004.
6. Castaño, M. S., Méndez, M. T. and Galindo, M. Á. (2015) 'The effect of social, cultural, and economic factors on entrepreneurship', *Journal of Business Research*, 68(7), pp. 1496–1500. doi: 10.1016/j.jbusres.2015.01.04
7. Sendra-Pons, P., Comeig, I. and Mas-Tur, A. (2022) 'Institutional factors affecting entrepreneurship: A QCA analysis', *European Research on Management and Business Economics*. Elsevier Espana, S.L., 28(3), p. 100187. doi: 10.1016/j.iedeen.2021.100187.
8. Chowdhury, F., Terjesen, S. and Audretsch, D. (2015) 'Varieties of entrepreneurship: institutional drivers across entrepreneurial activity and country', *European Journal of Law and Economics*, 40(1), pp. 121–148. doi: 10.1007/s10657-014-9464-x.
9. Hessels, J., Van Gelderen, M. and Thurik, R. (2008) 'Entrepreneurial aspirations, motivations, and their drivers', *Small Business Economics*, 31(3), pp. 323–339. doi: 10.1007/s11187-008-9134-x.
10. Hayton, J. C. and Cacciotti, G. (2014) 'Fear of Failure and Entrepreneurship: A Review and Direction for Future Research', *Enterprise Research Centre*, (24), pp. 1–62.
11. 'The Blackwell Handbook of Entrepreneurship, First Edition. Edited by Donald L. Sexton and Hans Landström. © 2000 Blackwell Publishers Ltd. Published 2000 by Blackwell Publishers Ltd.' (2000).
12. IZA World of Labor, «Entrepreneurs and their impact on jobs and economic growth» [Ηλεκτρονικό]. Available: [IZA World of Labor - Entrepreneurs and their impact on jobs and economic growth](https://www.iza.org/publications/papers/1092)
13. Chiara Criscuolo Rudy Verlhac Flavio Calvino «Start-ups in the time of COVID-19: Facing the challenges, seizing the opportunities», 23 Jun 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://cepr.org/voxeu/columns/start-ups-time-covid-19-facing-challenges-seizing-opportunities>
14. Γεώργιος Λιάγκουρας, Αν. Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης, «Επιχειρηματικότητα και Οικονομική Θεωρία» [Ηλεκτρονικό]. Available: https://mke.aegean.gr/files/2014/09/thematika_1.pdf
15. Karadeniz, E. and Özcam, A. (2010) 'The determinants of the growth expectations of the early-stage entrepreneurs (TEA) using the ordinal logistic model (OLM): the case of Turkey', *Economic and Business Review*, 12(1). doi: 10.15458/2335-4216.1242.
16. 'OECD' Wikipedia. Available at: <https://en.wikipedia.org/wiki/OECD>
17. Terjesen, S. and Szerb, L. (2008) '¿Arriesgados desde el principio? Una investigación empírica de los factores determinantes en la expectativas de crecimiento de las

- empresas', *Estudios de Economía*, 35(2), pp. 153–178. doi: 10.4067/S0718-52862008000200003.
18. 'The Innovation entrepreneurship Relationship', Available at: <https://digitalleadership.com/blog/the-innovation-entrepreneurship-relationship/#Innovation and Entrepreneurship Relationship>
 19. Maes, J., Leroy, H. and Sels, L. (2014) 'Gender differences in entrepreneurial intentions: A TPB multi-group analysis at factor and indicator level', *European Management Journal*, 32(5), pp. 784–794. doi: 10.1016/j.emj.2014.01.001.
 20. Rosa, P., Carter, S. and Hamilton, D. (1996) 'Gender as a determinant of small business performance: Insights from a British study', *Small Business Economics*, 8(6), pp. 463–478. doi: 10.1007/BF00390031.
 21. Caliendo, M., Kritikos, A. S. and Stier, C. (2023) 'The influence of start-up motivation on entrepreneurial performance', *Small Business Economics*. Small Business Economics. doi: 10.1007/s11187-022-00722-6.
 22. Hughes, M. and Morgan, R. E. (2007) 'Deconstructing the relationship between entrepreneurial orientation and business performance at the embryonic stage of firm growth', *Industrial Marketing Management*, 36(5), pp. 651–661. doi: 10.1016/j.indmarman.2006.04.003.
 23. McMullan, W. E. and Kenworthy, T. P. (2015) Creativity and entrepreneurial performance: A general scientific theory, *Creativity and Entrepreneurial Performance: A General Scientific Theory*. doi: 10.1007/978-3-319-04726-3.
 24. Ardelean, B. (2021) 'Role of Technological Knowledge and Entrepreneurial Orientation on Entrepreneurial Success: A Mediating Role of Psychological Capital', 12(December). doi: 10.3389/fpsyg.2021.814733.
 25. The World Bank Data, [Indicators | Data \(worldbank.org\)](https://data.worldbank.org/)
 26. ERIN YURDAY, "Best Countries in Europe for Startups 2020", 06 Oct. 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: [Best Countries in Europe for Startups 2020 | NimbleFins](https://nimblefins.com/best-countries-in-europe-for-startups-2020/)
 27. Adam Hayes, "Multiple Linear Regression (MLR) Definition, Formula, and Example", 29 April 2023, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.investopedia.com/terms/m/mlr.asp>
 28. CT Corporation Staff, "Doing Business in Sweden: Advantages & Disadvantages", 10 April 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.wolterskluwer.com/en/expert-insights/doing-business-in-sweden>
 29. CT Corporation Staff, "Doing business in Switzerland", 07 August 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.wolterskluwer.com/en/expert-insights/doing-business-in-switzerland>
 30. Tetra Consultants, "Advantages of Doing Business in Luxembourg", 28 Oct. 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.tetraconsultants.com/blog/6-advantages-of-doing-business-in-luxembourg/>
 31. <https://www.usemultiplier.com/austria/company-registration>
 32. Sahnnon Power, "The Benefits of Starting a Company in Germany", 1st Feb. 2023, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.eurocompanyformations.com/blog/benefits-of-starting-company-germany/>
 33. Philip Chrysopoulos, "Greece the Most Difficult Country to Set Up a Business", 08 June 2019, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://greekreporter.com/2019/06/08/greece-the-most-difficult-country-to-set-up-a-business/>
 34. CT Corporation Staff, "Doing Business in Italy: Advantages & Disadvantages", 07 Jan 2020, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.wolterskluwer.com/en/expert->

insights/doing-business-in-italy

35. Hays, W. L. (1983) *Review of Using Multivariate Statistics., Contemporary Psychology: A Journal of Reviews*. doi: 10.1037/022267.
36. Indeed Editorial Team, "The Importance of a Business Plan for Entrepreneurs: 18 Reasons You Need One", 11 Nov. 2022, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/importance-of-business-plan-for-entrepreneurs>